

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΒΗΡΥΤΟ
Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2025

Για την Οικονομία του Λιβάνου και την
Ανάπτυξη των Οικονομικών & Εμπορικών Σχέσεων
Ελλάδας – Λιβάνου

Σύνταξη/Επιμέλεια
Χριστίνα Αργυροπούλου, Σύμβουλος ΟΕΥ Α', επικεφαλής Γραφείου ΟΕΥ

Βηρυτός, Ιούνιος 2026

**Η παρούσα Ετήσια Έκθεση αποτελεί προϊόν εργασίας του
Γραφείου Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων της Πρεσβείας Βηρυτού.**

**Σε περίπτωση αναπαραγωγής ή αξιοποίησης του περιεχομένου της,
παρακαλείσθε να αναφέρεται η πηγή.**

*Τα στοιχεία και οι εκτιμήσεις της Έκθεσης βασίζονται
στις διαθέσιμες πληροφορίες κατά τον χρόνο σύνταξής της.*

Στοιχεία επικοινωνίας

**Πρεσβεία της Ελλάδας στον Λίβανο
Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων (ΟΕΥ)**

Χριστίνα Αργυροπούλου
Σύμβουλος ΟΕΥ Α'
Επικεφαλής Γραφείου ΟΕΥ

Embassies Street - New Naccache
Beirut, Lebanon
P.O. Box 70-319 Antelias
Tel.: +961 4 521 700-1
ecocom-beirut@mfa.gr
<http://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/851>

Πίνακας Περιεχομένων

Σύνοψη	6
1 Γενικά χαρακτηριστικά και δημογραφία.....	7
1.1 Γεωγραφία και μορφολογία	7
1.2 Διοικητική διαίρεση	7
1.3 Κύρια Αστικά Κέντρα.....	8
1.4 Δημογραφικά Στοιχεία και Κοινωνική Δομή.....	8
1.4.1 Πληθυσμός	8
1.4.2 Κοινωνική και πολιτειακή δομή	8
1.4.3 Η Λιβανική Διασπορά	9
1.4.4 Η Ελληνική Κοινότητα Βηρυτού.....	9
1.4.5 Σύνδεσμος Λιβανέζων Αποφοίτων Ελληνικών Πανεπιστημίων	9
1.4.6 Μεταναστευτικοί & Προσφυγικοί Πληθυσμοί.....	9
1.4.7 Το Φαινόμενο «Brain Drain»	10
1.4.8 Μισθολογικά Δεδομένα	10
2 Οικονομία Λιβάνου	10
2.1 Επισκόπηση της οικονομίας	10
2.1.1 Συνοπτική εικόνα της λιβανικής οικονομίας.....	10
2.1.2 Το χρονικό της οικονομικής κρίσης (2019 – 2024).....	11
2.1.3 Διαρθρωτικές αδυναμίες της λιβανικής οικονομίας.....	13
2.1.4 Έτος-ορόσημο το 2025 για την επανεκκίνηση του Λιβάνου	13
2.1.5 Δρομολόγηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων νέας λ/Κυβέρνησης.....	14
2.1.6 Beirut One Conference: Πρωτοβουλία αποκατάστασης εμπιστοσύνης επενδυτών	15
2.2 Η δομή της λιβανικής οικονομίας.....	16
2.2.1 Πρωτογενής Τομέας (Αγροτική Παραγωγή & Αλιεία).....	17
2.2.2 Δευτερογενής Τομέας (Βιομηχανία & Μεταποίηση)	18
2.2.3 Τριτογενής Τομέας.....	18
2.2.3.1 Τουρισμός.....	18
2.2.3.2 Κατασκευές και Αγορά Ακινήτων (Real Estate).....	19
2.2.3.3 Μεταφορές.....	20
2.2.3.3.1 Λιμενικές Υποδομές και Εφοδιαστική Αλυσίδα	21
2.2.3.3.2 Στρατηγική Σημασία του Διεθνούς Αεροδρομίου Βηρυτού και ο ρόλος της MEA22	
2.2.3.4 Τραπεζικός Τομέας.....	24

2.2.3.4.1	Η κατάρρευση του τραπεζικού τομέα και η «Οικονομία των Μετρητών»	24
2.2.3.4.2	Προσπάθειες για την σταθεροποίηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος	25
2.3	Βασικά οικονομικά μεγέθη	26
2.3.1	Μακροοικονομικοί δείκτες.....	26
2.3.2	Εξωτερικό εμπόριο	29
2.3.2.1	Εμπόριο αγαθών	29
2.3.2.2	Εμπόριο υπηρεσιών.....	31
2.3.3	Επενδύσεις.....	33
2.4	Δημοσιονομική Πολιτική και Προϋπολογισμός 2026.....	33
2.5	Οι εξελίξεις του 2026 και οι νέες προκλήσεις για την οικονομία	35
3	Πολυμερής συνεργασία	36
3.1	Σχέσεις με το Σύστημα των Η.Ε. & Περιφερειακούς Οργανισμούς.....	36
3.2	Λίβανος – ΠΟΕ.....	37
3.3	Λίβανος – Ευρωπαϊκή Ένωση	37
3.3.1	Σύνοδος του Συμβουλίου Σύνδεσης ΕΕ - Λιβάνου (15.12.2025).....	38
3.3.2	Εμπορικές σχέσεις ΕΕ – Λιβάνου	39
3.4	Λίβανος - Παγκόσμια Τράπεζα	40
3.4.1	Αποτίμηση κόστους αποκατάστασης & ανοικοδόμησης (2023-2024)	41
3.4.2	Έργο Έκτακτης Βοήθειας για την ανασυγκρότηση του Λιβάνου (LEAP).....	41
3.5	Επανεκκίνηση διαπραγματεύσεων με Διεθνές Νομισματικό Ταμείο	42
4	Διεθνής Αναπτυξιακή Συνεργασία	43
5	Διμερείς Οικονομικές Σχέσεις Ελλάδος - Λιβάνου	43
5.1	Διμερές εμπόριο Ελλάδος – Λιβάνου	43
5.1.1	Εμπόριο αγαθών.....	43
5.1.2	Τουριστικές ροές	45
5.2	Άμεσες επενδύσεις σε διμερές επίπεδο.....	46
5.3	Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας – Λιβάνου	47
6	Θέματα Ειδικού Ενδιαφέροντος	47
6.1	Ενέργεια	47
6.1.1	Επισκόπηση τομέα ενέργειας κατά το έτος 2025	48
6.1.1.1	Οριστική Συμφωνία Οριοθέτησης ΑΟΖ Λιβάνου – Κυπριακής Δημοκρατίας.....	48
6.1.1.2	Σύμβαση Παραχώρησης Υπεράκτιου Οικοπέδου 8 στην νότια ΑΟΖ Λιβάνου	48
6.1.1.3	Συνεργασία με IFC: ανάπτυξη FSRU και εκσυγχρονισμός σταθμού Deir Ammar.....	49
6.1.1.4	Περιφερειακή ενεργειακή συνεργασία Λιβάνου – Συρίας - Ιορδανίας.....	50

6.1.2	Διάρθρωση τομέα ενέργειας Λιβάνου	51
6.1.2.1	Πετρελαϊκός τομέας	51
6.1.2.2	Φυσικό αέριο	51
6.1.3	Ηλεκτρική ενέργεια	52
6.1.4	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ).....	53
6.2	Τομέας ύδρευσης – αποχέτευσης – επεξεργασίας λυμάτων.....	54
6.3	Τηλεπικοινωνίες και Τεχνολογίες Πληροφορικής	55
7	Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2025	56
8	Συμπεράσματα – προτάσεις.....	59
8.1	Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών	60
8.2	Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων στην Ελλάδα	61
8.3	Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας	62
8.4	Προτάσεις ενίσχυσης διμερούς θεσμικού πλαισίου	63
9	Παράρτημα.....	64
9.1	Οικονομικό Προφίλ Λιβάνου 2025	64
9.2	Χρήσιμες διευθύνσεις.....	65

Σύνοψη

Το 2025 αποτέλεσε έτος-ορόσημο για τον Λίβανο, σηματοδοτώντας την έναρξη μιας νέας προσπάθειας πολιτικής και οικονομικής επανεκκίνησης μετά από έξι χρόνια βαθιάς κρίσης. Η εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας Joseph Aoun, ο σχηματισμός νέας Κυβέρνησης υπό τον Πρωθυπουργό Nawaf Salam, η επανεκκίνηση της μεταρρυθμιστικής διαδικασίας και των διαπραγματεύσεων με το ΔΝΤ δημιούργησαν, για πρώτη φορά από το 2019, προσδοκίες σταθεροποίησης της οικονομίας και σταδιακής αποκατάστασης της εμπιστοσύνης των διεθνών αγορών.

Κατά τη διάρκεια του έτους καταγράφηκαν θετικές εξελίξεις σε βασικούς μακροοικονομικούς δείκτες, με επιστροφή της οικονομίας, για πρώτη φορά από το 2019, σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης, σημαντική αποκλιμάκωση του πληθωρισμού, σταθεροποίηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας, βελτίωση των δημόσιων οικονομικών και ανάκαμψη του τουρισμού, των μεταφορών και μέρους της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Παράλληλα, πραγματοποιήθηκε το πρώτο διεθνές επενδυτικό συνέδριο «Beirut One Conference», που σηματοδότησε την προσπάθεια επανατοποθέτησης του Λιβάνου στον διεθνή επενδυτικό χάρτη.

Η εκ νέου επιδείνωση του περιβάλλοντος ασφαλείας, από τον Μάρτιο του 2026 και πάλι σε εμπόλεμη κατάσταση, ανέκοψε τον ρυθμό της μεταρρυθμιστικής διαδικασίας, προκαλώντας τεράστιες καταστροφές στις υποδομές και στην αγροτική παραγωγή, σοβαρή ανθρωπιστική κρίση και βαρύτατες επιπτώσεις στην οικονομία, η οποία διολισθαίνει εκ νέου σε ύφεση. Οι διαπραγματεύσεις με το ΔΝΤ παρέμειναν ενεργείς, χωρίς να ολοκληρώνονται, συνεχίστηκε η επεξεργασία των κρίσιμων νομοθετημάτων για την αναδιάρθρωση του τραπεζικού τομέα και τη διαχείριση του χρηματοπιστωτικού κενού. Η προοπτική μιας συνολικής οικονομικής ανασυγκρότησης εξακολουθεί να εξαρτάται από την αποκατάσταση της ασφάλειας, την ολοκλήρωση των χρηματοπιστωτικών μεταρρυθμίσεων, την υιοθέτηση νόμου για την ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης, την αναδιάρθρωση του τραπεζικού συστήματος και την κινητοποίηση σημαντικών διεθνών χρηματοδοτικών πόρων.

Η παρούσα έκθεση αποτυπώνει τη μετάβαση της λιβανικής οικονομίας από τη βαθύτερη κρίση της σύγχρονης ιστορίας της προς μια εύθραυστη προσπάθεια ανάκαμψης και διαχείρισης των νέων προκλήσεων. Ειδικότερα, παρατίθενται οι μακροοικονομικές εξελίξεις, η διάρθρωση της οικονομίας, οι βασικοί παραγωγικοί κλάδοι, οι εμπορικές και επενδυτικές προοπτικές, καθώς και οι εξελίξεις στις διμερείς οικονομικές σχέσεις Ελλάδας–Λιβάνου.

Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στους τομείς όπου διαφαίνονται δυνατότητες ελληνικής επιχειρηματικής παρουσίας, όπως οι υποδομές και οι κατασκευές, η ενέργεια, η αγροδιατροφή, ο τουρισμός, η υγεία, οι ψηφιακές τεχνολογίες και οι υπηρεσίες. Παράλληλα, παρουσιάζονται οι δράσεις του Γραφείου ΟΕΥ Βηρυτού για τη στήριξη της ελληνικής επιχειρηματικής κοινότητας, την ενίσχυση της θεσμικής συνεργασίας και τη δημιουργία δικτύων με τους σημαντικότερους οικονομικούς φορείς του Λιβάνου.

Υπό το πρίσμα των σημερινών εξελίξεων, η συστηματική παρακολούθηση της λιβανικής αγοράς και η διατήρηση ενεργών διαύλων επιχειρηματικής και θεσμικής δικτύωσης αποκτούν ιδιαίτερη σημασία. Η έγκαιρη προετοιμασία της ελληνικής επιχειρηματικής κοινότητας εκτιμάται ότι θα αποτελέσει σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα, όταν οι συνθήκες ασφαλείας και οικονομικής σταθερότητας επιτρέψουν την είσοδο του Λιβάνου στην επόμενη φάση ανοικοδόμησης και επενδυτικής κινητοποίησης.

1 Γενικά χαρακτηριστικά και δημογραφία

1.1 Γεωγραφία και μορφολογία

Ο Λίβανος βρίσκεται στην ανατολική λεκάνη της Μεσογείου, σε στρατηγική θέση που αποτελεί διαχρονικά εμπορική και πολιτισμική πύλη μεταξύ Ευρώπης, Μέσης Ανατολής και αραβικού κόσμου. Συνορεύει βόρεια και ανατολικά με τη Συρία και νότια με το Ισραήλ.

Η συνολική έκταση της χώρας των Κέδρων ανέρχεται σε 10.452 τ.χλμ. (περίπου το ένα δέκατο της ελληνικής επικράτειας, μέγεθος που αντιστοιχεί, προσεγγιστικά, στο άθροισμα των Περιφερειών Αττικής, Κεντρικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας).

Παρά τη μικρή του έκταση, ο Λίβανος παρουσιάζει αξιοσημείωτη γεωμορφολογική και κλιματική ποικιλομορφία:

- Ακτογραμμή: Εκτείνεται σε μήκος 225 χλμ. κατά μήκος της Μεσογείου, όπου είναι συγκεντρωμένα τα μεγαλύτερα αστικά και οικονομικά κέντρα.
- Ορεινοί Όγκοι: Η χώρα είναι έντονα ορεινή. Δύο παράλληλες οροσειρές, το Όρος Λίβανος στα δυτικά και ο Αντλίβανος στα ανατολικά (φυσικό σύνορο με τη Συρία), εκτείνονται σε μήκος 170 χλμ. Περισσότερο από το ήμισυ της χώρας βρίσκεται σε υψόμετρο άνω των 1.000 μέτρων, με την υψηλότερη κορυφή (Qurnat as Sawda) να αγγίζει τα 3.088 μέτρα. Η ύπαρξη έξι οργανωμένων χιονοδρομικών κέντρων αποτελεί μοναδικό φαινόμενο για τον αραβικό κόσμο.
- Κοιλιάδα Μπεκάα (Bekaa): Εκτείνεται ανάμεσα στους δύο ορεινούς όγκους. Πρόκειται για μια ιδιαίτερα εύφορη περιοχή που αποτελεί το σημαντικότερο αγροτικό κέντρο της χώρας, συγκεντρώνοντας το μεγαλύτερο μέρος της εγχώριας γεωργικής παραγωγής.

1.2 Διοικητική διαίρεση

Ο Λίβανος διαιρείται σε εννέα (9) Κυβερνεία (Mohafazat), τα οποία με τη σειρά τους υποδιαιρούνται σε 25 Επαρχίες (Caza), με εξαίρεση την πρωτεύουσα Βηρυτό που αποτελεί αυτόνομο Κυβερνείο χωρίς περαιτέρω υποδιαιρέσεις. Τα Κυβερνεία (Περιφέρειες) της χώρας είναι τα ακόλουθα:

1. Βηρυτού (Beirut): Το μικρότερο σε έκταση αλλά το σημαντικότερο οικονομικό και διοικητικό κέντρο της χώρας.
2. Όρους Λιβάνου (Mount Lebanon): Περιβάλλει τη Βηρυτό και αποτελεί την πιο πυκνοκατοικημένη και βιομηχανικά αναπτυγμένη περιφέρεια.
3. Βορείου Λιβάνου (North Lebanon): Με πρωτεύουσα την Τρίπολη, αποτελεί σημαντικό εμπορικό και αγροτικό κέντρο του βορρά.
4. Ακκάρ/Αρκαδία (Akkar): Συνοριακό Κυβερνείο στα βορειοανατολικά, με έντονα αγροτικό χαρακτήρα και χαμηλότερο επίπεδο υποδομών.
5. Μπεκάα (Bekaa): Καλύπτει το κεντρικό-ανατολικό τμήμα της χώρας και αποτελεί τον βασικό σιτοβολώνα και αγροδιατροφικό πνεύμονα του Λιβάνου.
6. Μπάαλμπεκ - Χερμέλ (Baalbek-Hermel): Βρίσκεται στα βορειοανατολικά, με σημαντική αρχαιολογική, τουριστική και αγροτική αξία, αλλά και έντονες προκλήσεις ασφαλείας.
7. Νοτίου Λιβάνου (South Lebanon): Με πρωτεύουσα τη Σιδώνα (Saida), έχει αναπτυγμένη αλιεία, γεωργία και εμπόριο.

8. Ναμπατίγιε (Nabatiyeh): Καλύπτει το εσωτερικό του νότιου Λιβάνου, μια περιοχή με έντονα ορεινό χαρακτήρα που επλήγη σημαντικά από τις πρόσφατες στρατιωτικές συγκρούσεις.
9. Κεσρουάν - Τζμπέιλ (Keserwan-Jbeil): Ιδρύθηκε πρόσφατα ως αυτόνομο Κυβερνείο (αποσχισθέν από το Όρος Λίβανος), με σημαντική τουριστική δραστηριότητα (περιλαμβάνει τις ιστορικές πόλεις Jounieh και Byblos).

1.3 Κύρια Αστικά Κέντρα

Η πρωτεύουσα Βηρυτός αποτελεί το αδιαμφισβήτητο διοικητικό, χρηματοοικονομικό και εμπορικό κέντρο. Ο μητροπολιτικός της πληθυσμός εκτιμάται σε 2,3 εκατ. κατοίκους (περίπου το 40% του συνολικού πληθυσμού). Παρά την κρίση, η Βηρυτός διατηρεί υψηλό κόστος διαβίωσης (κατατάσσεται στην 9η θέση μεταξύ των ακριβότερων πόλεων στον αραβικό κόσμο), στοιχείο που υποδηλώνει την ύπαρξη θυλάκων με ιδιαίτερα υψηλή αγοραστική δύναμη. Κύριες πύλες διακίνησης εμπορευμάτων και επιβατών της χώρας είναι ο Λιμένας Βηρυτού και ο Διεθνής Αερολιμένας «Rafic Hariri».

Σημαντικά περιφερειακά αστικά κέντρα, εκτός από τη Βηρυτό και στην ευρύτερη περιοχή του Όρους Λιβάνου, όπου συγκεντρώνεται η οικονομική δραστηριότητα, είναι η Τρίπολη στον βορρά (δεύτερη μεγαλύτερη πόλη και σημαντικό λιμάνι), η Σιδώνα (Saida) και η Τύρος (Sour) στον νότο, καθώς και η Ζάχλε (Zahle) και η Ναμπατίγιε (Nabatiyeh) στην ενδοχώρα. Υφίστανται σημαντικές περιφερειακές ανισότητες όσον αφορά την απασχόληση, τις υποδομές και την πρόσβαση στις δημόσιες υπηρεσίες.

1.4 Δημογραφικά Στοιχεία και Κοινωνική Δομή

1.4.1 Πληθυσμός

Στον Λίβανο δεν υφίστανται ακριβή και επικαιροποιημένα στοιχεία για τον πληθυσμό, καθώς η τελευταία επίσημη απογραφή πραγματοποιήθηκε το μακρινό 1932. Οι δημογραφικές αναλύσεις βασίζονται σε εγχώριες και διεθνείς προβολές, οι οποίες επηρεάζονται έντονα από τις μεταναστευτικές ροές και τις προσφυγικές κρίσεις.

Σύμφωνα με το Ταμείο Πληθυσμού των Ηνωμένων Εθνών (UNFPA), ο πληθυσμός για το 2025 εκτιμάται σε περίπου 5,9 εκατ. κατοίκους, έναντι 5,8 εκατ. το 2024, σύμφωνα με Παγκόσμια Τράπεζα. Η πληθυσμιακή πυκνότητα, από τις υψηλότερες παγκοσμίως, υπερβαίνει τους 500 κατοίκους/ τ.χλμ..

Ως προς την ηλικιακή δομή, ο πληθυσμός του Λιβάνου είναι σχετικά νεανικός, με τη μέση ηλικία να διαμορφώνεται στα 30 έτη και το 30% του πληθυσμού να είναι κάτω των 15 ετών. Η αναλογία ανδρών/γυναικών είναι 0,95 προς 1, με μέση ηλικία ανδρών στα 28,05 έτη και γυναικών στα 32,13 έτη.

1.4.2 Κοινωνική και πολιτειακή δομή

Ο Λίβανος χαρακτηρίζεται από έντονη θρησκευτική και κοινοτική πολυμορφία, που περιλαμβάνει 18 θρησκευτικά δόγματα. Ως προς τη θρησκευτική σύνθεση του πληθυσμού, εκτιμάται ότι οι μουσουλμανικές κοινότητες (Σουνίτες, Σιίτες και Δρούζοι) αντιπροσωπεύουν ποσοστό άνω του 60% του πληθυσμού. Ιδιαίτερα ισχυρή παραμένει η παρουσία των χριστιανικών κοινοτήτων (κυρίως Μαρωνιτών και Ελληνορθόδοξων). Στον Λίβανο υπάρχουν 6 Ελληνορθόδοξες Μητροπόλεις του Πατριαρχείου Αντιοχείας.

Η κατανομή της εξουσίας μεταξύ των κυριότερων θρησκευτικών κοινοτήτων, προβλέπεται με ένα περίπλοκο πολιτειακό μοντέλο, επί τη βάση του Εθνικού Συμφώνου του 1943 και τη Συμφωνία Ταΐφ του 1989 με την οποία έληξε ο δεκαπενταετής εμφύλιος πόλεμος στον Λίβανο.

Στο πλαίσιο αυτό, τη θέση του Προέδρου της Δημοκρατίας καταλαμβάνει Μαρωνίτης Χριστιανός, του Πρωθυπουργού Σουνίτης Μουσουλμάνος και του Προέδρου της Βουλής Σιίτης Μουσουλμάνος, θέση Αντιπροέδρου Κυβέρνησης ανήκει σε Ελληνορθόδοξο Χριστιανό, ενώ αντίστοιχες ποσοστώσεις εφαρμόζονται στη Βουλή, στη δημόσια διοίκηση και στις ένοπλες δυνάμεις.

Αν και το σύστημα αυτό συνέβαλε στη διατήρηση της ισορροπίας μεταξύ των κοινοτήτων μετά τον εμφύλιο πόλεμο, συχνά οδηγεί σε πολιτικές εμπλοκές, καθυστερήσεις στη λήψη αποφάσεων και δυσχέρειες στην υλοποίηση μεταρρυθμίσεων, επηρεάζοντας άμεσα το οικονομικό περιβάλλον και την αποτελεσματικότητα των κρατικών θεσμών.

1.4.3 Η Λιβανική Διασπορά

Καθοριστικός παράγοντας για την επιβίωση της λιβανικής οικονομίας είναι η πολυπληθής διασπορά, η οποία εκτιμάται σε 10–12 εκατομμύρια άτομα παγκοσμίως. Ισχυρές και οικονομικά εύρωστες λιβανικές κοινότητες εντοπίζονται στη Λατινική Αμερική (Βραζιλία, Αργεντινή, Παραγουάη), τη Βόρεια Αμερική, τη Δυτική Αφρική και τις χώρες του Αραβικού Κόλπου. Τα εμβάσματα της διασποράς αποτελούν την κυριότερη και σταθερότερη εισροή ξένου συναλλάγματος για τη χώρα. Τα τελευταία χρόνια, η Λιβανική Κοινότητα στην Ελλάδα, εκτιμάται ότι αριθμεί 30.000.

1.4.4 Η Ελληνική Κοινότητα Βηρυτού

Κεντρικό σημείο αναφοράς της ελληνικής ομογένειας αποτελεί η ιδιαίτερα δραστήρια και εξαιρετικά οργανωμένη Ελληνική Κοινότητα Βηρυτού (The Greek Community of Beirut), η οποία αριθμεί περίπου 5.000 μέλη, 3.500 εκ των οποίων διαμένουν μόνιμα στον Λίβανο. Η Ελληνική Κοινότητα Βηρυτού αναπτύσσει σημαντικό κοινωνικό, εκπαιδευτικό και πολιτιστικό έργο και συμβάλλει στη διατήρηση της ελληνικής γλώσσας και ταυτότητας στη χώρα. Παράλληλα, δύναται λειτουργήσει ως γέφυρα, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της εξωστρέφειας και της παρουσίας ελληνικών επιχειρήσεων στη λιβανική αγορά.

1.4.5 Σύνδεσμος Λιβανέζων Αποφοίτων Ελληνικών Πανεπιστημίων

Ο Σύνδεσμος Λιβανέζων Αποφοίτων Ελληνικών Πανεπιστημίων (The League of Lebanese Graduates from Greek Universities), ένας ιδιαίτερα δραστήριος Σύλλογος με έδρα στην ορθόδοξη Koura (Χώρα) στον Β. Λίβανο, αποτελεί ένα ισχυρό φιλελληνικό δίκτυο, που δύναται συμβάλει στη δικτύωση των επιχειρηματικών κοινοτήτων των δύο χωρών, διευκολύνοντας την ανάπτυξη εμπορικών, επενδυτικών, ακαδημαϊκών και πολιτιστικών συνεργασιών.

1.4.6 Μεταναστευτικοί & Προσφυγικοί Πληθυσμοί

Ο Λίβανος φιλοξενεί τον μεγαλύτερο αριθμό προσφύγων παγκοσμίως αναλογικά με τον πληθυσμό του. Αν και καταγράφηκαν σημαντικές επιστροφές προς τη Συρία κατά την περίοδο 2024–2025 (και το 2026) λόγω των εκεί εξελίξεων, ανεπίσημες εκτιμήσεις αναφέρουν ότι στη χώρα παραμένουν εκατοντάδες χιλιάδες Σύροι πρόσφυγες. Μέριμνα της νέας Λ/Κυβέρνησης είναι η νομιμοποίηση, κυρίως Σύρων προσφύγων, για την απασχόλησή τους σε παραγωγικούς τομείς της οικονομίας.

Επιπλέον, στην αγορά εργασίας δραστηριοποιούνται περίπου 300.000 έως 600.000 αλλοδαποί εργαζόμενοι, ως οικιακοί βοηθοί ως επί το πλείστον, κυρίως από την Αίγυπτο, την Αιθιοπία, τη Σρι Λάνκα και τις Φιλιππίνες. Αγορά Εργασίας και Ανθρώπινο Δυναμικό

1.4.7 Το Φαινόμενο «Brain Drain»

Το εγχώριο εργατικό δυναμικό εκτιμάται σε περίπου 1,8–1,9 εκατ. άτομα. Το κυριότερο διαχρονικό πλεονέκτημα του Λιβάνου είναι το υψηλό μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού και η ευρεία πολυγλωσσία (επίσημη γλώσσα η Αραβική, αλλά η Αγγλική και η Γαλλική χρησιμοποιούνται εξίσου στις επιχειρήσεις και την εκπαίδευση).

Ωστόσο, οι αλεπάλληλες κρίσεις (οικονομικές και ασφαλείας) πυροδοτούν μαζικό κύμα φυγής επιστημονικού προσωπικού (Brain Drain) και νέων. Χιλιάδες εξειδικευμένοι επαγγελματίες (γιατροί, μηχανικοί, στελέχη επιχειρήσεων και ειδικοί πληροφορικής) έχουν μεταναστεύσει προς τις χώρες του Κόλπου (ΗΑΕ, Σαουδική Αραβία) και την Ευρώπη, αποδυναμώνοντας την παραγωγική βάση της χώρας. Μεγάλο μέρος της εγχώριας απασχόλησης έχει πλέον μετατοπιστεί στην άτυπη (παραοικονομία) αγορά εργασίας.

1.4.8 Μισθολογικά Δεδομένα

Στο πλαίσιο της προσπάθειας άμβλυνσης των πληθωριστικών πιέσεων, στα τέλη Ιουλίου του 2025, ο κατώτατος μηνιαίος μισθός αυξήθηκε θεσμικά στα 28 εκατ. Λιβανικές Λίρες (LBP), ποσό που με την τρέχουσα σταθεροποιημένη ισοτιμία αντιστοιχεί σε περίπου \$310 ΗΠΑ (έναντι 18 εκατ. LBP / \$200 προηγούμενως). Αντίστοιχα, το κατώτατο ημερομίσθιο αναπροσαρμόστηκε στα \$10 (από \$8).

Παρά την αύξηση αυτή, η αγοραστική δύναμη παραμένει καθηλωμένη. Προ της κατάρρευσης του 2019, ο κατώτατος μισθός ήταν 675.000 LBP, ο οποίος με την τότε σταθερή ισοτιμία (1.507,5 LBP/\$1) αντιστοιχούσε σε \$450 ΗΠΑ με πολύ χαμηλότερο εγχώριο κόστος διαβίωσης.

2 Οικονομία Λιβάνου

2.1 Επισκόπηση της οικονομίας

2.1.1 Συνοπτική εικόνα της λιβανικής οικονομίας

Η οικονομία του Λιβάνου χαρακτηρίζεται ως μικρή, ανοικτή και παραδοσιακά προσανατολισμένη στις υπηρεσίες, με ισχυρή εξάρτηση από το εξωτερικό εμπόριο, τις εισροές εμβασμάτων της πολυπληθούς λιβανικής διασποράς και τον τουρισμό. Παρά τη στρατηγική γεωγραφική θέση της χώρας ως εμπορικής πύλης μεταξύ Μέσης Ανατολής και Μεσογείου, ο Λίβανος εξακολουθεί να αντιμετωπίζει τις συνέπειες μίας από τις βαθύτερες οικονομικές και χρηματοπιστωτικές κρίσεις των τελευταίων δεκαετιών.

Συγκεκριμένα, κατά την περίοδο 2019–2024, η χώρα βίωσε μία πολυδιάστατη κρίση, η οποία συνδύασε δημοσιονομική και χρηματοπιστωτική κατάρρευση, αφερεγγυότητα του τραπεζικού συστήματος, νομισματική αποσταθεροποίηση, παρατεταμένη θεσμική και πολιτική παράλυση, καθώς και τις επιπτώσεις της περιφερειακής αστάθειας και των ενόπλων συγκρούσεων στην ευρύτερη περιοχή.

Η Παγκόσμια Τράπεζα έχει κατατάξει την οικονομική κατάρρευση του Λιβάνου, η οποία εκδηλώθηκε σε περίοδο ειρήνης, μεταξύ των σοβαρότερων οικονομικών κρίσεων διεθνώς από τα μέσα του 19ου αιώνα.

Κατά το 2025 καταγράφηκαν τα πρώτα σημάδια σχετικής σταθεροποίησης της λιβανικής οικονομίας, μετά από μία εξαετία συνεχών κρίσεων και συρρίκνωσης της οικονομικής δραστηριότητας. Η εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας Joseph Aoun και ο σχηματισμός Κυβέρνησης υπό τον Πρωθυπουργό Nawaf Salam συνέβαλαν στη βελτίωση του πολιτικού κλίματος και στην αποκατάσταση ενός βαθμού θεσμικής λειτουργικότητας, ενώ η εφαρμογή της συμφωνίας κατάπαυσης του πυρός μετά τις συγκρούσεις του 2024 επέτρεψε τη σταδιακή επανεκκίνηση οικονομικών δραστηριοτήτων σε αρκετές περιοχές της χώρας.

Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, το πραγματικό ΑΕΠ επέστρεψε σε οριακά θετικούς ρυθμούς μεταβολής, υποστηριζόμενο κυρίως από την ανάκαμψη της ιδιωτικής κατανάλωσης, την επιστροφή μέρους της τουριστικής δραστηριότητας και τη διατήρηση υψηλών εισροών εμβασμάτων από τη λιβανική διασπορά. Παράλληλα, η συναλλαγματική ισοτιμία παρέμεινε σταθερή στα επίπεδα των 89.500 λιβανικών λιρών ανά δολάριο ΗΠΑ, ενώ ο πληθωρισμός συνέχισε να αποκλιμακώνεται σημαντικά σε σχέση με τα προηγούμενα έτη.

Ωστόσο, η ανάκαμψη παρέμεινε περιορισμένη και εύθραυστη. Το τραπεζικό σύστημα εξακολουθεί να βρίσκεται σε κατάσταση ουσιαστικής αφερεγγυότητας, οι μεταρρυθμίσεις που συνδέονται με το πρόγραμμα του ΔΝΤ δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί, ενώ η οικονομία εξακολουθεί να λειτουργεί υπό συνθήκες εκτεταμένης δολαριοποίησης και μεγάλης εξάρτησης από τις εισαγωγές, τα εμβάσματα και τις υπηρεσίες. Παρά τη σχετική βελτίωση των μακροοικονομικών δεικτών, το μέγεθος της οικονομίας παραμένει σημαντικά χαμηλότερο από τα προ κρίσης επίπεδα, η φτώχεια εξακολουθεί να επηρεάζει μεγάλο μέρος του πληθυσμού και η παραγωγική βάση της χώρας παραμένει περιορισμένη. Η Παγκόσμια Τράπεζα υπογραμμίζει ότι χωρίς ολοκληρωμένη τραπεζική εξυγίανση, δημοσιονομικές μεταρρυθμίσεις και ενίσχυση των θεσμών, οι προοπτικές βιώσιμης ανάπτυξης παραμένουν αβέβαιες.

Παρά τις ανωτέρω προκλήσεις, η παρουσία μορφωμένου ανθρώπινου δυναμικού, η επιχειρηματική κουλτούρα του πληθυσμού, οι ισχυροί δεσμοί με τη λιβανική διασπορά και οι αυξημένες ανάγκες ανασυγκρότησης και εκσυγχρονισμού της χώρας δημιουργούν δυνητικές ευκαιρίες για ξένες επιχειρήσεις σε τομείς όπως οι υποδομές, η ενέργεια, οι κατασκευές, η υγεία, η εκπαίδευση, οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών και η αγροδιατροφή.

2.1.2 Το χρονικό της οικονομικής κρίσης (2019 – 2024)

Με αφετηρία το 2019, η λιβανική οικονομία εισήλθε σε πολυετή περίοδο βαθιάς ύφεσης και χρηματοπιστωτικής αποσταθεροποίησης. Η κρίση συνδέθηκε με τη συσσώρευση μακροχρόνιων δημοσιονομικών και εξωτερικών ανισορροπιών, την υπερχρέωση του κράτους, τη μεγάλη εξάρτηση από εισροές κεφαλαίων από το εξωτερικό και τις δομικές αδυναμίες του οικονομικού μοντέλου της χώρας.

Η κρίση επιδεινώθηκε περαιτέρω το 2020, λόγω της πανδημίας COVID-19 και της καταστροφικής έκρηξης στο λιμάνι της Βηρυτού στις 4 Αυγούστου 2020, η οποία προκάλεσε περισσότερους από 200 νεκρούς, χιλιάδες τραυματίες και εκτεταμένες ζημιές στο σημαντικότερο εμπορικό, λιμενικό και εφοδιαστικό κέντρο της χώρας. Η καταστροφή επιβάρυνε περαιτέρω την οικονομική δραστηριότητα, τις εξαγωγές, τις εισαγωγές και την εφοδιαστική αλυσίδα, ενώ επιτάχυνε την αποδυνάμωση των κρατικών θεσμών. Παράλληλα, η παραίτηση της Κυβέρνησης μετά την έκρηξη και η παρατεταμένη περίοδος πολιτικής παράλυσης και θεσμικού κενού που ακολούθησε καθυστέρησαν σημαντικά την υλοποίηση των αναγκαίων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και την επίτευξη συμφωνίας οικονομικής στήριξης με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ).

Για μία χώρα με υψηλή εξάρτηση από εισαγωγές τροφίμων, καυσίμων και βασικών αγαθών, η κατάρρευση της συναλλαγματικής ισοτιμίας της λιβανικής λίρας –η οποία απώλεσε άνω του 98% της αξίας της έναντι του δολαρίου ΗΠΑ– σε συνδυασμό με τις διαταραχές στις παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες κατά την πανδημία και την ενεργειακή και επισιτιστική κρίση που ακολούθησε τον πόλεμο στην Ουκρανία το 2022, επιδείνωσαν σημαντικά τις συνθήκες διαβίωσης του πληθυσμού και το επίπεδο επισιτιστικής ασφάλειας της χώρας. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας, τα ποσοστά φτώχειας υπερβαίνουν πλέον το 40% του πληθυσμού σε αρκετές περιοχές του Λιβάνου.

Υπό τις συνθήκες αυτές, το ονομαστικό ΑΕΠ του Λιβάνου συρρικνώθηκε από περίπου \$51,6 δισεκ. το 2019 (2018: \$55 δισεκ.) σε περίπου \$20 δισεκ. το 2023, καταγράφοντας απώλεια άνω του 60% της οικονομικής παραγωγής μέσα σε τέσσερα χρόνια. Παράλληλα, η χώρα βρέθηκε αντιμέτωπη με σημαντική εκροή ανθρώπινου κεφαλαίου, καθώς χιλιάδες νέοι και εξειδικευμένοι επαγγελματίες αναζήτησαν ευκαιρίες απασχόλησης στο εξωτερικό.

Ένας επιπλέον δομικός παράγοντας επιβάρυνσης της λιβανικής οικονομίας αποτελεί η παρουσία μεγάλου αριθμού Σύρων προσφύγων, οι οποίοι ασκούν σημαντικές πιέσεις στις δημόσιες υπηρεσίες, στις υποδομές, στην αγορά εργασίας και στις κοινωνικές δαπάνες. Ο Λίβανος εξακολουθεί να φιλοξενεί έναν από τους μεγαλύτερους προσφυγικούς πληθυσμούς παγκοσμίως αναλογικά με το μέγεθος του πληθυσμού του. Παρά τις επιστροφές που καταγράφηκαν μετά τις εξελίξεις στη Συρία κατά την περίοδο 2024–2025, εκατοντάδες χιλιάδες Σύροι πρόσφυγες εξακολουθούν να διαβιούν στη χώρα, μαζί με σημαντικό αριθμό αλλοδαπών εργαζομένων από αραβικές, ασιατικές και αφρικανικές χώρες.

Η κλιμάκωση των εχθροπραξιών στα σύνορα Λιβάνου–Ισραήλ κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2024, επιδείνωσε περαιτέρω τις ήδη δυσμενείς οικονομικές συνθήκες. Οι συγκρούσεις προκάλεσαν εκτεταμένες ζημιές σε υποδομές, κατοικίες και παραγωγικό κεφάλαιο, ενώ επηρέασαν αρνητικά τον τουρισμό, το εμπόριο, τις μεταφορές και την ιδιωτική κατανάλωση. Παράλληλα, οι υλικές καταστροφές και οι εχθροπραξίες οδήγησαν σε μεγάλα κύματα εσωτερικού εκτοπισμού, κυρίως στον Νότιο Λίβανο και στην περιφέρεια Ναμπατίγιε. Ως αποτέλεσμα, το πραγματικό ΑΕΠ κατέγραψε νέα ύφεση της τάξεως του -6,6%.

Συνολικά, κατά την περίοδο 2019–2024, ο Λίβανος βίωσε μία από τις σοβαρότερες οικονομικές, χρηματοπιστωτικές και κοινωνικές κρίσεις της σύγχρονης ιστορίας του. Η κατάρρευση του τραπεζικού συστήματος, η δραματική υποτίμηση του εθνικού νομίσματος, η εκτίναξη της φτώχειας, η αποδυνάμωση των δημόσιων υπηρεσιών, η μαζική φυγή ανθρώπινου κεφαλαίου και οι καταστροφές που προκάλεσαν οι εχθροπραξίες του 2024 στη μεθόριο και σε περιοχές του Νοτίου Λιβάνου, οδήγησαν σε σημαντική συρρίκνωση της παραγωγικής βάσης της χώρας.

Παρά τη σχετική σταθεροποίηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2023 και τη συγκράτηση ορισμένων μακροοικονομικών ανισορροπιών, έως το τέλος του 2024 δεν είχε επιτευχθεί ουσιαστική εξυγίανση του τραπεζικού τομέα ούτε εφαρμογή των βασικών μεταρρυθμίσεων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και διεθνών χρηματοπιστωτικών οργανισμών. Ως εκ τούτου, η χώρα εισήλθε στο 2025 με εύθραυστη οικονομική βάση, αλλά και με προσδοκίες πολιτικής και οικονομικής επανεκκίνησης μετά τον τερματισμό των εχθροπραξιών.

2.1.3 Διαρθρωτικές αδυναμίες της λιβανικής οικονομίας

Οι διαρθρωτικές αδυναμίες της λιβανικής οικονομίας είναι το αποτέλεσμα ενός στρεβλού οικονομικού μοντέλου που εφαρμόστηκε μεταπολεμικά και κατέρρευσε ολοκληρωτικά με την κρίση του 2019. Το μοντέλο αυτό βασίστηκε επί δεκαετίες στην κατανάλωση, στις υπηρεσίες και στις εισροές ξένου συναλλάγματος, χωρίς παράλληλη ανάπτυξη ανταγωνιστικής παραγωγικής βάσης και εξαγωγικού προσανατολισμού.

Η απουσία μιας συμπαγούς παραγωγικής βάσης και η υπερεξάρτηση από εισαγωγές (80-85% των αναγκών) διαμόρφωσε ένα μόνιμο και βαθύ έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο, το οποίο η χώρα αδυνατεί να καλύψει με δικές της εξαγωγές.

Παραδοσιακά, το οικονομικό μοντέλο βασιζόταν σε εξωγενείς χρηματοδοτικές ροές από τρεις πηγές: τα εμβάσματα της λιβανικής διασποράς, τον τουρισμό και τις ξένες άμεσες επενδύσεις (κυρίως από τις χώρες του Κόλπου στο real estate). Μόλις οι σχέσεις με τις χώρες του Κόλπου ψυχράθηκαν και η γεωπολιτική αστάθεια χτύπησε την περιοχή, οι ροές αυτές στέρεψαν, αποκαλύπτοντας την πραγματικότητα μιας οικονομίας χωρίς παραγωγική βάση.

Ο δυσλειτουργικός τομέας ηλεκτρικής ενέργειας, με την αδυναμία παροχής σταθερού ρεύματος από τον κρατικό φορέα (EdL) και τις συνεχιζόμενες διακοπές ρεύματος σε ολόκληρη τη χώρα, ανάγκασε τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά να εξαρτώνται από ιδιωτικές γεννήτριες ντίζελ, αυξάνοντας κατακόρυφα το λειτουργικό κόστος της εγχώριας επιχειρηματικότητας και μειώνοντας τη διεθνή ανταγωνιστικότητα της χώρας.

Στο ίδιο πλαίσιο, η παρατεταμένη θεσμική αδράνεια στην υλοποίηση των αναγκαίων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, η περιορισμένη διαφάνεια στη λειτουργία του δημόσιου τομέα και στις δημόσιες συμβάσεις, η απουσία δημόσιων επενδύσεων σε κρίσιμες υποδομές (οδικό δίκτυο, ύδρευση, τηλεπικοινωνίες, διαχείριση στερεών αποβλήτων και λυμάτων), καθώς και η αδυναμία εξυγίανσης του τραπεζικού συστήματος, εξακολουθούν να υπονομεύουν την αξιοπιστία της χώρας έναντι της διεθνούς επενδυτικής κοινότητας και των διεθνών χρηματοπιστωτικών οργανισμών.

Παράλληλα, η οικονομία λειτουργεί πλέον σε μεγάλο βαθμό ως οικονομία μετρητών (cash economy), με εκτεταμένη χρήση δολαρίων ΗΠΑ στις καθημερινές συναλλαγές, γεγονός που περιορίζει τη διαμεσολαβητική λειτουργία του τραπεζικού συστήματος, δυσχεραίνει την άσκηση αποτελεσματικής νομισματικής πολιτικής και ενισχύει την άτυπη οικονομία. Επιπλέον, η παραμονή του Λιβάνου στην «γκρίζα λίστα» της Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης (FATF) εξακολουθεί να επιβαρύνει το επενδυτικό περιβάλλον, αυξάνοντας το κόστος συμμόρφωσης στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές συναλλαγές και περιορίζοντας την πρόσβαση της χώρας σε διεθνείς πηγές χρηματοδότησης.

2.1.4 Έτος-ορόσημο το 2025 για την επανεκκίνηση του Λιβάνου

Μετά από έξι χρόνια διαρκούς οικονομικής κρίσης και διαδοχικών πολιτικών και γεωπολιτικών αναταράξεων, το 2025 αποτέλεσε έτος-ορόσημο για τον Λίβανο. Η εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας, Joseph Aoun, τον Ιανουάριο του 2025 και ο επακόλουθος σχηματισμός Κυβέρνησης υπό τον Πρωθυπουργό, Nawaf Salam, τον Φεβρουάριο του ίδιου έτους, καλλιέργησαν βάσιμες προσδοκίες για την πολιτική σταθεροποίηση και την οικονομική ανάκαμψη της χώρας.

Η νέα Κυβέρνηση έλαβε ισχυρή πολιτική εντολή να προωθήσει ένα ευρύ πρόγραμμα οικονομικών, θεσμικών και γεωπολιτικών μεταρρυθμίσεων. Στον πυρήνα του προγράμματος αυτού τέθηκε η ενίσχυση της κρατικής κυριαρχίας και η περαιτέρω ενδυνάμωση του ρόλου των επίσημων κρατικών θεσμών ασφαλείας, παράμετροι που κρίνονται θεσμικά αναγκαίες για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των πολιτών και της διεθνούς κοινότητας. Το νέο αυτό πλαίσιο ασφάλειας επιδιώκει την επανεκκίνηση της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας και τη διαμόρφωση των κατάλληλων συνθηκών για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων και τη χρηματοδότηση της μεταπολεμικής ανασυγκρότησης.

Στο οικονομικό πεδίο, οι άμεσες προτεραιότητες επικεντρώθηκαν στην εξυγίανση του εγχώριου τραπεζικού τομέα, την επανέναρξη των διαπραγματεύσεων με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) για την οριστικοποίηση του προγράμματος στήριξης, την ενίσχυση της δημοσιονομικής διαφάνειας και τη ριζική μεταρρύθμιση του δυσλειτουργικού τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας. Παράλληλα, έμφαση δόθηκε στη βελτίωση της δημόσιας διοίκησης και την άμεση κινητοποίηση διεθνούς οικονομικής αρωγής για την αποκατάσταση των εκτεταμένων ζημιών, που καταγράφηκαν κατά τη διάρκεια των στρατιωτικών επιχειρήσεων του 2024.

Στο πλαίσιο αυτό, κατά τη διάρκεια του 2025 καταγράφηκαν τα πρώτα δείγματα μακροοικονομικής σταθεροποίησης, με τη διεθνή κοινότητα να επαναφέρει τον Λίβανο στο επίκεντρο των πρωτοβουλιών οικονομικής στήριξης. Κορυφαία εκδήλωση της νέας στρατηγικής της λιβανικής Κυβέρνησης υπήρξε η διοργάνωση της διεθνούς επενδυτικής διάσκεψης «Beirut One Conference: Rebuilding Confidence» τον Νοέμβριο του 2025. Επιδιωκόμενος στόχος της εν λόγω κυβερνητικής πρωτοβουλίας ήταν η έμπρακτη κινητοποίηση επενδυτικών και χρηματοδοτικών πόρων, καθώς και η εμπέδωση της αξιοπιστίας της νέας λιβανικής ηγεσίας έναντι των διεθνών εταίρων και της πολυπληθούς διασποράς.

2.1.5 Δρομολόγηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων νέας λ/Κυβέρνησης

Κεντρική προτεραιότητα της λ/Κυβέρνηση του Πρωθυπουργού Nawaf Salam, η επανεκκίνηση των κρατικών θεσμών και την προώθηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, οι οποίες επί σειρά ετών παρέμεναν σε εκκρεμότητα λόγω πολιτικής αστάθειας, θεσμικής παράλυσης και της πολυετούς οικονομικής κρίσης. Εντός του 2025, παρά το περιορισμένο χρονικό διάστημα, η λ/Κυβέρνηση επέτυχε, να καταγράψει μετρήσιμη πρόοδο σε σειρά τομέων, σε πολιτικό, οικονομικό και διοικητικό επίπεδο, λειτουργώντας σε ιδιαίτερα δυσμενές περιβάλλον, όπως: συνεχιζόμενα περιστατικά παραβίασης της συμφωνίας κατάπαυσης του πυρός του Νοεμβρίου 2024, πολιτικές αντιπαραθέσεις για ζητήματα κρατικής κυριαρχίας και ασφάλειας, αντιστάσεις οργανωμένων οικονομικών συμφερόντων έναντι των μεταρρυθμίσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα, καθώς και εγγενείς δυσλειτουργίες του σχεταριστικού πολιτικού συστήματος της χώρας.

Ιδιαίτερη σημασία αποδόθηκε στην αποκατάσταση της θεσμικής λειτουργίας του κράτους, όπως οι κρατικοί θεσμοί ασφαλείας και επιβολής του νόμου, η ενίσχυση θεσμών της τοπικής αυτοδιοίκησης, μετά την επιτυχή διενέργεια δημοτικών εκλογών, οι οποίες είχαν αναβληθεί επανειλημμένα τα προηγούμενα έτη, καθώς και του δικαστικού συστήματος, με διορισμούς δικαστικών λειτουργών. Παράλληλα, εκκίνησε την διαδικασία επεξεργασίας νέου νομοθετικού πλαισίου για την οργάνωση και την ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης, με στόχο την ευθυγράμμιση του δικαστικού συστήματος με διεθνή πρότυπα και τις σχετικές συστάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πρόοδος συγκριτικά με το παρελθόν καταγράφεται και στον τομέα της διακυβέρνησης και της καταπολέμησης της διαφθοράς. Η Εθνική Επιτροπή Καταπολέμησης της Διαφθοράς έχει ενεργοποιήσει

μηχανισμούς ελέγχου περιουσιακών δηλώσεων δημοσίων λειτουργιών και εφαρμογής της νομοθεσίας περί πρόσβασης στην πληροφόρηση, ενώ παράλληλα προωθούνται δικαστικές έρευνες υψηλού προφίλ για υποθέσεις διαφθοράς και παράνομου πλουτισμού. Οι εξελίξεις αυτές συνοδεύονται από προσπάθειες αναδιοργάνωσης της δημόσιας διοίκησης, εισαγωγής αξιοκρατικών διαδικασιών επιλογής προσωπικού και σταδιακής ψηφιοποίησης των διοικητικών λειτουργιών.

Η λ/Κυβέρνηση προχώρησε στον διορισμό διοικητικών συμβουλίων Ανεξάρτητων Ρυθμιστικών Αρχών στους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας και των τηλεπικοινωνιών, όπου οι σχετικές προβλέψεις της νομοθεσίας παρέμεναν ανενεργές για περισσότερο από δύο δεκαετίες. Οι νέες Αρχές αναλαμβάνουν κρίσιμες αρμοδιότητες εποπτείας, αδειοδότησης και ελέγχου, περιορίζοντας τις δυνατότητες πολιτικών παρεμβάσεων στη λειτουργία των αντίστοιχων τομέων.

Παράλληλα, δρομολόγησε μεταρρυθμίσεις που συνδέονται με τις διαπραγματεύσεις για μελλοντικό πρόγραμμα χρηματοδοτικής στήριξης από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Στο πλαίσιο αυτό, προχώρησε στην αναθεώρηση του νόμου περί τραπεζικού απορρήτου, υποστήριξε την υιοθέτηση του νόμου για την εξυγίανση του τραπεζικού τομέα (Bank Resolution Law), ενώ στο τέλος του έτους το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε και υπέβαλε στη Βουλή, προς εξέταση, το κρίσιμο νομοθέτημα για την κατανομή των ζημιών του χρηματοπιστωτικού συστήματος (GAP Law), παρά τις έντονες αντιδράσεις του τραπεζικού τομέα. Η έγκαιρη επίσης κατάθεση σχεδίου κρατικού προϋπολογισμού για το 2026 εντός των προβλεπόμενων συνταγματικών προθεσμιών αποτελεί επίσης ένδειξη βελτίωσης της δημοσιονομικής διακυβέρνησης.

Στο κοινωνικό πεδίο, επιχειρείται η σταδιακή μετάβαση από ένα μοντέλο παροχής κοινωνικών υπηρεσιών που βασιζόταν σχεδόν αποκλειστικά στη διεθνή ανθρωπιστική βοήθεια προς ένα θεσμοθετημένο εθνικό σύστημα κοινωνικής προστασίας. Η έναρξη καταβολής επιδομάτων αναπηρίας σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και η αύξηση των πιστώσεων προς τα Υπουργεία κοινωνικού χαρακτήρα στον προϋπολογισμό του 2026 συνιστούν τα πρώτα βήματα προς την κατεύθυνση αυτή.

Τέλος, επιδίωξε την αποκατάσταση της διεθνούς αξιοπιστίας του Λιβάνου μέσω της ενίσχυσης της συνεργασίας με διεθνείς οργανισμούς και εταίρους. Η βελτίωση της συνεργασίας με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, η προώθηση θεσμοθετημένης συνεργασίας με τη Συρία, η πρόοδος στις διαδικασίες οριοθέτησης συνόρων και θαλασσίων ζωνών, καθώς και η προετοιμασία συμφωνίας δικαστικής συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, εντάσσονται στην ευρύτερη προσπάθεια επανασύνδεσης της χώρας με το διεθνές περιβάλλον.

Συνολικά, παρά το γεγονός ότι οι περισσότερες μεταρρυθμίσεις βρίσκονται ακόμη σε αρχικό στάδιο και η εφαρμογή τους προσκρούει σε σημαντικές πολιτικές και θεσμικές αντιστάσεις, η λ/Κυβέρνηση Salam έχει επιτύχει να επανεκκινήσει διαδικασίες που παρέμεναν παγωμένες επί σειρά ετών, δημιουργώντας προϋποθέσεις σταδιακής αποκατάστασης της κρατικής λειτουργίας, ενίσχυσης της διαφάνειας και προώθησης της οικονομικής και θεσμικής ανάκαμψης της χώρας.

2.1.6 Beirut One Conference: Πρωτοβουλία αποκατάστασης εμπιστοσύνης επενδυτών

Το διεθνές επενδυτικό συνέδριο, με τίτλο «Beirut One Conference – Rebuilding Confidence», κυβερνητική πρωτοβουλία, που έλαβε χώρα στις 18–19 Νοεμβρίου 2025, αποτέλεσε την κορύφωση της στρατηγικής οικονομικής επανεκκίνησης της Κυβέρνησης Salam. Με κεντρικό σύνθημα το «Rebuilding

Confidence», η ως άνω πρωτοβουλία είχε ως στόχο την επανασύνδεση του Λιβάνου με τη διεθνή επενδυτική κοινότητα, τη λιβανική διασπορά, τις αραβικές χώρες και τους διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.

Η διοργάνωση σηματοδότησε μια συνειδητή πολιτική προσπάθεια επανατοποθέτησης της χώρας στον περιφερειακό και διεθνή επενδυτικό χάρτη. Παρά τις δυσμενείς συνθήκες περιφερειακής αστάθειας, η Κυβέρνηση υπό τον Πρωθυπουργό Nawaf Salam επιχείρησε να μετατοπίσει το αφήγημα από την απλή διαχείριση της κρίσης στη μελλοντική παραγωγική ανάπτυξη μέσω της επιτάχυνσης των μεταρρυθμίσεων, αναδεικνύοντας τον ρόλο του ιδιωτικού τομέα, της διασποράς και των συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ) ως βασικούς πυλώνες της ανάκαμψης.

Η συμμετοχή στη διάσκεψη υπερέβη τις προσδοκίες των διοργανωτών, προσελκύοντας περισσότερους από 900 συνέδρους. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονταν εκπρόσωποι του εγχώριου ιδιωτικού τομέα, μέλη της λιβανικής διασποράς, 150 διεθνείς επιχειρήσεις, η διπλωματική κοινότητα, καθώς και 50 κορυφαίοι διεθνείς επενδυτικοί οίκοι, όπως οι Goldman Sachs, BlackRock, Morgan Stanley και PIMCO (Pacific Investment Management Company LLC).

Ιδιαίτερα σημαντική υπήρξε η υψηλού επιπέδου εκπροσώπηση αραβικών χωρών (Αίγυπτος, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Κατάρ, Κουβέιτ, Μπαχρέιν και Ομάν), γεγονός που κατέδειξε ότι ο Λίβανος διατηρεί τα παραδοσιακά συγκριτικά του πλεονεκτήματα, όπως η γεωστρατηγική του θέση και το υψηλό επίπεδο του ανθρώπινου δυναμικού του. Παράλληλα, η παρουσία επίσημης αντιπροσωπείας από τη Σαουδική Αραβία, μετά από πολυετή διπλωματική απόσταση, έστειλε ένα ισχυρό μήνυμα σταδιακής επανασύνδεσης του Λιβάνου με το αραβικό του περιβάλλον, υπό την προϋπόθεση, ωστόσο, της υλοποίησης ουσιαστικών μεταρρυθμίσεων και της εμπέδωσης συνθηκών ασφάλειας.

Από τις παρεμβάσεις τόσο της πολιτικής ηγεσίας, όσο και των ξένων επενδυτών κατέστη σαφές ότι η επιστροφή των επενδυτικών ροών συναρτάται άμεσα με την πρόοδο σε κρίσιμους τομείς, όπως η ενέργεια, οι τηλεπικοινωνίες, οι μεταφορές, η ενίσχυση της διαφάνειας και της θεσμικής λογοδοσίας. Η επίτευξη τελικής συμφωνίας με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) αναγνωρίστηκε από όλες τις πλευρές ως η βασική προϋπόθεση για την αποκατάσταση της διεθνούς αξιοπιστίας της χώρας.

Το «Beirut One» ανέδειξε μια συγκρατημένη αλλά υπαρκτή επενδυτική δυναμική, κυρίως για έργα υποδομών και παραγωγικούς τομείς, σηματοδοτώντας την έναρξη μιας διαδικασίας τεχνικής και οικονομικής διερεύνησης (due diligence) και όχι άμεσων δεσμεύσεων. Η επιτυχία της πρωτοβουλίας θα εξαρτηθεί από τη δυνατότητα της Λ/Κυβέρνησης να μετατρέψει την πολιτική βούληση σε απτά αποτελέσματα, υπερβαίνοντας τις αντιστάσεις κατεστημένων συμφερόντων και ενισχύοντας τη λειτουργικότητα των κρατικών θεσμών.

2.2 Η δομή της λιβανικής οικονομίας

Διαχρονικό χαρακτηριστικό της λιβανικής οικονομίας αποτελεί η έντονη διαρθρωτική της ανισορροπία. Ο τριτογενής τομέας (υπηρεσίες και εμπόριο) κυριαρχεί απόλυτα, συνεισφέροντας περίπου το 75%-80% του ΑΕΠ. Αντιθέτως, η παραγωγική βάση της χώρας παραμένει καθηλωμένη, με τη γεωργία και τη βιομηχανία/μεταποίηση να έχουν περιορισμένο ρόλο στο εγχώριο προϊόν.

Η στρέβλωση αυτή οδηγεί σε βαθιά επισιτιστική και ενεργειακή εξάρτηση, καθώς ο Λίβανος εισάγει τη μερίδα του λέοντος σε καταναλωτικά αγαθά, πρώτες ύλες και καύσιμα. Ως εκ τούτου, το εγχώριο

αναπτυξιακό μοντέλο είναι έκθετο σε εξωτερικούς κλυδωνισμούς, γεωπολιτικές αναταράξεις και διεθνείς εφοδιαστικές κρίσεις.

Το έτος-ορόσημο 2025 επιβεβαίωσε αυτή την ευάλωτη φύση: η προσωρινή μακροοικονομική σταθεροποίηση και η εύθραυστη ανάκαμψη δεν ήταν αποτέλεσμα κάποιου παραγωγικού μετασχηματισμού, αλλά τροφοδοτήθηκαν σχεδόν αποκλειστικά από εξωτερικές πηγές συναλλάγματος. Τα εμβάσματα της διασποράς και το τουριστικό συνάλλαγμα ήταν αυτά που κράτησαν την οικονομία όρθια, καλύπτοντας μαζί περισσότερο από το 50% της συνολικής οικονομικής δραστηριότητας.

2.2.1 Πρωτογενής Τομέας (Αγροτική Παραγωγή & Αλιεία)

Ο αγροτικός τομέας συνεισφέρει σταθερά το 5%-6% του ΑΕΠ, ωστόσο διαδραματίζει κρίσιμο κοινωνικοοικονομικό ρόλο, καθώς αποτελεί τον βασικό πυλώνα απασχόλησης στην περιφέρεια (ιδίως στην κοιλάδα Bekaa και την παράκτια ζώνη) και εγγυητή της βασικής επισιτιστικής ασφάλειας. Η συνολική προστιθέμενη αξία του τομέα εκτιμάται σε \$1 δισ. ΗΠΑ ετησίως (\$800 εκατ. από τη φυτική και \$200 εκατ. από τη ζωική παραγωγή).

Το 25% της έκτασης του Λιβάνου είναι καλλιεργήσιμο (το 1/3 αρδεύεται). Το 70% της αγροτικής αξίας αφορά την φυτική παραγωγή. Λόγω του μεσογειακού κλίματος, η χώρα παράγει εξαιρετικής ποιότητας εσπεριδοειδή, μήλα, σταφύλια, μπανάνες, πατάτες, ντομάτες και ελιές.

Η ζωική παραγωγή επικεντρώνεται κυρίως στην εκτροφή αιγοπροβάτων, βοοειδών, πουλερικών και στην παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων. Η εκτροφή πουλερικών γνώρισε σημαντική ανάπτυξη κατά την τελευταία δεκαετία, οδηγώντας σε σχεδόν πλήρη αυτάρκεια της εγχώριας αγοράς.

Παρά την πλήρη αυτάρκεια, που επιτεύχθηκε στα πουλερικά, ο Λίβανος παραμένει δραματικά ελλειμματικός σε βασικά αγαθά. Εισάγει το 75% των αναγκών του σε σιτηρά (περίπου 400.000 τόνους ετησίως), το 70% σε γαλακτοκομικά και το 90% σε βόειο κρέας. Η επισιτιστική τρωτότητα επιτάχθηκε μετά την καταστροφή των κεντρικών σιλό αποθήκευσης στην έκρηξη του λιμένα της Βηρυτού το 2020.

Ο αγροτικός τομέας αντιμετωπίζει σοβαρές διαρθρωτικές αδυναμίες, που περιορίζουν την ανταγωνιστικότητά του. Κύρια χαρακτηριστικά είναι: μικρός κλήρος, χαμηλή εκμηχάνιση, υπερβολική χρήση φυτοφαρμάκων, ανεπαρκής τυποποίηση και ελλιπής ποιοτικός έλεγχος. Σύμφωνα με εκτιμήσεις του κλάδου, σημαντικό ποσοστό εξαγωγίμων προϊόντων απορρίπτεται λόγω προβλημάτων συσκευασίας ή μη συμμόρφωσης με διεθνή πρότυπα ποιότητας.

Η αλιεία παραμένει παραδοσιακή και μικρής κλίμακας, απασχολώντας περίπου 7.000 αλιείς με στόλο 5.000 μικρών σκαφών σε 24 αλιευτικούς λιμένες. Η συνολική ετήσια παραγωγή αλιευμάτων δεν υπερβαίνει τους 8.000 τόνους, ενώ οι υδατοκαλλιέργειες παραμένουν ουσιαστικά ανύπαρκτες, με εξαίρεση περιορισμένες μονάδες παραγωγής ψαριών γλυκού νερού.

Οι λιβανικές εξαγωγές δέχθηκαν καίριο πλήγμα από την απόφαση της Σαουδικής Αραβίας το 2021 να επιβάλει πλήρες εμπόριο στις εισαγωγές λιβανικών αγροτικών προϊόντων, λόγω εντοπισμού φορτίων ναρκωτικών ουσιών εντός αποστολών φρούτων. Η απώλεια της σαουδαραβικής αγοράς στέρησε από τον κλάδο τον σημαντικότερο εξαγωγικό του προορισμό στον Κόλπο. Η ανακοίνωση της Σαουδικής Αραβίας της 10^{ης} Ιουνίου 2026 περί άρσης της απαγόρευσης λιβανικών εξαγωγών στο έδαφός της επί μια πενταετία, είναι ιστορικής σημασίας σε πολιτικό επίπεδο, με σαφείς θετικές προοπτικές και για τις διμερείς οικονομικές και εμπορικές σχέσεις των δύο χωρών.

Τα τελευταία χρόνια η λ/κυβέρνηση και διεθνείς οργανισμοί επιχειρούν να στηρίξουν τον αγροτικό τομέα μέσω προγραμμάτων ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας, ψηφιοποίησης των εμπορικών διαδικασιών και διευκόλυνσης της πρόσβασης σε ξένες αγορές. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η λειτουργία του ηλεκτρονικού εμπορικού κόμβου Lebanon Trade Portal, ο οποίος αποσκοπεί στη βελτίωση της εξωστρέφειας των λιβανικών επιχειρήσεων και ιδίως των εξαγωγών αγροδιατροφικών προϊόντων.

2.2.2 Δευτερογενής Τομέας (Βιομηχανία & Μεταποίηση)

Ο βιομηχανικός τομέας συνεισφέρει περίπου το 12,8% του ΑΕΠ και απασχολεί το 25% του εργατικού δυναμικού. Η δομή του χαρακτηρίζεται από έντονο κατακερματισμό, καθώς αποτελείται από περίπου 4.200 μονάδες, στην πλειονότητά τους μικρομεσαίες (το 78% απασχολεί 5-19 άτομα, ενώ μόλις 35 βιομηχανίες έχουν πάνω από 100 εργαζόμενους).

Οι κυριότεροι κλάδοι είναι: τρόφιμα-ποτά (23,1%), επιπλοποιία (13%), χαρτί και εκτυπώσεις (12%) και μεταλλικά προϊόντα (10%).

Παρά τις σημαντικές προκλήσεις, ο αγροδιατροφικός τομέας εξακολουθεί να αποτελεί έναν από τους λίγους παραγωγικούς κλάδους με δυνατότητες ανάπτυξης και υποκατάστασης εισαγωγών, υπό την προϋπόθεση υλοποίησης επενδύσεων σε υποδομές, εκσυγχρονισμό της παραγωγής, πιστοποίηση ποιότητας και ενίσχυση της εξαγωγικής διασύνδεσης με τις αγορές της Μέσης Ανατολής και της Ευρώπης.

Λόγω της εγχώριας στενότητας, οι Λιβάνιοι βιομήχανοι επέδειξαν μοναδική προσαρμοστικότητα στρεφόμενοι προς την αγορά του Ιράκ, όπου ανέλαβαν τη διαχείριση και αποκατάσταση κρατικών ιρακινών εργοστασίων. Για την εξυπηρέτηση αυτής της δυναμικής, ενεργοποιήθηκε τακτική ναυτιλιακή σύνδεση (2 δρομολόγια εβδομαδιαίως) μεταξύ των λιμένων Βηρυτού και Umm Qasr (Ιράκ).

Παρά τις αντιξοότητες, καταγράφονται ιδιωτικές πρωτοβουλίες ανάπτυξης βιομηχανικών ζωνών, όπως η ζώνη Nahr Ibrahim βορείως της Βηρυτού και η ζώνη Iklim στην ανατολική Βηρυτό. Παράλληλα, στον τομέα καινοτομίας και τεχνολογίας μέσω του τεχνολογικού εκκολαπτηρίου Berytech Technology Pole, σε συνεργασία με τα Υπουργεία Οικονομίας και Οικονομικών, υποστηρίζονται καινοτόμες νεοφυείς επιχειρήσεις (startups) και ΜΜΕ στους τομείς των τηλεπικοινωνιών, των ψηφιακών εφαρμογών, των ΑΠΕ και του βιομηχανικού σχεδιασμού (με μέσο ύψος επένδυσης \$500 χιλ. έως \$3 εκατ.). Μέσω της πρωτοβουλίας Speed@BDD, πραγματοποιείται επίσης διασύνδεση με τη λιβανική διασπορά, με στόχο τη χρηματοδοτική ενίσχυση νέων επιχειρηματιών (ύψους \$30.000–\$45.000 ανά εταιρεία).

2.2.3 Τριτογενής Τομέας

2.2.3.1 Τουρισμός

Ο τουρισμός αποτελεί, διαχρονικά την κύρια ατμομηχανή της λιβανικής οικονομίας. Σύμφωνα με το World Travel & Tourism Council (WTTC), η συνολική (άμεση και έμμεση) συνεισφορά του κλάδου άγγιξε το 19,8% του ΑΕΠ το 2024 έναντι 8,4% το 2023 και 18,9% το 2019, καταγράφοντας ισχυρή ανάκαμψη.

Αντίστοιχα, σύμφωνα με στοιχεία της Investment Development Authority of Lebanon (IDAL), ο τουρισμός, άμεσα και έμμεσα, έχει κατά περιόδους προσεγγίσει το 20–25% του ΑΕΠ, ενώ συνδέεται με περίπου το ένα πέμπτο της συνολικής απασχόλησης (19,6% του εργατικού δυναμικού, 315.000 θέσεις εργασίας), επιβεβαιώνοντας τον διαρθρωτικό χαρακτήρα του για την οικονομία της χώρας, με ισχυρή

συμβολή στην ανάπτυξη, στην απασχόληση και στις εξωτερικές εισροές, αλλά και με αυξημένη ευαισθησία σε συνθήκες γεωπολιτικής και εσωτερικής αστάθειας.

Η τουριστική υποδομή της χώρας βασίζεται σε περίπου 330 ξενοδοχειακές μονάδες (17.000 δωμάτια), εκ των οποίων η πλειονότητα συγκεντρώνεται στη Βηρυτό και στο Όρος Λίβανος.

Η διάρθρωση του τουριστικού προϊόντος χαρακτηρίζεται από υψηλή εξάρτηση από τη λιβανική διασπορά και τις χώρες του Κόλπου κατά τους θερινούς μήνες, καθώς και από εναλλακτικές μορφές τουρισμού, όπως ο χειμερινός, ο ιατρικός, ο συνεδριακός και ο επιχειρηματικός τουρισμός. Παρά τις συγκριτικές δυνατότητες (γεωγραφική ποικιλία, μεσογειακό κλίμα, πολιτιστικός και αρχαιολογικός πλούτος), ο τομέας παραμένει περιορισμένος από ελλείψεις σε υποδομές, μεταφορές και αεροπορική συνδεσιμότητα, γεγονός που επηρεάζει την προσέλκυση επισκεπτών υψηλού εισοδήματος.

2.2.3.2 Κατασκευές και Αγορά Ακινήτων (Real Estate)

Ο κλάδος των κατασκευών και της αγοράς ακινήτων παραμένει ένας από τους πιο δομικούς αλλά και πιο ευάλωτους τομείς της λιβανικής οικονομίας, καθώς η πορεία του αντανάκλα άμεσα τις μακροοικονομικές και γεωπολιτικές εξελίξεις. Προ της κρίσης, ο ευρύτερος κλάδος των ακινήτων και των κατασκευών αντιπροσώπευε το 19% του ΑΕΠ (15,2% τα ακίνητα και 3,8% οι κατασκευές) και αποτελούσε το βασικό κανάλι προσέλκυσης Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (FDI), καθώς απορροφούσε το 70% των συνολικών ξένων κεφαλαίων, προερχόμενων κυρίως από τη διασπορά και εύρωστους αγοραστές του Κόλπου.

Σε όρους απασχόλησης, οι κατασκευές απορροφούσαν περίπου 9% του εργατικού δυναμικού, προ κρίσης, ενώ η ευρύτερη αλυσίδα αξίας του real estate (developers, κατασκευαστικές εταιρείες, υπηρεσίες και δομικά υλικά) επηρέαζε έμμεσα σημαντικό τμήμα της ιδιωτικής απασχόλησης. Ο κλάδος χαρακτηρίζεται από υψηλή εξάρτηση από εργατικό δυναμικό μεταναστών και χαμηλής εξειδίκευσης,

Κατά το 2025, ο κλάδος παρουσίασε μια εύθραυστη σταθεροποίηση σε χαμηλά επίπεδα δραστηριότητας. Η αύξηση του όγκου των συναλλαγών που καταγράφηκε οφειλόταν κυρίως στην τεχνική εκκαθάριση εκκρεμών εγγραφών προηγούμενων ετών και όχι σε νέα κατασκευαστική δυναμική. Η αγορά παραμένει έντονα δολαριοποιημένη, γεωγραφικά άνιση (με συγκέντρωση σε premium ακίνητα στη Βηρυτό, το Metn και το Keserwan) και περιορίζεται δραματικά από την παντελή απουσία στεγαστικής πίστης και τραπεζικού δανεισμού.

Συγκεκριμένα, οι οικοδομικές άδειες που εκδόθηκαν από το Τεχνικό Επιμελητήριο της Βηρυτού (OEAB) αυξήθηκαν κατά 30,3% σε σύγκριση με το 2024, φτάνοντας τα 5,99 εκατ. τετραγωνικά μέτρα. Οι παραδόσεις τσιμέντου, δείκτης της κατασκευαστικής δραστηριότητας, σημείωσαν ετήσια αύξηση 25,8% κατά το οκτάμηνο του 2025. Ο αριθμός των πράξεων αγοραπωλησίας ακινήτων εκτινάχθηκε κατά 95,1% το 2025, φτάνοντας τις 70.981 συναλλαγές, με τη συνολική αξία αυτών να αυξάνεται κατά 112,9% (στα \$6,15 δισεκατ.).

Στην πλευρά της ζήτησης, η αγορά εξακολουθεί να περιορίζεται από τη χαμηλή ρευστότητα, την απουσία λειτουργικού τραπεζικού δανεισμού και τη δολαριοποίηση των τιμών, η οποία καθιστά τα ακίνητα απρόσιτα για μεγάλο μέρος του εγχώριου πληθυσμού. Η εγχώρια ζήτηση παραμένει εξαιρετικά αδύναμη, ενώ η δραστηριότητα προέρχεται κυρίως από τη λιβανική διασπορά και περιορισμένους επενδυτές υψηλού εισοδήματος από χώρες του Κόλπου.

Στην πλευρά της προσφοράς, ο κατασκευαστικός τομέας συνεχίζει να λειτουργεί σε καθεστώς χαμηλής επενδυτικής έντασης, με τις περισσότερες εταιρείες να επικεντρώνονται σε ολοκλήρωση ή συντήρηση υφιστάμενων έργων, αντί για νέες αναπτύξεις μεγάλης κλίμακας. Η απουσία πρόσβασης σε τραπεζική χρηματοδότηση και η περιορισμένη εμπιστοσύνη των επενδυτών εξακολουθούν να αποτελούν τους βασικούς ανασταλτικούς παράγοντες.

Παρά τη σχετική κινητικότητα σε επιμέρους αγορές – κυρίως σε προνομιακές περιοχές της Βηρυτού, του Metn και του Keserwan – η συνολική αγορά παραμένει κατακερματισμένη και γεωγραφικά άνιση, χωρίς ενδείξεις γενικευμένης ανάκαμψης. Η ζήτηση επικεντρώνεται σε ποιοτικά ακίνητα υψηλών προδιαγραφών, ενώ οι χαμηλότερες κατηγορίες παραμένουν πρακτικά στάσιμες.

Κεντρικοί περιοριστικοί παράγοντες εξακολουθούν να είναι η απουσία λειτουργικού τραπεζικού συστήματος, η έλλειψη στεγαστικής χρηματοδότησης, η δολαριοποίηση των τιμών και η περιορισμένη εγχώρια ζήτηση, λόγω χαμηλής αγοραστικής δύναμης. Ως αποτέλεσμα, η ζήτηση προέρχεται κυρίως από τη λιβανική διασπορά και επιλεγμένους ξένους επενδυτές υψηλού εισοδήματος, με έμφαση σε premium ακίνητα σε Βηρυτό, Metn και Keserwan.

Ο κλάδος των κατασκευών και ακινήτων παραμένει διαρθρωτικός πυλώνας της λιβανικής οικονομίας, με σημαντική ιστορική συμβολή στο ΑΕΠ και στην απασχόληση, ωστόσο, η επαναφορά του σε αναπτυξιακή τροχιά προϋποθέτει την αποκατάσταση της χρηματοπιστωτικής λειτουργίας, τη σταθεροποίηση του πολιτικο-ασφαλείας περιβάλλοντος και την ενίσχυση της επενδυτικής εμπιστοσύνης, ιδίως από τη διασπορά.

2.2.3.3 Μεταφορές

Ο τομέας των μεταφορών και των υποδομών στον Λίβανο αποτελεί έναν από τους πιο κρίσιμους αλλά και ταυτόχρονα πιο ευάλωτους κρίκους της εθνικής οικονομίας. Από το 2015, ο πόλεμος στη γειτονική Συρία διέκοψε τις παραδοσιακές χερσαίες εμπορικές οδούς προς τις αγορές του Κόλπου (ιστορικά, το 24% των λιβανικών εξαγωγών διερχόταν από το συριακό έδαφος). Η εξέλιξη αυτή ανάγκασε τη χώρα να στραφεί σχεδόν αποκλειστικά στις θαλάσσιες και αεροπορικές μεταφορές για τη διασφάλιση του εξωτερικού της εμπορίου.

Η κατάσταση στις μεταφορές αντανακλά την ανάγκη για ριζικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και διεθνείς επενδύσεις. Η μελλοντική σταθεροποίηση της χώρας αναμένεται να ανοίξει έναν μεγάλο κύκλο διεθνών διαγωνισμών ΣΔΙΤ (Συμπράξεις Δημόσιου-Ιδιωτικού Τομέα) για την ανοικοδόμηση λιμανιών, οδικών αξόνων και δικτύων συγκοινωνιών, πεδίο στο οποίο οι ελληνικές κατασκευαστικές και ναυτιλιακές εταιρείες διαθέτουν σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα.

Οι βασικοί συγκοινωνιακοί και εμπορικοί κόμβοι της χώρας, που είναι οι Λιμένες Βηρυτού και Τρίπολης, καθώς και ο Διεθνής Αερολιμένας Βηρυτού, παρέμειναν αλώβητοι από τα αεροπορικά πλήγματα των τελευταίων ετών. Η διατήρηση της λειτουργίας τους υπήρξε καθοριστική, καθώς απέτρεψε την ολοκληρωτική οικονομική απομόνωση του Λιβάνου, εν μέσω σφοδρών περιφερειακών αναταράξεων.

Το οδικό δίκτυο του Λιβάνου (περίπου 6.500 χλμ.) παρουσιάζει εικόνα πλήρους εγκατάλειψης. Αν και το 95% είναι ασφαλτοστρωμένο, οι δρόμοι είναι εξαιρετικά κακής ποιότητας, ασυντήρητοι, υπερφορτωμένοι και επικίνδυνοι. Επίσης, δεν υπάρχουν φωτεινοί σηματοδότες ή όπου υπάρχουν δεν λειτουργούν και η κυκλοφορία αυτορυθμίζεται. Επίσης, μέχρι και το 2025 ήταν πολύ συχνό το

φαινόμενο κυκλοφορίας οχημάτων χωρίς πιναδίδες. Επίσης, τα περισσότερα οχήματα δεν διαθέτουν ασφάλιση.

Στον Λίβανο δεν υφίσταται σιδηροδρομικό δίκτυο (παραμένει σε επίπεδο θεωρητικών μελετών σκοπιμότητας), ούτε οργανωμένες αστικές ή υπεραστικές λεωφορειακές γραμμές, ούτε ακτοπλοϊκές συνδέσεις μεταξύ των παραλιακών πόλεων.

Οι δημόσιες συγκοινωνίες είναι ανύπαρκτες. Η μετακίνηση βασίζεται αποκλειστικά σε ιδιωτικά μέσα (περίπου 2 εκατ. οχήματα, αναλογία 1 αυτοκίνητο ανά 2 κατοίκους). Το κενό καλύπτουν άτυπα δίκτυα ταξί που λειτουργούν σε καθεστώς εκτεταμένης «μαύρης» εργασίας, καθώς χιλιάδες πολίτες χρησιμοποιούν τα ιδιωτικά τους οχήματα ως ταξί για να συμπληρώσουν το εισόδημά τους. Λόγω της οικονομικής κατάρρευσης, 50 λεωφορεία, δωρεά από τη Γαλλία, παραμένουν ακινητοποιημένα στα αμαξοστάσιο, καθώς οι σχετικοί απέβησαν άκαρποι.

2.2.3.3.1 Λιμενικές Υποδομές και Εφοδιαστική Αλυσίδα

Η ναυτιλία αποτελεί τον κύριο πυλώνα του λιβανικού εμπορίου, με τον Λιμένα Βηρυτού και δευτερευόντως τον Λιμένα Τρίπολης να διαχειρίζονται το σύνολο σχεδόν των εισαγωγών και εξαγωγών. Το 2025 καταγράφηκε σημαντική ανάκαμψη της λιμενικής δραστηριότητας, με τη σχετική βελτίωση του επιπέδου ασφάλειας μετά την κατάπαυση του πυρός του Νοεμβρίου 2024 και τη σταδιακή επαναφορά των εμπορικών ροών. Ο Λιμένας Βηρυτού ανέκτησε σημαντικό μέρος της εμπορικής δραστηριότητας που είχε απωλέσει κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης και των εχθροπραξιών του 2024, παραμένοντας ο κυρίαρχος διαμετακομιστικός και εμπορικός κόμβος της χώρας.

Ο Λιμένας Βηρυτού, ιστορικά ένας εκ των δέκα κορυφαίων λιμένων της Μεσογείου, λειτουργεί ως περιφερειακό κέντρο μεταφόρτωσης (*transshipment hub*) για τη Μέση Ανατολή (Συρία, Ιορδανία, Ιράκ). Καλύπτει έκταση 1,2 τ.χλμ., διαθέτει ελεύθερη ζώνη εφοδιαστικής και ο Τερματικός Σταθμός Εμπορευματοκιβωτίων (Container Terminal), που αποτελεί την καρδιά του εμπορίου, λειτουργεί, από το 2022, με πλήρη ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, υπό τη διαχείριση του γαλλικού κολοσσό CMA CGM (του Γαλλολιβάνιου επιχειρηματία Rodolphe Saadé). Από τις αποβάθρες του διακινούταν προ κρίσης το 70% του εμπορίου και το 80% των εισαγόμενων σιτηρών. Σύμφωνα με διεθνείς αναλυτές (όπως η *Expertise France*), η επί χρόνια απουσία ελλείπει σύγχρονων ψηφιακών συστημάτων και επαρκούς ελέγχου, είχε ως αποτέλεσμα εκτεταμένο λαθρεμπόριο και απώλειες ύψους \$2 δισ. ετησίως στα δημόσια ταμεία.

Η έκρηξη της 4ης Αυγούστου 2020, 2.750 τόνων νιτρικής αμμωνίας, κατέστρεψε ολοσχερώς το λιμάνι και τα ιστορικά σιλό σιτηρών (χωρητικότητας 120.000 τόνων), προκαλώντας τεράστιες οικονομικές απώλειες (\$580-\$710 εκατ. σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα). Έκτοτε, η ανοικοδόμησή του αποτελεί πεδίο γεωπολιτικού ανταγωνισμού, με τη Γαλλία να διατηρεί σαφές προβάδισμα, λόγω ιστορικών δεσμών και της παρουσίας της CMA CGM. Η Κίνα, επιδιώκει διεξόδου για τον έλεγχο των θαλάσσιων οδών της Ανατολικής Μεσογείου (η *China Harbour* έχει ήδη αναβαθμίσει τον λιμένα Τρίπολης), ενώ Κουβέιτ & ΗΑΕ, έχουν εκφράσει ενδιαφέρον για τη χρηματοδότηση των νέων σιλό και τη διαχείριση μέσω της *DP World*.

Η πορεία ανασυγκρότησης του Λιμένα Βηρυτού, ο οποίος αποτελεί τον κύριο οικονομικό πνεύμονα του Λιβάνου, παραμένει άρρηκτα συνδεδεμένη με τη διεθνή τεχνική και θεσμική υποστήριξη, με τη Γαλλία να διαδραματίζει πρωταγωνιστικό ρόλο μέσω του εξειδικευμένου οργανισμού *Expertise France* και τη χρηματοδότηση της γαλλικής υπηρεσίας αναπτυξιακής συνεργασίας *AfD*.

Οι άξονες των υλοποιούμενων παρεμβάσεων επικεντρώνονται σε τρεις κρίσιμους πυλώνες: ριζική αναδιάρθρωση του μοντέλου διοίκησης, εναρμόνιση με τα διεθνή πρότυπα ασφαλείας των πλοίων και λιμενικών εγκαταστάσεων και τον εκσυγχρονισμό και ψηφιοποίηση των τελωνειακών διαδικασιών. Επιδιωκόμενοι στόχοι είναι η προσέλυση περισσότερων πλοίων, η διασφάλιση μεγαλύτερης διαφάνειας και ταχύτητας (traceability) στη διακίνηση των αγαθών, καθώς και η ανάσχεση των απωλειών στα δημόσια έσοδα και η πάταξη της λαθρεμπορίας.

Ο Λιμένας της Βηρυτού, ο οποίος εξακολουθεί να αποτελεί την κύρια πύλη εισαγωγών της χώρας, κατέγραψε αξιοσημείωτη ενίσχυση της διακίνησης φορτίων και εμπορευματοκιβωτίων. Συγκεκριμένα, η συνολική διακίνηση φορτίων μέσω του λιμένα Βηρυτού ανήλθε σε 6,41 εκατ. τόνους το 2025, έναντι 5,41 εκατ. τόνων το 2024, σημειώνοντας αύξηση 18,4% σε ετήσια βάση. Η άνοδος οφείλεται κυρίως στην ενίσχυση των εισαγωγών, οι οποίες αυξήθηκαν κατά περίπου 22%, ενώ οι εξαγωγές υποχώρησαν οριακά κατά 3%. Παράλληλα, η δραστηριότητα διαμετακόμισης και ελεύθερης ζώνης κατέγραψε θεαματική αύξηση της τάξεως του 91%, γεγονός που υποδηλώνει σταδιακή αποκατάσταση του ρόλου του λιμένα ως περιφερειακού κόμβου logistics.

Αντίστοιχα, η συνολική διακίνηση εμπορευματοκιβωτίων στον λιμένα Βηρυτού αυξήθηκε κατά 24,2%, φθάνοντας τις 944.242 TEUs, έναντι περίπου 760.000 TEUs το 2024. Η διακίνηση εμπορευματοκιβωτίων εγχώριας χρήσης ανήλθε σε 699.388 TEUs (+25,1%), ενώ οι μεταφορτώσεις (transshipment) αυξήθηκαν κατά 21,9%, φθάνοντας τις 244.854 TEUs. Παρά τη βελτίωση της εμπορικής δραστηριότητας, ο αριθμός των προσεγγίσεων πλοίων μειώθηκε κατά περίπου 4%, στις 1.403 αφίξεις, γεγονός που αντανάκλα τη χρήση μεγαλύτερων πλοίων και την αυξημένη αποδοτικότητα των μεταφορών.

Ο Λιμένας Τρίπολης, στον βορρά, αποτελεί το δεύτερο μεγαλύτερο λιμάνι του Λιβάνου (συνολικής έκτασης 3 εκατ. τ.μ.) και διαδραματίζει κομβικό ρόλο ως διαμετακομιστικό κέντρο για φορτία ξηρού χύδην (σίδηρος, ξυλεία, ζάχαρη, δομικά υλικά) με τελικό προορισμό τις αγορές του Ιράκ και της Ιορδανίας. Έχοντας ανακηρυχθεί σε Ελεύθερη Οικονομική Ζώνη, το λιμάνι βρίσκεται σε φάση αναβάθμισης των υποδομών του, με κυριότερο έργο την επέκταση της νέας αποβάθρας κατά 600 μέτρα.

Η στρατηγική του σημασία ενισχύθηκε σημαντικά μετά την απόφαση της γαλλικής CMA CGM να το επιλέξει ως κύριο τερματικό σταθμό για δύο από τις διεθνείς ναυτιλιακές γραμμές της, γεγονός που οδήγησε σε εντυπωσιακή αύξηση των προσεγγίσεων εμπορευματοκιβωτίων κατά +83%.

Παρά τη σωρευτική υποχώρηση του συνολικού όγκου φορτίου κατά 15,24% το πρώτο επτάμηνο του 2024 λόγω της περιφερειακής κρίσης, η πλήρης δολαριοποίηση των τιμολογίων επέτρεψε στα καθαρά έσοδα του λιμένα να καταγράψουν άνοδο, αγγίζοντας τα \$16,95 εκατομμύρια.

Το 2025, ο Λιμένας της Τρίπολης παρουσίασε υποχώρηση της δραστηριότητάς του. Η συνολική διακίνηση φορτίων μειώθηκε κατά 21,0%, διαμορφούμενη σε 2,35 εκατ. τόνους, έναντι 2,97 εκατ. τόνων το 2024. Η εξέλιξη αυτή αποδίδεται κυρίως στη μεταφορά σημαντικού μέρους των εμπορικών ροών πίσω προς τον λιμένα Βηρυτού, μετά τη βελτίωση των συνθηκών ασφαλείας και τη σταδιακή αποκατάσταση της λειτουργικότητάς του.

2.2.3.3.2 Στρατηγική Σημασία του Διεθνούς Αεροδρομίου Βηρυτού και ο ρόλος της MEA

Ο **Διεθνής Αερολιμένας Βηρυτού «Rafic Hariri» (RHIA)**, αποτελεί τον μοναδικό εν λειτουργία εμπορικό αερολιμένα του Λιβάνου. Δεδομένης της παρατεταμένης επισφάλειας στις οδικές μετακινήσεις

και των κλειστών χερσαίων συνόρων, συνιστά υποδομή ζωτικής σημασίας για τη διεθνή συνδεσιμότητα της χώρας.

Ο Διεθνής Αερολιμένας Βηρυτού, δυναμικότητας 6 εκατομμυρίων επιβατών, βρίσκεται στα νότια προάστια της Βηρυτού, εντός γεωγραφικής ζώνης επιρροής και ελέγχου της Hezbollah, γεγονός που τον έφερε στο επίκεντρο των ισραηλινών στρατιωτικών επιχειρήσεων. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι οι βασικές αεροπορικές υποδομές και οι εγκαταστάσεις του αεροδρομίου δεν υπέστησαν δομικές καταστροφές ούτε δέχθηκαν άμεσο πλήγμα, επιτρέποντας τη διατήρηση της επιχειρησιακής του λειτουργίας καθ' όλη τη διάρκεια των συγκρούσεων.

Κομβικό ρόλο για την εξέλιξη αυτή διαδραμάτισε η άμεση μέριμνα της νέας λιβανικής Κυβέρνησης για τη διασφάλιση διεθνών εγγυήσεων ότι ο αερολιμένας θα εξαιρεθεί από τα στρατιωτικά πλήγματα ως υποδομή ζωτικής και ανθρωπιστικής σημασίας, σε συνδυασμό με την εφαρμογή αυστηρών πρωτοκόλλων ουδετερότητας εντός των εγκαταστάσεων, επιβάλλοντας αποκλειστικό έλεγχο των επιβατών και των φορτίων (cargo) από τις επίσημες κρατικές αρχές ασφαλείας.

Αυτή η θεσμική θωράκιση, σε συνδυασμό με την παράλληλη ενεργοποίηση της ανεξάρτητης Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας (LCAA), μετά από δύο δεκαετίες αδράνειας, απέτρεψε τον καθολικό αεροπορικό αποκλεισμό της χώρας και επέτρεψε τη σταδιακή αποκατάσταση της διεθνούς συνδεσιμότητας του Λιβάνου.

Η ως άνω κυβερνητική πρωτοβουλία, που συμβάλλει στον θεσμικό εναρμονισμό της χώρας με τα πρότυπα του ICAO και της ΕΕ, ακολουθήθηκε από στοχευμένες παρεμβάσεις άμεσης αναβάθμισης των υφιστάμενων υποδομών (East Gate, Fast Track), που περιελάμβαναν αναβάθμιση συστημάτων εξυπηρέτησης, βελτιώσεις στους τερματικούς σταθμούς και μέτρα αποσυμφόρησης κατά τις ώρες αιχμής. Η απλοποίηση των διαδικασιών check-in και επιβίβασης μέσω του καλύτερου συντονισμού των υπηρεσιών εδάφους μείωσε τους χρόνους αναμονής, αυξάνοντας προσωρινά τη λειτουργική χωρητικότητα του αεροδρομίου κατά 2 εκατομμύρια επιβάτες.

Παράλληλα, προωθήθηκε η τροποποίηση του νόμου περί Συμπράξεων Δημοσίου-Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) για την προσέλκυση επενδυτικών κεφαλαίων.

Οι ως άνω ενέργειες δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την δρομολόγηση του επενδυτικού σχεδίου επέκτασης του Διεθνούς Αεροδρομίου Βηρυτού με τη δημιουργία δεύτερου τερματικού σταθμού (Terminal 2), προϋπολογισμού \$500 εκατ., που είχε παραμείνει επί μακρόν σε εκκρεμότητα.

Η επιβατική κίνηση του αεροδρομίου λειτουργεί ως ο απόλυτος δείκτης της γεωπολιτικής σταθερότητας στην περιοχή. Το 2024, η κλιμάκωση των εχθροπραξιών οδήγησε σε καθίζηση της αγοράς, με το σύνολο σχεδόν των διεθνών αερομεταφορέων να αναστέλλει τις πτήσεις του προς τη Βηρυτό.

Το 2025 έκλεισε με εντυπωσιακή άνοδο της επιβατικής κίνησης κατά +24,70% σε σχέση με το 2024 και συνολικά 7.011.129 επιβάτες (3,6 εκατ. αφίξεις και 3,4 εκατ. αναχωρήσεις), καταγράφοντας την καλύτερη επίδοση από τα επίπεδα προ κρίσης. Παράλληλα, σημειώθηκε αύξηση +18% στη διακίνηση φορτίων (cargo) και +19% στις κινήσεις αεροσκαφών. Το μερίδιο της MEA κάλυπτε περίπου το 43% της συνολικής επιβατικής κίνησης, ενώ το αεροδρόμιο εξυπηρετούσε άλλες 32 διεθνείς αεροπορικές εταιρείες.

Η εύθραυστη αυτή σταθεροποίηση ανετράπη εκ νέου από τις περιφερειακές αναταράξεις στις αρχές του 2026. Το πρώτο πεντάμηνο του 2026 κατέγραψε νέα σημαντική πτώση της τάξης του -34,2%. Κατά την

περίοδο αιχμής της κρίσης, Μαρτίου–Απριλίου 2026, οι ενεργές εταιρείες μειώθηκαν πάλι δραματικά λόγω των νέων περιφερειακών εντάσεων, προτού ξεκινήσει η σταδιακή επαναφορά κάποιων εξ αυτών για τη θερινή περίοδο.

Αντίστοιχα, κομβικός είναι ο ρόλος του εθνικού αερομεταφορέα **Middle East Airlines (MEA)**, ο οποίος ανήκει στην Κεντρική Τράπεζα του Λιβάνου και ελέγχει το 35%-43% της εγχώριας αγοράς (αγγίζοντας το ανώτατο όριο του 43% το 2025). Ως εθνικός πυλώνας σταθερότητας, μέσω της αδιάλειπτης λειτουργίας του υπό εξαιρετικά αντίξοες συνθήκες, ο αερομεταφορέας διατηρεί ζωντανή την επικοινωνία του Λιβάνου με τον εξωτερικό κόσμο και τη λιβανική διασπορά, αποτρέποντας την πλήρη εφοδιαστική και συγκοινωνιακή απομόνωση της χώρας.

Η επιχειρησιακή αυτή ανθεκτικότητα επιβεβαιώθηκε με emphaticό τρόπο κατά τις περιόδους αιχμής της κρίσης, όπως κατά το δίμηνο Μαρτίου–Απριλίου 2026, όταν η πλειονότητα των ξένων αερογραμμών ανέστειλε προσωρινά τα δρομολόγια της λόγω των περιφερειακών αναταράξεων. Σε αυτό το διάστημα, η MEA παρέμεινε ο μοναδικός αξιόπιστος συνδετικός κρίκος της χώρας, προσαρμόζοντας ευέλικτα το πτητικό της πρόγραμμα και διασφαλίζοντας καθημερινά –μεταξύ άλλων– τη ζωτικής σημασίας γραμμή Βηρυτού–Αθήνας, στην οποία πλέον συνεισφέρει σταδιακά και η Aegean Airlines αναλόγως των συνθηκών ασφαλείας.

Παράλληλα, η οικονομική ευρωστία της εταιρείας, που τροφοδοτείται από την ισχυρή ζήτηση και τις υψηλές αποδόσεις (premium yields) λόγω της θέσης της, της επιτρέπει να χρηματοδοτεί τον μακροπρόθεσμο στρατηγικό της σχεδιασμό. Με τη συμπλήρωση 80 ετών λειτουργίας της, η MEA δρομολογεί τον ψηφιακό μετασχηματισμό των υπηρεσιών της μέσω εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης (AI), την αναβάθμιση του Εκπαιδευτικού της Κέντρου (Cedar Training Center) σε περιφερειακό πόλο, καθώς και τη ριζική ανανέωση του στόλου της με σύγχρονα αεροσκάφη (Airbus A321XLR και A330-900neo). Οι επενδύσεις αυτές, σε συνδυασμό με το προγραμματισμένο λανσάρισμα της θυγατρικής εταιρείας χαμηλού κόστους Fly Beirut το 2027, αναμένεται να ενισχύσουν περαιτέρω την ανταγωνιστικότητά της και να θωρακίσουν τις αερομεταφορές του Λιβάνου έναντι μελλοντικών εξωγενών κλυδωνισμών.

2.2.3.4 Τραπεζικός Τομέας

Ο τραπεζικός τομέας, ο οποίος αποτέλεσε επί δεκαετίες τον ακρογωνιαίο λίθο της μεταπολεμικής πολιτικοοικονομικής σταθερότητας του Λιβάνου, βρίσκεται αντιμέτωπος με τη βαθύτερη συστημική κρίση της σύγχρονης ιστορίας του. Η παραδοσιακή λειτουργία του βασιζόταν στην προσέλκυση σημαντικών κεφαλαίων σε ξένο νόμισμα (κυρίως δολάρια ΗΠΑ) από την πολυπληθή λιβανική διασπορά και στην χρηματοδότηση του ελλειμματικού ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και του διογκούμενου δημόσιου χρέους. Η απώλεια εμπιστοσύνης προς το χρηματοπιστωτικό σύστημα παραμένει σήμερα καθολική, μετασχηματίζοντας ριζικά τη δομή της λιβανικής αγοράς.

2.2.3.4.1 Η κατάρρευση του τραπεζικού τομέα και η «Οικονομία των Μετρητών»

Ο μηχανισμός που οδήγησε στο τρέχον αδιέξοδο πυροδοτήθηκε από τη νομισματική πολιτική της Κεντρικής Τράπεζας (Banque du Liban - BdL). Προκειμένου να διατηρηθεί η σταθερή, τεχνητή ισοτιμία της λιβανικής λίρας με το δολάριο και να καλυφθούν οι κρατικές δαπάνες –συχνά προσανατολισμένες σε μη παραγωγικούς τομείς, όπως οι διευρυμένες προσλήψεις στο δημόσιο και οι επιδοτήσεις του ελλειμματικού τομέα ενέργειας– η BdL προσέφερε στις εμπορικές τράπεζες εξαιρετικά υψηλά και μη

βιώσιμα επιτόκια καταθέσεων. Με τη σειρά τους, οι εμπορικές τράπεζες μετέφεραν τα δολάρια των πελατών τους στην Κεντρική Τράπεζα, δημιουργώντας μια στρέβλωση που από διεθνείς αναλυτές προσομοιάστηκε με πυραμιδικό σύστημα (Ponzi scheme).

Η εισροή ξένων κεφαλαίων άρχισε να επιβραδύνεται το 2018, ενώ το 2019 κατέρρευσε θεαματικά. Η αδυναμία του κράτους να εξυπηρετήσει το χρέος του (οδήγησε στην επίσημη στάση πληρωμών επί των Ευρωμολόγων τον Μάρτιο του 2020) εγκλώβισε το σύνολο του τραπεζικού συστήματος. Οι τράπεζες, έχοντας τοποθετήσει το μεγαλύτερο μέρος των περιουσιακών τους στοιχείων στην BdL, βρέθηκαν σε κατάσταση απόλυτης ασυμμετρίας ρευστότητας, επιβάλλοντας από τον Νοέμβριο του 2019 αυστηρούς, ανεπίσημους ελέγχους στην κίνηση κεφαλαίων (*capital controls*).

Το χρηματοπιστωτικό σύστημα λειτουργεί πλέον σε καθεστώς εξαιρετικά περιορισμένης δραστηριότητας, με τον αριθμό των ενεργών ιδρυμάτων να έχει μειωθεί σε περίπου 25 τράπεζες, έναντι των 60 εγχώριων και διεθνών τραπεζών που λειτουργούσαν επίσημα το 2021.

Λόγω των πολυετών περιορισμών, οι καταθέτες στράφηκαν δικαστικά εναντίον των ιδρυμάτων για παράνομη παρακράτηση κεφαλαίων ή κατέφυγαν σε εσπευσμένες αγορές ακινήτων ως μέσο «απεγκλωβισμού» των χρημάτων τους. Ως αποτέλεσμα, η πλειονότητα των καθημερινών, επιχειρηματικών και εμπορικών συναλλαγών διεκπεριώνεται πλέον αποκλειστικά με τη φυσική α
ν

Η δομική αυτή εξέλιξη στερεί από την Κεντρική Τράπεζα τη δυνατότητα ελέγχου της κυκλοφορίας του χρήματος και στερεί από τις επιχειρήσεις την πρόσβαση σε αναπτυξιακά δάνεια, εκτινάσσοντας παράλληλα τη φοροδιαφυγή λόγω της παντελούς έλλειψης τραπεζικών ιχνών στις συναλλαγές.

Παράλληλα, οι δυσλειτουργίες του τραπεζικού κλάδου, επηρέασαν άμεσα το εξωτερικό εμπόριο. Οι ξένοι προμηθευτές, λόγω της αδυναμίας έκδοσης αξιόπιστων τραπεζικών πιστώσεων και της άρνησης των διεθνών ασφαλιστικών εταιρειών να καλύψουν τα φορτία, κατέργησαν τις παραδοσιακές πιστώσεις 90-120 ημερών. Πλέον, απαιτούν την ολοκληρωτική προεξόφληση των εισαγωγών σε μετρητά «fresh dollars» πριν από την παράδοση, επιβαρύνοντας σημαντικά τη ρευστότητα των λιβανικών επιχειρήσεων.

2.2.3.4.2 Προσπάθειες για την σταθεροποίηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος

Το έτος 2025 αποτέλεσε θεσμικό ορόσημο για την προσπάθεια σταθεροποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος και την ανάκτηση της διεθνούς αξιοπιστίας της χώρας. Υπό την πίεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) και στο πλαίσιο των δεσμεύσεων της νέας μεταρρυθμιστικής Κυβέρνησης του Λιβάνου, προωθήθηκαν δύο κρίσιμα νομοθετήματα, τα οποία στοχεύουν στην επίλυση του γόρδιου δεσμού των εγκλωβισμένων κεφαλαίων και της φερεγγυότητας των ιδρυμάτων.

Ο **Νόμος για την Αναδιάρθρωση των Τραπεζών (Bank Resolution Law - BRL)**, που ψηφίστηκε από το Κοινοβούλιο στις 31 Ιουλίου 2025, θεσπίζει το πλαίσιο διαχείρισης και αναδιάρθρωσης μη βιώσιμων τραπεζών, με στόχο τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στο τραπεζικό σύστημα. Το ΔΝΤ, ήδη από τον Μάιο του 2025 είχε επισημάνει ότι δεν ανταποκρίνεται πλήρως στα διεθνή πρότυπα, υποδεικνύοντας σειρά διατάξεων που έχρηζαν αναθεώρησης. Έκτοτε, βρίσκονται σε εξέλιξη συζητήσεις για τροποποιήσεις μεταξύ του Υπουργείου Οικονομικών, της Κεντρικής Τράπεζας του Λιβάνου (BDL) και του ΔΝΤ. Κατόπιν διαβουλεύσεων μεταξύ (

κ

υ

ρ

ί

(

των Λ/Αρχών και του ΔΝΤ, αναθεωρημένο σχέδιο νόμου εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο τον Απρίλιο του 2026 και υποβλήθηκε προς εξέταση στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού τον Ιούνιο του 2026.

Αντίστοιχα, με τον **Νόμο περί του Χρηματοπιστωτικού Κενού (Financial Gap Law)**, ο οποίος εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 26 Δεκεμβρίου 2025 και κατατέθηκε στο Κοινοβούλιο, επιδιώκεται ο καθορισμός του τρόπου κατανομής των ζημιών που προέκυψαν από τη χρηματοπιστωτική κρίση μεταξύ κρατών, εμπορικών τραπεζών, μετόχων και καταθετών, καθώς και η διαμόρφωση ενός ρεαλιστικού πλαισίου για τη σταδιακή αποκατάσταση των καταθέσεων. Ωστόσο, το ΔΝΤ διατύπωσε ουσιαστικές επιφυλάξεις, κυρίως (α) ως προς την ιεράρχηση της κατανομής των ζημιών και (β) τη βιωσιμότητα του προτεινόμενου πλαισίου αποπληρωμής των καταθέσεων, ζητώντας την αναθεώρησή του σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα.

Παρά τις παραπάνω προσπάθειες θεσμοθέτησης, εξακολουθούν να υφίστανται ισχυρές πολιτικές αντιπαραθέσεις αναφορικά με την εναρμόνισή τους με τα διεθνή πρότυπα. Το γεγονός αυτό εμποδίζει την αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας του Λιβάνου στις διεθνείς αγορές, μια πορεία που επηρεάζεται άμεσα από την αποτελεσματικότητα αυτών των μεταρρυθμίσεων, ιδιαίτερα μετά την τοποθέτηση της χώρας στη «Γκρίζα Λίστα» της FATF στα τέλη του 2024, λόγω ελλείψεων στους ελέγχους κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (AML/CFT). Η μετάβαση από την «οικονομία των μετρητών» σε ένα διαφανές και ψηφιοποιημένο τραπεζικό σύστημα αποτελεί το κλειδί για τη βιώσιμη μακροοικονομική ανάκαμψη του Λιβάνου.

Η αναβολή των βουλευτικών εκλογών, σε συνδυασμό με τις αυξανόμενες ανάγκες χρηματοδότησης της ανοικοδόμησης της χώρας και τη σαφή θέση της διεθνούς κοινότητας ότι η οικονομική στήριξη συνδέεται άρρηκτα με την υλοποίηση ουσιαστικών μεταρρυθμίσεων, ενισχύει τις προσδοκίες για την υιοθέτηση των ανωτέρω νομοθετημάτων κατά τρόπο συμβατό με τα διεθνή πρότυπα.

Η εναρμόνιση των ως άνω νομοθετημάτων με τα διεθνή πρότυπα, θα συμβάλλει στην επίτευξη συμφωνίας με το ΔΝΤ, γεγονός που θα αποτελέσει σημείο καμπής για τη λιβανική οικονομία. Παράλληλα, αναμένεται να λειτουργήσει ως καταλύτης για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, την κινητοποίηση πρόσθετης χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τους διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και άλλους διεθνείς εταίρους, καθώς και για την επανεκκίνηση των ιδιωτικών επενδύσεων, τη σταδιακή αποκατάσταση της τραπεζικής διαμεσολάβησης και, ευρύτερα, την ανάκαμψη της λ/οικονομίας.

2.3 Βασικά οικονομικά μεγέθη

Στον Λίβανο υφίσταται δυσκολία με την συγκέντρωση και επικαιροποίηση στατιστικών δεδομένων λόγω της χρόνιας συστημικής κρίσης. Οι διεθνείς οικονομικοί οργανισμοί αναφέρονται σε εκτιμήσεις και όχι σε τελικά οικονομικά στοιχεία για τον Λίβανο. Τα στοιχεία που παρατίθενται αφορούν, κυρίως τις εκτιμήσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας και του Διεθνούς Νομισματικού ταμείου και διαθέσιμα στοιχεία επίσημων λιβανικών Αρχών.

2.3.1 Μακροοικονομικοί δείκτες

Το 2025 ήταν έτος καμπή για τις προοπτικές για την λιβανική οικονομία, που σηματοδοτήθηκε από το σχηματισμό μεταρρυθμιστικής Κυβέρνησης της χώρας. Για πρώτη φορά μετά από μια εξαετία βαθιάς ύφεσης διαφαίνονται ενδείξεις μακροοικονομικής σταθεροποίησης, αν και η δυναμική της λιβανικής

οικονομίας παραμένει συγκρατημένη. Μετά από μια συρρίκνωση της τάξης του -7,1% το 2024, το ΑΕΠ κινήθηκε σε θετικό ρυθμό **+3,5% το 2025**.

Σύμφωνα με το ΔΝΤ, το ονομαστικό ΑΕΠ της χώρας εκτιμάται σε **34,5 δισ. δολάρια το 2025**, έναντι 29,3 δισ. δολαρίων το 2024 και 24,5 δισ. δολαρίων το 2023. Ως αποτέλεσμα, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ ανήλθε σε **6.443,2 δολάρια το 2025**, έναντι 5.480 δολαρίων το 2024 και 4.574,4 δολαρίων το 2023.

Βασικός μοχλός αναπτυξιακής δυναμικής ήταν η ιδιωτική κατανάλωση, ενισχυόμενη από ισχυρές **εισροές εμβασμάτων διασποράς** από το εξωτερικό, ενώ σημαντική συμβολή είχαν η **αυξημένη δολαριοποίηση της οικονομίας**, καθώς και η **αναζωογόνηση της κτηματαγοράς και του τομέα των κατασκευών**. Το 2025 οι εισροές εμβασμάτων εκτιμώνται σε 28% - 30% του ΑΕΠ, τροφοδοτώντας την ρευστότητα της εσωτερικής αγοράς και ενισχύοντας την άτυπη οικονομία μετρητών (cash economy).

Η επενδυτική δυναμική μετατοπίστηκε από τις ευρύτερες παραγωγικές επενδύσεις προς έργα αποκατάστασης και την κατασκευαστική δραστηριότητα, η οποία λειτούργησε ως καταφύγιο για την ιδιωτική ρευστότητα (ιδιαίτερα τα "fresh dollars"). Παρά την αύξηση των εισαγωγών εξοπλισμού στις αρχές του έτους, η συνολική επενδυτική δαπάνη ως ποσοστό του ΑΕΠ παρέμεινε ιστορικά χαμηλή για το σύνολο του 2025, λόγω της απουσίας τραπεζικής χρηματοδότησης, γεγονός που εμπόδισε την υλοποίηση επενδύσεων μεγάλης κλίμακας.

Το 2025, το **δημόσιο χρέος** του Λιβάνου, το πιο δυσεπίλυτο σκέλος της οικονομικής κρίσης, παρουσίασε μια ελαφρά αριθμητική βελτίωση η οποία ωστόσο δεν αντικατοπτρίζει πραγματική δημοσιονομική εξυγίανση. Ο δείκτης χρέους προς ΑΕΠ αναμένεται να υποχωρήσει στο **157,4% του ΑΕΠ το 2025**, κυρίως λόγω της τεχνητής αύξησης του ονομαστικού ΑΕΠ και όχι εξαιτίας μιας ουσιαστικής μείωσης των δανειακών υποχρεώσεων. Παρά την επίτευξη πρωτογενών πλεονασμάτων, η χώρα παραμένει εκτός των διεθνών κεφαλαιαγορών, ενώ η πολυαναμενόμενη αναδιάρθρωση του χρέους δεν προβλέπεται να ολοκληρωθεί εντός του 2026. Η βιωσιμότητα του χρέους παραμένει εξαιρετικά ευάλωτη, καθώς οι τρέχουσες δημοσιονομικές ρυθμίσεις δεν ενσωματώνουν το σύνολο των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του κράτους, επιτείνοντας την αβεβαιότητα για τη μελλοντική φερεγγυότητα της χώρας και η χώρα εξακολουθεί να βρίσκεται εκτός διεθνών αγορών κεφαλαίου.

Η **δημοσιονομική εικόνα** του Λιβάνου κατέγραψε μια ιδιαίτερα ισχυρή και αξιοσημείωτη επίδοση, η οποία ξεπέρασε τις αρχικές προβλέψεις. Το **πρωτογενές πλεόνασμα** του Λιβάνου για το 2025 ανήλθε στο **3,9% του ΑΕΠ**. Η Παγκόσμια Τράπεζα αποτιμά το πρωτογενές πλεόνασμα, σε ταμειακή βάση στα \$1,87 δισεκατ. ενώ το **συνολικό δημοσιονομικό ισοζύγιο** (overall balance) έκλεισε επίσης με **πλεόνασμα** ύψους \$1,55 δισεκατ, περίπου **3,3% του ΑΕΠ**.

Η διαμόρφωση πρωτογενούς πλεονάσματος προέρχεται κατά κύριο λόγο από την ενίσχυση της φορολογικής συμμόρφωσης και την αποτελεσματικότερη είσπραξη εσόδων, παρά από τη θέσπιση νέων φορολογικών μέτρων, ενώ η δομή των εσόδων εξακολουθεί να παρουσιάζει μεγάλη εξάρτηση από έμμεσους φόρους, οι οποίοι συνεισφέρουν το 68,1% των συνολικών εισπράξεων.

Η κατακόρυφη αύξηση των εσόδων από τον ΦΠΑ, τους τελωνειακούς δασμούς (λόγω της αύξησης των εισαγωγών κατά 24,7%) και τα έσοδα της κινητής τηλεφωνίας (telecoms) λειτούργησαν ως η βασική μηχανή τροφοδότησης των δημόσιων ταμείων. Τα κρατικά έξοδα αυξήθηκαν με πολύ χαμηλότερο ρυθμό από τα έσοδα. Το κράτος συνέχισε να λειτουργεί με πολύ περιορισμένο προϋπολογισμό, διατηρώντας χαμηλά το κόστος προσωπικού και τις κοινωνικές μεταβιβάσεις, παρά την πίεση για έργα ανοικοδόμησης.

Παρά την προσπάθεια εξορθολογισμού, οι δημοσιονομικές προοπτικές επισκιάζονται από την απουσία μεσοπρόθεσμου σχεδιασμού, το χαμηλό επίπεδο των κεφαλαιουχικών δαπανών, που περιορίζει τις αναπτυξιακές δυνατότητες και την ύπαρξη σημαντικών εκκρεμών υποχρεώσεων, όπως οι πληρωμές για καύσιμα, που δεν αποτυπώνονται πλήρως στο τρέχον δημοσιονομικό πλαίσιο.

Η Παγκόσμια Τράπεζα και το ΔΝΤ προειδοποιούν ότι το εν λόγω πλεόνασμα, αν και επιφανειακά θετικό, αντανakλά μια οικονομία που υπολειτουργεί. Η δραματική συμπίεση των δημόσιων δαπανών συνεπάγεται την έλλειψη κρίσιμων επενδύσεων σε βασικούς τομείς και υποδομές, όπως η υγεία, η παιδεία και το δίκτυο ηλεκτροδότησης. Παράλληλα, η γεωπολιτική κλιμάκωση που σημειώθηκε τον Μάρτιο του 2026 αναμένεται να ασκήσει εκ νέου ισχυρές πιέσεις στους βασικούς πυλώνες της οικονομίας, και ιδίως στον τουρισμό και το εμπόριο.

Πληθωρισμός. Το 2025, ο πληθωρισμός στον Λίβανο συνέχισε να αποκλιμακώνεται για δεύτερο συνεχές έτος, διαμορφούμενος, σύμφωνα με την Κεντρική Στατιστική Υπηρεσία του Λιβάνου, σε **14,58%** σε ετήσια βάση έναντι 45,24% το 2024. Η σημαντική αυτή επιβράδυνση ακολουθεί περίοδο ακραίων πληθωριστικών πιέσεων 2020–2023 (2023: 221,3%), που προκλήθηκαν κυρίως από δραματική υποτίμηση λιβανικής λίρας (98% στην αρχή της κρίσης). Η σταθεροποίηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας της λιβανικής λίρας, από το 2023, έναντι του δολαρίου (\$1=LBP89.500) και η *de facto* δολαριοποίηση της οικονομίας συνέβαλαν στη συγκράτηση των τιμών, τάση που εκτιμάται ότι θα συνεχιστεί βραχυπρόθεσμα, σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα. Ο πληθωρισμός εξακολουθεί να παραμένει υψηλός σε σύγκριση με τα διεθνή επίπεδα, κυρίως λόγω διαρθρωτικών αδυναμιών της οικονομίας, όπως ο περιορισμένος ανταγωνισμός και η ολιγοπωλιακή διάρθρωση πολλών αγορών. Η τάση αποκλιμάκωσης αναμένεται να συνεχιστεί βραχυπρόθεσμα, υποβοηθούμενη κυρίως από τη σχετική σταθεροποίηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Στην τελευταία έκθεσή της για τον Λίβανο, που δημοσιεύθηκε τον Οκτώβριο, η **Παγκόσμια Τράπεζα** εκτιμά τον πληθωρισμό σε ποσοστό **15,2%** το 2025, ενώ αναμένετο να υποχωρήσει περαιτέρω στο 8,7% το 2026 (πριν το ξέσπασμα του νέου πολέμου). Ως μέτρο σύγκρισης, σημειώνεται ότι το 2025, σύμφωνα με το ΔΝΤ, ο μέσος πληθωρισμός στον Λίβανο ήταν **14,6%** έναντι **12,9% κατά μέσο όρο στην περιοχή της Μέσης Ανατολής και Βόρειας Αφρικής (MENA)** κατά το ίδιο έτος.

Ανεργία. Δεν υφίστανται επίσημα στοιχεία, δεδομένου μεγάλου ποσοστού παράτυπης εργασίας, που εκτιμάται σε υψηλά ποσοστά. Σύμφωνα με ανεπίσημες εκτιμήσεις, που παρέχονται με κάθε επιφύλαξη, το 2025, το ποσοστό ανεργίας ενδεχομένως διαμορφώθηκε περίπου στο 12,5% (2023:11,7), αντανakλώντας μάλλον αργό ρυθμό οικονομικής ανάκαμψης και συνεχιζόμενη διαρθρωτική αδυναμία δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας. Η περιορισμένη επενδυτική δραστηριότητα και η χαμηλή παραγωγική δυναμικότητα εξακολουθούν να λειτουργούν ανασταλτικά για ανάκαμψη απασχόλησης.

Οικονομία μετρητών «Cash Economy». Έχει αυξηθεί σημαντικά από την κρίση του 2019, υπερβαίνοντας το ήμισυ των οικονομικών συναλλαγών, ενώ η λιβανική αγορά κυριαρχείται από το δολάριο (2015: 5,6%, 2020: 14,2%, 2022: 45,7%). Εκτιμάται ότι η ασθενική και αμφισβητούμενη πρόοδος στις διαπραγματεύσεις με το ΔΝΤ και η εισέτι αδυναμία αναδιάρθρωσης των τραπεζών, έχει εδραιώσει περαιτέρω την εν λόγω κατάσταση. Με την υπερβολική διείσδυση των μετρητών στην οικονομία, ευνοούνται η παραοικονομία και το ξέπλυμα χρήματος, ενώ το κράτος δεν έχει τη δυνατότητα να ελέγχει πλήρως τις συναλλαγές, να εφαρμόζει αποτελεσματικά τη φορολογική πολιτική και να στηρίζει σταθερά τη νομισματική πολιτική. Λειτουργεί επίσης ακόμη παράλληλη οικονομία της

Hezbollah με εισροές κεφαλαίων από Ιράν και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που συνδέονται άμεσα με την Οργάνωση. Ο Λίβανος παραμένει στον γκρίζο κατάλογος της FATF από τον Οκτώβριο του 2024.

Αποθέματα χρυσού Λιβάνου. Αποτελούν έναν από σημαντικότερους στρατηγικούς πόρους χώρας και βασικό στοιχείο εξωτερικής θέσης Banque du Liban. Κατά το 2025, αξία τους αυξήθηκε σημαντικά, κυρίως λόγω ανόδου διεθνών τιμών χρυσού και όχι λόγω νέων αγορών. Σύμφωνα με στοιχεία ισολογισμού Κεντρικής Τράπεζας και οικονομικές αναλύσεις τραπεζών, αποθέματα χρυσού ανήλθαν σε περίπου 30,3 δισ. δολάρια στα μέσα του 2025, ενώ αξία τους εκτιμάται σε περίπου 45,6 δισ. δολάρια τέλη έτους, αξία μεγαλύτερη από ΑΕΠ χώρας, που εκτιμάται σε 43 δισ. δολάρια. Σύμφωνα με το Παγκόσμιο Συμβούλιο Χρυσού (World Gold Council, WGC), ο Λίβανος, με 286,8 αποθεματικούς τόνους χρυσού, κατατάσσεται στη δεύτερη θέση μεταξύ δέκα αραβικών χωρών με τα μεγαλύτερα αποθέματα. Ζήτημα «αξιοποίησης» των αποθεμάτων χρυσού τίθεται από το ΔΝΤ κατά τις διαβουλεύσεις του με τον Λίβανο (χρήση μέρους αποθεμάτων για αποπληρωμή καταθετών).

Άνοδος τιμών ευρωομολόγων: Κατά το 2025 καταγράφηκε αισθητή ενίσχυση τιμών ευρωομολόγων σε δολάρια (χρεόγραφα σε δολάρια ΗΠΑ), εξέλιξη που συνδέθηκε άμεσα με τη μεταβολή του πολιτικού σκηνικού μετά την εκλογή του Προέδρου Joseph Aoun τον Ιανουάριο 2025 και τον σχηματισμό Κυβέρνησης. Υπενθυμίζεται ότι ο Λίβανος αθέτησε την πληρωμή των ευρωομολόγων του, ύψους \$33 δισ., τον Μάρτιο του 2020, αφού δανείστηκε δεκάδες δισεκατομμύρια δολάρια για να χρηματοδοτήσει τις κρατικές δαπάνες, μετά την οικονομική κατάρρευση που είχε ξεκινήσει μήνες νωρίτερα. Οι τιμές των ομολόγων έπεσαν κατακόρυφα, κυμαινόμενες γύρω στα 7 λεπτά για παρατεταμένο χρονικό διάστημα. Μετά την εκλογή του Προέδρου Aoun, η τιμή των ευρωομολόγων ανήλθε στα 16,25 λεπτά ανά δολάριο, από 6,2 λεπτά στα τέλη Σεπτεμβρίου 2024, ενώ το έτος έκλεισε στα 23,5 λεπτά. Η άνοδος των τιμών αντανakλά θετική προσδοκία θεσμικών επενδυτών για σχετική διατήρηση πολιτικής και οικονομικής σταθερότητας, επιτάχυνση μεταρρυθμιστικής διαδικασίας, πρόοδο σε διαπραγματεύσεις με ΔΝΤ και επανεκκίνηση διαδικασίας αναδιάρθρωσης δημόσιου χρέους, μετά αθέτηση πληρωμών του Μαρτίου 2020. Παρά εν λόγω βελτίωση, οι τιμές των ευρωομολόγων παραμένουν σε επίπεδα σημαντικά χαμηλότερα της ονομαστικής τους αξίας, αντανakλώντας τις συνεχιζόμενες δημοσιονομικές και χρηματοπιστωτικές ανισορροπίες, καθώς και την αβεβαιότητα ως προς το χρονοδιάγραμμα και το εύρος της αναδιάρθρωσης του λιβανικού χρέους, η βιωσιμότητα του οποίου παραμένει ζητούμενο.

2.3.2 Εξωτερικό εμπόριο

Το 2025, το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών του Λιβάνου περιορίστηκε στο 15,8% του ΑΕΠ. Η ήπια τάση βελτίωσης, οφείλεται στη ανάκαμψη των εξαγωγών υπηρεσιών, κυρίως του τουρισμού και των σταθερών εισροών εμβασμάτων από τη λιβανέζικη διασπορά. Αντίθετα, στο πεδίο του εξωτερικού εμπορίου αγαθών, το εμπορικό ισοζύγιο αγαθών παρέμεινε έντονα ελλειμματικό, αντανakλώντας τη συνεχιζόμενη εξάρτηση της χώρας από τις εισαγωγές.

2.3.2.1 Εμπόριο αγαθών

Το εξωτερικό εμπόριο του Λιβάνου παρουσίασε αξιοσημείωτη ανάκαμψη το 2025, μετά τη μείωση που καταγράφηκε το 2024, αντανakλώντας τη σταδιακή ομαλοποίηση των οικονομικών δραστηριοτήτων και την αύξηση της εγχώριας ζήτησης. Το εξωτερικό εμπόριο του Λιβάνου εξακολούθησε να χαρακτηρίζεται από έντονη διαρθρωτική ανισορροπία. Η μεγάλη εξάρτηση από το εμπόριο κοσμημάτων και πολυτίμων μετάλλων καθιστά τις εξαγωγικές επιδόσεις ευάλωτες σε διακυμάνσεις των διεθνών αγορών, ενώ η συνεχιζόμενη εξάρτηση από εισαγόμενα καύσιμα και βιομηχανικά προϊόντα περιορίζει τις δυνατότητες

ουσιαστικής βελτίωσης του εμπορικού ισοζυγίου μεσοπρόθεσμα. Παρά τη βελτίωση του δείκτη κάλυψης εισαγωγών από εξαγωγές από 16,0% το 2024 σε 17,3% το 2025, η χώρα εξακολουθεί να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από εισαγόμενα προϊόντα, καύσιμα και πρώτες ύλες.

Πίνακας 1: Εξωτερικό εμπόριο αγαθών Λιβάνου

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	% μεταβολής 2025/2024
Εξαγωγές αγαθών	3,73	3,54	3,89	3,49	3	2,71	3,64	34,32%
Εισαγωγές αγαθών	19,24	11,31	13,64	19,05	17,52	16,9	21,08	24,73%
Όγκος Εμπορίου	22,97	14,85	17,53	22,54	20,52	19,61	24,72	26,06%
Εμπορικό ισοζύγιο	-15,51	-7,77	-9,75	-15,56	-14,52	-14,19	-17,44	22,90%

Πηγή: Γενική Διεύθυνση Τελωνείων Λιβάνου (αξίες σε δισ.. δολ. ΗΠΑ)

Η διεύρυνση του εμπορικού ελλείμματος το 2025, που άγγιξε τα \$17,4 δισεκατ. έναντι \$14,2 δισεκατ. το 2024, επιβεβαιώνει ότι το εξωτερικό εμπόριο του Λιβάνου αντανακλά ένα από τα σημαντικότερα διαρθρωτικά προβλήματα της λιβανικής οικονομίας.

Σύμφωνα με στοιχεία της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων του Λιβάνου, το 2025 η αξία των εισαγωγών ανήλθε σε \$21,08, αυξημένη κατά +24,70% σε σχέση με το 2024, ενώ οι εξαγωγές διαμορφώθηκαν σε \$3,64 δισεκατ., αύξηση +34,43%.

Πίνακας 2: Κυριότεροι εξαγωγικοί προορισμοί Λιβάνου

Α/Α (2025)	Χώρες	Αξίες σε χιλ. δολ. ΗΠΑ		Μερίδιο		% Μεταβολής 2025/2024
		2024	2025	2024	2025	
1	Ελβετία	117.220	784.413	4,3%	21,6%	569,2%
2	ΗΑΕ	516.035	551.502	19,1%	15,2%	6,9%
3	Συρία	n/a	169.638	n/a	4,7%	n/a
4	Αίγυπτος	135.368	167.589	5,0%	4,6%	23,8%
5	Ιράκ	157.478	152.327	5,8%	4,2%	-3,3%
6	ΗΠΑ	153.145	145.158	5,7%	4,0%	-5,2%
7	Τουρκία	153.504	131.942	5,7%	3,6%	-14,0%
8	Ιορδανία	93.839	90.952	3,5%	2,5%	-3,1%
9	Κατάρ	n/a	69.010	n/a	1,9%	n/a
10	Ελλάδα	28.795	68.740	1,1%	1,9%	138,7%
Σύνολο 10 πρώτων		1.355.384	2.331.271	50,1%	64,1%	72,0%
Γενικό Σύνολο		2.707.050	3.639.497	100.00%	100.00%	34,4%

Πηγή: Γενική Διεύθυνση Τελωνείων Λιβάνου (αξίες σε χιλ.. δολ. ΗΠΑ)

Ως προς τη γεωγραφική κατανομή των εξαγωγών, οι αραβικές χώρες παρέμειναν η σημαντικότερη αγορά για τα λιβανικά προϊόντα, αν και το μερίδιό τους μειώθηκε από 45% το 2024 σε 38% το 2025,

ενώ αυξήθηκε σημαντικά η συμμετοχή της Ευρώπης. Η Ελβετία αναδείχθηκε το 2025 στον κυριότερο εξαγωγικό προορισμό του Λιβάνου, απορροφώντας το 21,6% των συνολικών εξαγωγών, έναντι μόλις 4% το 2024, γεγονός που συνδέεται κυρίως με τη διακίνηση πολύτιμων μετάλλων και κοσμημάτων. Ακολούθησαν τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα (15,2%), η Συρία (4,7%), η Αίγυπτος (4,6%) και το Ιράκ (4,2%), ΗΠΑ (4,0%), Τουρκία (3,6%), Ιορδανία (2,5%), Κατάρ (1,9%), Ελλάδα (1,9%).

Την πρώτη θέση μεταξύ των κυριότερων προμηθευτών του Λιβάνου κατέλαβε η Κίνα (11,73%), ακολουθούμενη από την Ελβετία (9,34%) και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα (8,07%). Η Ελλάδα, το 2025, κατέλαβε την 4η θέση με μερίδιο 7,1%, ενώ ακολουθούν Αίγυπτος (6,4%) Ιταλία (5,7%), Τουρκία (5,6%).

Η σημαντική αύξηση των εξαγωγών το 2025 συνιστά θετική εξέλιξη, πλην όμως το εμπορικό ισοζύγιο παρέμεινε έντονα ελλειμματικό, γεγονός που υπογραμμίζει τη συνεχιζόμενη ανάγκη για ενίσχυση της παραγωγικής ικανότητας, βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και προσέλκυση επενδύσεων στους εξαγωγικούς κλάδους της χώρας.

Πίνακας 3: Κυριότεροι προμηθευτές του Λιβάνου

Α/Α (2025)	Χώρες	Αξίες σε χιλ. δολ. ΗΠΑ		Μερίδιο		% Μεταβολής 2025/2024
		2024	2025	2024	2025	
1	Κίνα	1.952.618	2.471.629	11,6%	11,7%	26,6%
2	Ελβετία	1.111.246	1.968.153	6,6%	9,3%	77,1%
3	ΗΑΕ	952.466	1.701.018	n/a	8,1%	78,6%
4	Ελλάδα	1.461.978	1.490.107	8,6%	7,1%	1,9%
5	Αίγυπτος	962.773	1.341.921	5,7%	6,4%	39,4%
6	Ιταλία	870.267	1.195.466	5,1%	5,7%	37,4%
7	Τουρκία	1.031.914	1.170.350	6,1%	5,6%	13,4%
8	Σ. Αραβία	886.004	1.143.048	5,2%	5,4%	29,0%
9	ΗΠΑ	569.302	804.470	n/a	3,8%	41,3%
10	Γερμανία	514.931	684.486	3,0%	3,2%	32,9%
Σύνολο 10 πρώτων		10.313.499	13.970.648	61,0%	66,3%	35,5%
Γενικό Σύνολο		16.901.555	21.075.561	100.00%	100.00%	24,7%

Η σύνθεση των λιβανικών εξαγωγών καταδεικνύει τη χαμηλή διαφοροποίηση της παραγωγικής βάσης της χώρας. Οι εξαγωγές εξακολούθησαν να κυριαρχούνται από πολύτιμους λίθους (34,30%), έναντι 21% το 2024, βασικά μέταλλα και τεχνουργήματα αυτών (14,56%), επεξεργασμένα είδη διατροφής, ποτά και καπνός (12,26%). Σημαντικές εξαγωγικές κατηγορίες παρέμειναν επίσης τα μηχανήματα, τα προϊόντα σιδήρου και χάλυβα, οι ηλεκτρικές συσκευές, ο χαλκός και τα μεταποιημένα αγροδιατροφικά προϊόντα.

Στο σκέλος των εισαγωγών, κυριάρχησαν τα πετρελαιοειδή και τα καύσιμα (22,94%), πολύτιμοι λίθοι, μέταλλα και μαργαριτάρια (18,77%), προϊόντα χημικών βιομηχανιών (8,06%) οχήματα (6%), φαρμακευτικά προϊόντα (4%) και ο μηχανολογικός και ηλεκτρολογικός εξοπλισμός.

2.3.2.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Το εμπόριο υπηρεσιών του Λιβάνου διαδραματίζει κομβικό ρόλο στην προσπάθεια οικονομικής σταθεροποίησης της χώρας, λειτουργώντας ως ένας από τους σημαντικότερους πυλώνες για τον περιορισμό του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών.

Η ανάκαμψη του τουριστικού τομέα κατά τη διάρκεια του 2025 αποτέλεσε καθοριστικό παράγοντα για τη δημιουργία πλεονάσματος στο ισοζύγιο υπηρεσιών, το οποίο υπολογίζεται στο 1,8% του ΑΕΠ. Παρά τις προκλήσεις που προκάλεσαν οι διαταραχές στις εμπορικές πτήσεις λόγω των περιφερειακών συγκρούσεων, η αύξηση των εξαγωγών υπηρεσιών συνέβαλε ουσιαστικά στη βελτίωση της εξωτερικής οικονομικής θέσης της χώρας.

Τουρισμός: παρά την ζοφερή υφιστάμενη κατάσταση, ο τομέας σημείωσε εντυπωσιακή ανάκαμψη κατά το 2025. Τα άμεσα έσοδα από τον τουρισμό (διαμονή, εστίαση, μεταφορές) εκτιμάται ότι κάλυψαν το 15% - 20% του ΑΕΠ. Ωστόσο, αν συνυπολογιστεί η *έμμεση* επίδραση του κλάδου στην ευρύτερη οικονομία (κατασκευές, real estate, λιανικό εμπόριο), η συνολική συνεισφορά του τουριστικού οικοσυστήματος άγγιξε το 30% - 35% του ΑΕΠ.

Σύμφωνα με στοιχεία του Λ/Υπουργείου Τουρισμού, ο αριθμός των τουριστικών αφίξεων ανήλθε σε 1.635.490 το 2025, έναντι 1.131.100 το 2024, καταγράφοντας ετήσια αύξηση κατά 44,6%. Το ποσοστό ανάκαμψης της τουριστικής εισροής, σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2019, διαμορφώθηκε σε 84,5% το 2025, αυξημένο κατά 26 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2024 και οριακά μειωμένο κατά 1,6 ποσοστιαίες μονάδες έναντι του 2023. Ως προς την κατανομή των αφίξεων ανά γεωγραφική προέλευση, οι Ευρωπαίοι επισκέπτες κατείχαν το μεγαλύτερο ποσοστό, αντιπροσωπεύοντας το 45,8% των συνολικών αφίξεων, ενώ ακολουθούσαν οι επισκέπτες από αραβικές χώρες και την αμερικανική ήπειρο με ποσοστά 22,1% και 19,0% αντίστοιχα. Μικρότερη συμμετοχή καταγράφηκε από την Αφρική (4,6%), την Ωκεανία (4,3%) και την Ασία (4,2%). Ειδικότερα, κατά τον Δεκέμβριο 2025, ήτοι ένα χρόνο μετά την επίτευξη κατάπαυσης πυρός και σε ένα κλίμα αισιοδοξίας για τις προοπτικές ανάπτυξης, οι αφίξεις ανήλθαν σε 152.391 επισκέπτες, έναντι 73.704 τον αντίστοιχο μήνα του 2024, καταγράφοντας σχεδόν διπλασιασμό σε ετήσια βάση.

Μετά την κατάπαυση του πυρός στα τέλη του 2024, ο τουρισμός κατέγραψε θεαματική άνοδο το 2025. Οι τουριστικές αφίξεις ανήλθαν σε 1.635.490 (αύξηση +44,6% έναντι του 2024), αγγίζοντας το 84,5% των προ κρίσης επιπέδων του 2019. Οι Ευρωπαίοι επισκέπτες αποτέλεσαν το μεγαλύτερο μερίδιο (45,8%), ακολουθούμενοι από τους Άραβες (22,1%) και την Αμερική (19%).

Εμβάσματα διασποράς: Οι εισροές εμβασμάτων λιβανικής διασποράς προς τον Λίβανο παρέμειναν κατά την περίοδο 2024–2025 κρίσιμη οικονομική «σανίδα σωτηρίας», με ετήσιες ροές που εκτιμώνται μεταξύ 5,8 και 6,8 δισ. δολαρίων, αντιπροσωπεύοντας περίπου το 15%–30% του ΑΕΠ. Μετά από υποχώρηση στα 5,8 δισ. δολάρια το 2024 (από 6,7 δισ. το 2023), οι εισροές αναμένεται να σταθεροποιηθούν σε παρόμοιο επίπεδο ή ελαφρώς υψηλότερα το 2025. Ο ακριβής προσδιορισμός του ποσού δεν είναι εφικτός μετά την κατάρρευση του τραπεζικού τομέα, καθώς μεγάλο μέρος των εμβασμάτων διακινείται πλέον μέσω άτυπων μηχανισμών, συμπεριλαμβανομένων των μεταφορών μετρητών από φυσικά πρόσωπα ή υπηρεσιών μεταφοράς χρημάτων (πχ. OMT, Western Union). Παρά τη συνεχιζόμενη περιφερειακή αστάθεια, τα εμβάσματα συνεχίζουν να στηρίζουν μια συγκρατημένη ανάκαμψη της κατανάλωσης και του τουρισμού, ενώ συμβάλλουν στην υποστήριξη των νοικοκυριών απέναντι στις κοινωνικές επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης.

Πριν την περιφερειακή σύγκρουση του 2026, που έπληξε όχι μόνο τον Λίβανο, αλλά και τις χώρες του Κόλπου, οι προσδοκίες για το 2026 ήταν ευοίωνες, υπό την προϋπόθεση διατήρησης της ευρύτερης περιφερειακής γεωπολιτικής ασφάλειας.

2.3.3 Επενδύσεις

Όπως αναφέρεται ρητά και στην επίσημη «Μακροοικονομική Ανασκόπηση» της Κεντρικής Τράπεζας του Λιβάνου (BDL), η παραγωγή επίσημων στατιστικών στον Λίβανο παραμένει «σοβαρά περιορισμένη». Σε πολλές περιπτώσεις, η BDL δεν δημοσιεύει στοιχεία που βασίζονται σε καταγραφή της πραγματικής οικονομίας, αλλά χρησιμοποιεί «εσωτερικά εργαλεία εκτίμησης» (internal estimation tools) και δείκτες-αντιπροσώπους (proxy indicators) για να προσφέρει μια εικόνα της οικονομικής κατάστασης.

Ενδεικτικά, σύμφωνα με παλαιότερα δημοσιοποιημένα στοιχεία του Οργανισμού για την Ανάπτυξη Επενδύσεων (Investment Development Authority Lebanon, IDAL), περίπου 700 μεγάλες ξένες εταιρίες, κυρίως από τις χώρες του Κόλπου και τη Γαλλία, φαινόταν να λειτουργούσαν στον Λίβανο -μέσω υποκαταστήματος ή γραφείου αντιπροσωπείας- αριθμός, που θεωρείται χαμηλός σε σχέση με τις δυνατότητες της αγοράς. Κύριοι τομείς ενδιαφέροντος ήταν στον ευρύτερο τομέα των υπηρεσιών, όπως ακινήτων, τουρισμού, τηλεπικοινωνιών, εμπορίου και τραπεζών. Αντίστοιχα, πολλές λιβανικές επιχειρήσεις έχουν διευρύνει τις επιχειρήσεις τους στις χώρες του Κόλπου, δημιουργώντας ένα δίκτυο επιχειρηματικής επικοινωνίας, μέσω της χρόνιας δραστηριότητας και ανάπτυξης συνεργασιών με τα τοπικά δίκτυα. Η λιβανική διασπορά συμβάλλει σημαντικά στη ροή άμεσων ξένων επενδύσεων στον Λίβανο.

Κατά το έτος 2025, όπως και κατά το πρόσφατο παρελθόν, τα επίσημα στοιχεία της κατέγραψαν μια μεταβολή στις επενδυτικές ροές, η οποία ωστόσο δεν δύναται να ερμηνευθεί με όρους παραδοσιακής επιχειρηματικής δραστηριότητας. Οι καταγεγραμμένες εισροές κεφαλαίων επικεντρώθηκαν κατά κύριο λόγο στον τομέα των ακινήτων, διαχρονικά, επενδυτικό καταφύγιο και στη διαχείριση υφιστάμενων περιουσιακών στοιχείων, αντανakλώντας περισσότερο μια στρατηγική διαφύλαξης αξίας, παρά την προσέλκυση νέων παραγωγικών επενδύσεων.

Η επενδυτική αυτή δυναμική αντικατοπτρίζεται πρωτίστως στην αύξηση των οικοδομικών αδειών κατά 18% και των παραδόσεων τσιμέντου κατά 48,5% (yoy), καταδεικνύει μια τάση "επανεκκίνησης" μετά την πολυετή συρρίκνωση. Επίσης, σημειώθηκε μια αξιοσημείωτη αύξηση της τάξης του 15,3% (σε ετήσια βάση) στις εισαγωγές μηχανημάτων και εξοπλισμού κατά το πρώτο τετράμηνο του 2025, γεγονός που αποτελεί κρίσιμο δείκτη για τον σχηματισμό ακαθάριστου παγίου κεφαλαίου.

Η επιστροφή της χώρας σε μια τροχιά βιώσιμης ανάπτυξης απαιτεί όχι μόνο την υπέρβαση των τρεχουσών γεωπολιτικών εντάσεων, αλλά, πρωτίστως τον εκσυγχρονισμό του επενδυτικού πλαισίου και την εξυγίανση του χρηματοπιστωτικού τομέα, καθώς και συστηματικής προσπάθειας για την ενίσχυση της διαφάνειας, τη θωράκιση της πνευματικής ιδιοκτησίας και τη δημιουργία ενός προβλέψιμου νομικού περιβάλλοντος.

2.4 Δημοσιονομική Πολιτική και Προϋπολογισμός 2026

Ο κρατικός προϋπολογισμός του Λιβάνου για το 2026, ο οποίος υποβλήθηκε εντός των συνταγματικών προθεσμιών, στοχεύει σε ένα ισοσκελισμένο δημοσιονομικό αποτέλεσμα με έσοδα και δαπάνες να διαμορφώνονται στο 17,9% του ΑΕΠ (περίπου \$5,97 δισεκατ.). Η στρατηγική επικεντρώνεται στην ενίσχυση της συμμόρφωσης και στη διεύρυνση της φορολογικής βάσης, χωρίς την εισαγωγή νέων φορολογικών συντελεστών, ενώ παράλληλα επιδιώκεται η ευθυγράμμιση των δημόσιων τελών με τα προ της κρίσης επίπεδα.

Παρά τη θετική εξέλιξη της τήρησης των διαδικαστικών προθεσμιών, το προσχέδιο αναδεικνύει δομικές αδυναμίες. Επικεντρώνεται στην εξισορρόπηση εσόδων και δαπανών, αλλά δεν σκιαγραφεί ένα συνεκτικό όραμα για τη φορολογική πολιτική, την ανάπτυξη ή τις κεφαλαιουχικές δαπάνες. Η δημοσιονομική πολιτική στερείται μεσοπρόθεσμης βάσης, ενώ παρατηρείται μεγάλη εξάρτηση από έμμεσους φόρους (το 68,1% των εσόδων).

Η διαδικασία, όπως επισημαίνει η Παγκόσμια Τράπεζα, παραμένει αδιαφανής, καθώς δεν ενσωματώνει όλες τις δαπάνες. Επιπλέον, παρατείνει την υστέρηση στις δημόσιες επενδύσεις, καθώς οι κεφαλαιουχικές δαπάνες παραμένουν χαμηλές (1,9% του ΑΕΠ).

Τα έσοδα, βασίζονται σε αυξημένη εισπρακτική αποτελεσματικότητα και αναπροσαρμογή τελών (π.χ. υπηρεσίες Γενικής Ασφάλειας, έκδοση ταυτοτήτων, λιμενικά τέλη).

Για την ενίσχυση της φορολογικής συμμόρφωσης των εισαγωγικών επιχειρήσεων, η Τελωνειακή Διοίκηση του Λιβάνου θα εισπράττει ένα επιπλέον ποσό ισοδύναμο με το 3% κάθε συναλλαγής εισαγωγής, το οποίο θα λειτουργεί ως προκαταβολή φόρου εισοδήματος του φορολογούμενου και θα συμψηφίζεται με τις τελικές φορολογικές υποχρεώσεις των εισαγωγέων.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις του προϋπολογισμού, τα έσοδα από τη φορολόγηση μισθών και ημερομισθίων αναμένεται να αυξηθούν σημαντικά (+137,7% το 2026 έναντι του 2025), ενώ τα έσοδα από φόρους επί επιχειρηματικών κερδών και κινητού κεφαλαίου εκτιμάται ότι θα καταγράψουν αισθητή μείωση κατά 59% και 83,1% αντίστοιχα. Η εξέλιξη αυτή υποδηλώνει αυξημένη εξάρτηση των φορολογικών εσόδων από τη μισθωτή εργασία, ενώ περιορίζεται η συμβολή των λοιπών κατηγοριών εισοδήματος στη φορολογική βάση

Το προσχέδιο προϋπολογισμού περιλαμβάνει μέτρα ενίσχυσης των εσόδων από ΦΠΑ, μέσω σημαντικής αύξησης του ορίου επιστροφής ΦΠΑ και περιορισμού των φορολογικών πιστώσεων. Ειδικότερα, μειώνεται η δυνατότητα έκπτωσης του ΦΠΑ που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις για υπηρεσίες κοινής ωφέλειας και λοιπές λειτουργικές δαπάνες, γεγονός που αναμένεται να αυξήσει την τελική φορολογική τους επιβάρυνση. Παράλληλα, καταργεί τις απαλλαγές από τον ΦΠΑ σε χαρτί, χαρτόνι, μελάνι και άλλα υλικά εκτύπωσης.

Οι τρέχουσες δαπάνες κυριαρχούνται από λειτουργικά έξοδα (15,9% του ΑΕΠ), με τους μισθούς και τις κοινωνικές παροχές να απορροφούν το 9,3% του ΑΕΠ. Οι κεφαλαιουχικές δαπάνες παραμένουν χαμηλές, στο 1,9% του ΑΕΠ. Οι πληρωμές τόκων προβλέπονται στο 0,9% του ΑΕΠ, ενώ η εξυπηρέτηση του εξωτερικού χρέους (δηλαδή, οι πληρωμές τόκων) στο 0,6% του ΑΕΠ, κυρίως για την εξυπηρέτηση ξένων δανείων.

Η διάρθρωση των δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού δεν καταδεικνύει ουσιαστική μετατόπιση πόρων προς τα παραγωγικά και κοινωνικά Υπουργεία, ούτε προοιωνίζεται σημαντική βελτίωση της παροχής δημόσιων υπηρεσιών ή ενίσχυση των κοινωνικών δικτύων προστασίας. Σύμφωνα με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η διατήρηση ανεπαρκών επενδύσεων στους τομείς ανθρώπινου δυναμικού και τεχνολογικού εκσυγχρονισμού ενδέχεται να περιορίσει την αποτελεσματικότητα της φορολογικής διοίκησης και να επηρεάσει αρνητικά την ικανότητα του κράτους να αυξήσει τα δημόσια έσοδά του.

Ιδιαίτερα υψηλή παραμένει η πρόβλεψη για το αποθεματικό του προϋπολογισμού, το οποίο αντιστοιχεί σε περίπου 5,5% των συνολικών δαπανών (329 εκατ. δολ.), ποσό που κατά τα προηγούμενα έτη χρησιμοποιήθηκε κυρίως για την κάλυψη μισθολογικών και λοιπών υποχρεώσεων του δημόσιου τομέα.

Η αποτελεσματικότητα των ανωτέρω μέτρων παραμένει άμεσα εξαρτημένη από την ικανότητα των φορολογικών Αρχών να περιορίσουν την εκτεταμένη παραοικονομία και να διασφαλίσουν την καθολική συμμόρφωση.

2.5 Οι εξελίξεις του 2026 και οι νέες προκλήσεις για την οικονομία

Η αναζωπύρωση στρατιωτικών συγκρούσεων από 2 Μαρτίου 2026, καθώς και η γενικευμένη αστάθεια στην ευρύτερη περιοχή της Μ. Ανατολής, επιβάρυνε σημαντικά τις οικονομικές προοπτικές του Λιβάνου, ανατρέποντας τις προσδοκίες για σταδιακή ανάκαμψη (+4% ΑΕΠ), μετά τη βελτίωση ορισμένων μακροοικονομικών δεικτών το 2025. Ο Λίβανος εισέρχεται εκ νέου σε βαθιά ύφεση το 2026, το μέγεθος της οποίας θα εξαρτηθεί από την διάρκεια και την έκταση των καταστροφών. **Κάποιες πρώτες εκτιμήσεις, αναφέρουν συρρίκνωση του ΑΕΠ της τάξεως -7% έως -10%.**

Σύμφωνα με εκτιμήσεις οικονομικών αναλυτών και διεθνών οργανισμών, οι άμεσες και έμμεσες οικονομικές απώλειες από τις συνεχιζόμενες στρατιωτικές επιχειρήσεις υπολογίζονται σε δεκάδες εκατομμύρια δολάρια ημερησίως και περιλαμβάνουν καταστροφές σε υποδομές, κατοικίες και γεωργικές εκμεταλλεύσεις, καθώς και απώλειες εσόδων λόγω μείωσης της οικονομικής δραστηριότητας, αναστολής επενδυτικών σχεδίων και νέας κάμψης του τουρισμού.

Με τον αριθμό των εσωτερικά εκτοπισμένων να προσεγγίζει τα 1,4 εκατ. άτομα, ή περίπου το 20% του συνολικού πληθυσμού της χώρας, οι ανθρωπιστικές ανάγκες έχουν αυξηθεί δραματικά, ιδίως στους τομείς της στέγασης, της επισιτιστικής ασφάλειας, της υγείας και των βασικών κοινωνικών υπηρεσιών. Η μαζική μετακίνηση πληθυσμών επιβαρύνει σημαντικά τα δημόσια οικονομικά, τις τοπικές υποδομές και την κοινωνική συνοχή, περιορίζοντας τη δυνατότητα διάθεσης πόρων σε αναπτυξιακές και παραγωγικές δράσεις. Παράλληλα, η συνέχιση στρατιωτικών επιχειρήσεων, παρά την ανακοίνωση κατάπαυσης του πυρός της 17ης Απριλίου 2026, επιτείνει τις ανθρωπιστικές και οικονομικές επιπτώσεις της κρίσης στη χώρα. Οι συνεχιζόμενες εχθροπραξίες διευρύνουν τις απώλειες σε ανθρώπινο κεφάλαιο, υποδομές, υγειονομικές εγκαταστάσεις και αγροτική παραγωγή, ενώ ασκούν πρωτοφανείς πιέσεις στη λειτουργία των δημόσιων υπηρεσιών και υπονομεύουν περαιτέρω τις προοπτικές οικονομικής ανάκαμψης της χώρας.

Παρά την καθοριστική διεθνή κινητοποίηση, υπό τον συντονισμό του ΟΗΕ, το ύψος των αναγκών εξακολουθεί να υπερβαίνει τη διαθέσιμη χρηματοδότηση, με αποτέλεσμα να παραμένουν κενά κάλυψης και να επιβαρύνονται περαιτέρω οι ήδη περιορισμένες διοικητικές και δημοσιονομικές δυνατότητες του κράτους. Στις αρχές Ιουνίου 2026, το Γραφείο Συντονισμού Ανθρωπιστικών Υποθέσεων των Η.Ε. προέβη σε αναθεωρημένη έκκληση έκτακτης ανάγκης για τον Λίβανο (**Revised Flash Appeal**) 2026, το ύψος της οποίας ανέρχεται συνολικά σε \$639,9 εκατ. για την πολύ-τομεακή στήριξη των εσωτερικά εκτοπισμένων. Η πρόσθετη αυτή χρηματοδότηση αντικατοπτρίζει το μέγεθος της σοβαρότητας της ανθρωπιστικής κρίσης της χώρας.

Στο πεδίο της επιχειρηματικότητας, εντός των μηνών Μαρτίου – Απριλίου 2026, καταγράφεται εκτεταμένη επιβράδυνση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, λόγω κατάρρευσης της ζήτησης,

κατακόρυφης αύξησης του λειτουργικού κόστους, διαταραχές της εφοδιαστικής αλυσίδας, δυσχέρειες μετακίνησης προσωπικού και γενικευμένης αβεβαιότητας.

Παρά τις έντονες διαταραχές που προκαλεί η συνεχιζόμενη σύγκρουση, **ο ιδιωτικός τομέας στον Λίβανο εξακολουθεί να επιδεικνύει σχετική λειτουργική ανθεκτικότητα**. Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία του δείκτη PMI (Purchasing Managers' Index - PMI), ο ιδιωτικός τομέας του Λιβάνου καταγράφει σημαντική επιβράδυνση λόγω της κλιμάκωσης των εχθροπραξιών, με συρρίκνωση της παραγωγής και της ζήτησης. Ωστόσο, παρά τις έντονες πιέσεις, η οικονομική δραστηριότητα δεν έχει διακοπεί, καθώς οι επιχειρήσεις επιδεικνύουν σχετική προσαρμοστικότητα, λειτουργώντας σε συνθήκες υψηλής αβεβαιότητας και μεταβαλλόμενης ζήτησης.

Η διατήρηση συνθηκών για τη διασφάλιση της συνέχειας και της λειτουργικότητας της οικονομικής δραστηριότητας, έως την σταδιακή αποκατάσταση σταθεροποίησης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, είναι καθοριστικής σημασίας για να αποτραπεί η μετατροπή ενός προσωρινού πολεμικού σοκ σε μόνιμη απώλεια παραγωγικότητας.

Συμπερασματικά, ο Λίβανος εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερα υψηλό βαθμό οικονομικού, χρηματοπιστωτικού και θεσμικού κινδύνου (systemic risk). Η βιωσιμότητα οποιασδήποτε μελλοντικής ανάκαμψης παραμένει απόλυτα συναρτώμενη με την πρόοδο των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, την ουσιαστική εξυγίανση του τραπεζικού συστήματος, τη διασφάλιση εσωτερικής πολιτικής σταθερότητας και, πρωτίστως, τον τερματισμό των συγκρούσεων και την αποφυγή νέας περιφερειακής κλιμάκωσης.

Υπό τις παρούσες συνθήκες, η λιβανική αγορά παρουσιάζει αυστηρά επιλεκτικές επιχειρηματικές δυνατότητες. Αυτές αφορούν κυρίως ξένες εταιρείες με μακροπρόθεσμο επενδυτικό ορίζοντα, αυξημένη ανοχή στον κίνδυνο (risk tolerance) και αποδεδειγμένη ικανότητα λειτουργίας σε ένα περιβάλλον περιορισμένης ή ανύπαρκτης τραπεζικής διαμεσολάβησης. Στο πλαίσιο αυτό, κρίνεται απαραίτητος όρος για τις ελληνικές επιχειρήσεις η διενέργεια συναλλαγών που βασίζονται αποκλειστικά σε πληρωμές σε ελεύθερα διακινήσιμα δολάρια ("Fresh Dollars"), καθώς και η εφαρμογή ιδιαίτερα αυστηρών διαδικασιών ελέγχου (due diligence) της πιστοληπτικής ικανότητας και αξιοπιστίας των τοπικών συνεργατών.

3 Πολυμερής συνεργασία

3.1 Σχέσεις με το Σύστημα των Η.Ε. & Περιφερειακούς Οργανισμούς

Ο Λίβανος διατηρεί διαχρονικά σημαντική παρουσία στο σύστημα των Διεθνών Οργανισμών και αποτελεί περιφερειακό κέντρο δραστηριοτήτων των Ηνωμένων Εθνών στη Μέση Ανατολή. Είναι μέλος του ΟΗΕ και των περισσότερων εξειδικευμένων οργανισμών του, ενώ στη Βηρυτό εδρεύει η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τη Δυτική Ασία (ESCWA). Παράλληλα, στη χώρα δραστηριοποιούνται 26 Διεθνείς Οργανισμοί, Ταμεία και Προγράμματα του Συστήματος των Ηνωμένων Εθνών, γεγονός που αντανάκλα τον κομβικό ρόλο του Λιβάνου ως αποδέκτη ανθρωπιστικής, αναπτυξιακής και τεχνικής βοήθειας. Σε διεθνές επίπεδο συμμετέχει επίσης στην Ομάδα των G-77 και στους G-24.

Σε περιφερειακό επίπεδο, ο Λίβανος είναι μέλος του Αραβικού Συνδέσμου, του Οργανισμού Ισλαμικής Συνεργασίας, του Αραβικού Ταμείου Οικονομικής και Κοινωνικής Ανάπτυξης (AFESD), της Ισλαμικής Τράπεζας Ανάπτυξης και άλλων αραβικών χρηματοδοτικών και αναπτυξιακών οργανισμών.

3.2 Λίβανος – ΠΟΕ

Ο Λίβανος δεν αποτελεί μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), αλλά συμμετέχει με το καθεστώς παρατηρητή, καθώς εξακολουθεί να βρίσκεται σε διαδικασία προσχώρησης από το 1999, όταν συστάθηκε η σχετική Ομάδα Εργασίας του Οργανισμού. Παρά τη σημαντική πρόοδο που σημειώθηκε κατά την πρώτη δεκαετία των διαπραγματεύσεων, η διαδικασία παραμένει ουσιαστικά ανενεργή από το 2009, καθώς η ολοκλήρωσή της προϋποθέτει την υιοθέτηση εκτεταμένων νομοθετικών και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, που αφορούν το εμπορικό καθεστώς, τις κρατικές ενισχύσεις, την προστασία δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και τη λειτουργία των αγορών. Η λ/Κυβέρνηση εξακολουθεί να δηλώνει την πρόθεσή της να επανεκκινήσει την ενταξιακή διαδικασία, στο πλαίσιο της ευρύτερης οικονομικής μεταρρύθμισης και ενίσχυσης της διεθνούς οικονομικής ενσωμάτωσης της χώρας.

3.3 Λίβανος – Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (μαζί με τα κράτη-μέλη της αθροιστικά) αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους πολιτικούς, οικονομικούς και αναπτυξιακούς εταίρους του Λιβάνου. Ειδικότερα, η ΕΕ (μαζί με τα κράτη-μέλη της αθροιστικά) αποτελεί σταθερά τον μεγαλύτερο χορηγό βοήθειας της χώρας, ειδικά κατά τη διάρκεια της πολυετούς κρίσης.

Η ΕΕ έχει δεσμεύσει ένα τιτάνιο πακέτο χρηματοδοτικής βοήθειας ύψους **1 δισεκατ. ευρώ** για την **περίοδο 2024-2027**, με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικοοικονομικής σταθερότητας του Λιβάνου, τη στήριξη βασικών δημόσιων υπηρεσιών (υγεία, εκπαίδευση, κοινωνική προστασία), τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών και την ενδυνάμωση των κρατικών θεσμών. το οποίο ανακοινώθηκε κατά την επίσκεψη της Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ursula von der Leyen, στη Βηρυτό τον Μάιο 2024.

Μόνο για το **2026**, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει διαθέσει **100 εκατομμύρια ευρώ** σε άμεση ανθρωπιστική βοήθεια για την κάλυψη των αναγκών των εσωτερικά εκτοπισμένων και των πληγέντων από τις συγκρούσεις.

Πρόσφατα, η ΕΕ προχώρησε στη άμεση χρηματοδότηση κυβερνητικών δομών (όπως 45 εκατ. ευρώ μέσω του προγράμματος AMAN προς το Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων), δείχνοντας έμπρακτη εμπιστοσύνη στις μεταρρυθμιστικές προσπάθειες της Κυβέρνησης του Nawaf Salam.

Η ΕΕ στηρίζει έμπρακτα και τις ένοπλες δυνάμεις του Λιβάνου (LAF), με το πακέτο ύψους 100 εκατ. ευρώ, μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Ειρήνης (EPF), για την ενίσχυση της ασφάλειας και του ελέγχου των συνόρων.

Οι διμερείς σχέσεις διέπονται από τη **Συμφωνία Σύνδεσης ΕΕ–Λιβάνου**, η οποία υπεγράφη το 2002 και τέθηκε σε ισχύ το 2006, παρέχοντας το θεσμικό πλαίσιο για τον πολιτικό διάλογο, την οικονομική συνεργασία και τη σταδιακή απελευθέρωση του εμπορίου. Παράλληλα, ο Λίβανος συμμετέχει στην Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας και στην Ένωση για τη Μεσόγειο, ενώ η συνεργασία εντάσσεται σήμερα στο ευρύτερο πλαίσιο της Νέας Ατζέντας για τη Μεσόγειο και του χρηματοδοτικού μέσου NDICI–Global Europe για την περίοδο 2021–2027.

Εν γένει, η ευρωπαϊκή στήριξη επικεντρώνεται στην ενίσχυση της χρηστής διακυβέρνησης και του κράτους δικαίου, στη στήριξη των κοινωνικών υπηρεσιών, στην οικονομική ανάκαμψη, στην ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα, στη διαχείριση του μεταναστευτικού και προσφυγικού ζητήματος, καθώς και στην προώθηση της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης.

Η οικονομική και κοινωνική κρίση που πλήττει τον Λίβανο από το 2019, σε συνδυασμό με τις επιπτώσεις του πολέμου του 2024 και τις συνεχιζόμενες περιφερειακές εντάσεις, έχουν καταστήσει την ΕΕ έναν από τους σημαντικότερους παρόχους χρηματοδότησης προς τη χώρα. Από το 2011 η συνολική ευρωπαϊκή στήριξη, συμπεριλαμβανομένων των συνεισφορών των κρατών-μελών, ανέρχεται σε αρκετά δισεκατομμύρια ευρώ, με ιδιαίτερη έμφαση στην αντιμετώπιση των συνεπειών της συριακής προσφυγικής κρίσης, στη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής και στην ενίσχυση βασικών δημόσιων υπηρεσιών.

Παρά τη διαχρονική στήριξη της ΕΕ, η πρόοδος των σχέσεων εξακολουθεί να συνδέεται στενά με την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων από τη λιβανική πλευρά. Η Ευρωπαϊκή Ένωση υπογραμμίζει συστηματικά την ανάγκη προώθησης μεταρρυθμίσεων στη δημόσια διοίκηση, στο δικαστικό σύστημα, στον τραπεζικό τομέα και στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και την επίτευξη συμφωνίας με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, ως βασικές προϋποθέσεις για την κινητοποίηση πρόσθετης διεθνούς χρηματοδότησης και την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης της διεθνούς κοινότητας προς τη χώρα.

Τον Ιανουάριο 2026 πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στον Λίβανο του Προέδρου του Ευρ. Συμβουλίου Costa και της Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ursula von der Leyen, στο πλαίσιο ενίσχυσης της στρατηγικής εταιρικής σχέσης ΕΕ–Λιβάνου και επιβεβαίωσης της ευρωπαϊκής χρηματοδοτικής και ανθρωπιστικής στήριξης.

Η Αντιπροσωπεία της ΕΕ στον Λίβανο, διατηρεί παράλληλα, ενεργό πολιτικό διάλογο με στόχο την προώθηση των αναγκαίων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και τη διασφάλιση της σταθερότητας του Λιβάνου σε ένα ιδιαίτερα ασταθές περιφερειακό περιβάλλον. Σε εν λόγω πλαίσιο, εντάσσεται πρωτοβουλία Reform Advocacy Plan (Ιούνιος-Ιούλιος 2026), για την προώθηση των απαιτούμενων μεταρρυθμίσεων για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στον τραπεζικό τομέα σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα με σειρά συναντήσεων με την πολιτειακή/πολιτική ηγεσία και κύριους θεσμικούς/πολιτικούς φορείς της χώρας, που έχουν καθοριστικό ρόλο στην κοινοβουλευτική διαδικασία λήψης αποφάσεων.

3.3.1 Σύνοδος του Συμβουλίου Σύνδεσης ΕΕ - Λιβάνου (15.12.2025)

Στο επίκεντρο της διμερούς σχέσης ΕΕ-Λιβάνου βρίσκεται η σταθερή προσήλωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υποστήριξη της εθνικής κυριαρχίας, της εδαφικής ακεραιότητας και της πολιτικής σταθερότητας του Λιβάνου, ιδιαίτερα σε μια περίοδο έντονων περιφερειακών προκλήσεων. Μέσω στοχευμένων προγραμμάτων, η Ένωση συμβάλλει ενεργά στην ενίσχυση της χρηστής διακυβέρνησης, στην καταπολέμηση της διαφθοράς και στην προώθηση των απαραίτητων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που απαιτούνται για την οικονομική και θεσμική ανάκαμψη της χώρας. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην υποστήριξη των ευάλωτων πληθυσμών και στην ενίσχυση των κρατικών θεσμών, με στόχο την απρόσκοπτη παροχή βασικών υπηρεσιών σε πολίτες.

Η δυναμική αυτή ενισχύθηκε σημαντικά με τη σύγκληση της 9ης Συνόδου του Συμβουλίου Σύνδεσης ΕΕ-Λιβάνου τον Δεκέμβριο του 2025, η οποία επαναβεβαίωσε τη βούληση των δύο μερών για μια βαθύτερη και πιο στρατηγική συνεργασία. Κατά τη διάρκεια της συνόδου, η ΕΕ εστίασε στην επιτάχυνση της υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων, υπογραμμίζοντας την ανάγκη ενίσχυσης της κρατικής κυριαρχίας και του μονοπωλίου χρήσης βίας από τους νόμιμους θεσμούς, σύμφωνα με την απόφαση 1701 του ΟΗΕ. Οι δύο πλευρές συμφώνησαν να εξετάσουν την δυνατότητα εκσυγχρονισμού της Συμφωνίας Σύνδεσης, με προοπτική τη μετεξέλιξη των σχέσεων σε μια στρατηγική και συνολική εταιρική σχέση, ανάλογα με την πρόοδο της μεταρρυθμιστικής πορείας της χώρας.

3.3.2 Εμπορικές σχέσεις ΕΕ – Λιβάνου

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί διαχρονικά έναν από τους σημαντικότερους εμπορικούς εταίρους του Λιβάνου. Η Συμφωνία Σύνδεσης ΕΕ–Λιβάνου, αποσκοπεί στη σταδιακή οικονομική ολοκλήρωση του Λιβάνου με την ευρωπαϊκή αγορά, στην προώθηση μεταρρυθμίσεων και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της λιβανικής οικονομίας. Η συμφωνία προβλέπει τη σταδιακή απελευθέρωση του εμπορίου βιομηχανικών προϊόντων, την ενίσχυση του ανταγωνισμού, τη διευκόλυνση των επενδύσεων και την προσέγγιση του λιβανικού θεσμικού πλαισίου προς τα ευρωπαϊκά πρότυπα.

Παρά τα αναμενόμενα οφέλη, η εφαρμογή της συμφωνίας δεν οδήγησε σε ουσιαστική εξισορρόπηση των εμπορικών σχέσεων μεταξύ των δύο πλευρών. Αντιθέτως, η διαχρονική εξέλιξη του διμερούς εμπορίου χαρακτηρίζεται από επίμονα και υψηλά ελλείμματα εις βάρος του Λιβάνου. Σύμφωνα με στοιχεία του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών του Εμπορικού, Βιομηχανικού και Αγροτικού Επιμελητηρίου Βηρυτού, το εμπορικό έλλειμμα με την ΕΕ αυξήθηκε από 2,8 δισ. δολ. το 2002 σε 8,7 δισ. δολ. το 2014, πριν περιοριστεί στα 4,5 δισ. δολ. το 2021 και διαμορφωθεί στα 5,64 δισ. δολ. το 2025. Η εξέλιξη αυτή αποδίδεται κυρίως στη χαμηλή ανταγωνιστικότητα της λιβανικής παραγωγής, στο υψηλό ενεργειακό και μεταφορικό κόστος, στην απουσία συνεκτικής βιομηχανικής πολιτικής και στην αδυναμία πολλών λιβανικών επιχειρήσεων να αξιοποιήσουν πλήρως τις προτιμησιακές ρυθμίσεις της Συμφωνίας.

Το 2025 οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης απορρόφησαν το 13% των συνολικών λιβανικών εξαγωγών και προμήθευσαν το 29% των συνολικών εισαγωγών της χώρας. Οι λιβανικές εξαγωγές προς την ΕΕ ανήλθαν σε 471,3 εκατ. δολ., ενώ οι εισαγωγές από τα κράτη μέλη ανήλθαν σε 6,11 δισ. δολ., με αποτέλεσμα τη διαμόρφωση εμπορικού ελλείμματος, ύψους 5,64 δισ. δολ. Η Ευρωπαϊκή Ένωση παρέμεινε ο σημαντικότερος περιφερειακός προμηθευτής του Λιβάνου, ενώ η σημασία της ως προορισμού λιβανικών εξαγωγών έχει μειωθεί σημαντικά σε σχέση με το παρελθόν. Ενδεικτικά, το μερίδιο της ΕΕ στις συνολικές λιβανικές εξαγωγές υποχώρησε από 29% το 1999 σε μόλις 13% το 2025.

Η Ελλάδα αναδείχθηκε το 2025 στον σημαντικότερο προορισμό των λιβανικών εξαγωγών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απορροφώντας το 15% των συνολικών εξαγωγών του Λιβάνου προς την ΕΕ, ακολουθούμενη από την Ιταλία, τη Γερμανία και την Κύπρο με ποσοστό 12% έκαστη. Παράλληλα, η Ελλάδα αποτέλεσε και τον σημαντικότερο προμηθευτή του Λιβάνου μεταξύ των κρατών-μελών της Ένωσης, καλύπτοντας το 24% των συνολικών εισαγωγών του από την ΕΕ, ενώ ακολούθησαν η Ιταλία (20%), η Γερμανία (11%) και η Γαλλία (8%).

Σε επίπεδο προϊόντων, οι σημαντικότερες λιβανικές εξαγωγές προς την ευρωπαϊκή αγορά το 2025 ήταν ο χαλκός και τα προϊόντα χαλκού (11%), τα μηχανήματα και ο μηχανολογικός εξοπλισμός (11%), ο μολύβδος και τα προϊόντα μολύβδου (8%), τα ορυκτά καύσιμα και παράγωγά τους (7%), τα μεταποιημένα φρούτα και λαχανικά (5%), ο ηλεκτρολογικός εξοπλισμός (5%), τα κοσμήματα (5%) και τα χημικά προϊόντα (5%). Από την άλλη πλευρά, οι κυριότερες εισαγωγές από την ΕΕ αφορούσαν ορυκτά καύσιμα και πετρελαιοειδή (38%), φαρμακευτικά προϊόντα (8%), οχήματα (7%), μηχανήματα (5%), γαλακτοκομικά προϊόντα (4%), καλλυντικά και προϊόντα προσωπικής φροντίδας (3%), καθώς και ηλεκτρολογικό εξοπλισμό (2%).

Παρά τη σημασία της εταιρικής σχέσης, οι λιβανικές αρχές και παραγωγικοί φορείς εξακολουθούν να επισημαίνουν ότι η πρόσβαση των λιβανικών προϊόντων στην ευρωπαϊκή αγορά επηρεάζεται από μη δασμολογικά εμπόδια, ιδίως στους τομείς των γεωργικών και αγροδιατροφικών προϊόντων, όπως οι

υγειονομικές και φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις (SPS) και οι τεχνικοί κανονισμοί (TBT). Επιπλέον, σημαντικό ποσοστό λιβανικών εξαγωγών δεν αξιοποιεί τα προτιμησιακά καθεστώτα της συμφωνίας λόγω δυσκολιών συμμόρφωσης με τους κανόνες καταγωγής ή ελλιπούς τεκμηρίωσης.

Συνολικά, οι οικονομικές σχέσεις ΕΕ–Λιβάνου εξακολουθούν να χαρακτηρίζονται από υψηλό βαθμό αλληλεξάρτησης, ιδίως ως προς το εμπόριο αγαθών και τη χρηματοδοτική στήριξη που παρέχει η Ένωση προς τη χώρα. Ωστόσο, η σημαντική ανισορροπία του διμερούς εμπορίου, η περιορισμένη ανταγωνιστικότητα της λιβανικής παραγωγικής βάσης και οι συνεχιζόμενες διαρθρωτικές αδυναμίες της οικονομίας εξακολουθούν να περιορίζουν τα οφέλη που δύναται να αποκομίσει ο Λίβανος από τη συμμετοχή του στην ευρωμεσογειακή οικονομική εταιρική σχέση.

3.4 Λίβανος - Παγκόσμια Τράπεζα

Ο Όμιλος της Παγκόσμιας Τράπεζας (World Bank Group) παραμένει ένας από τους σημαντικότερους διεθνείς εταίρους του Λιβάνου, διαδραματίζοντας κεντρικό ρόλο τόσο στη χρηματοδότηση αναπτυξιακών έργων όσο και στη στήριξη των προσπάθειών οικονομικής ανάκαμψης και θεσμικών μεταρρυθμίσεων. Η συνεργασία επικεντρώνεται σε τομείς όπως οι υποδομές, η ενέργεια, η ύδρευση, η κοινωνική προστασία, η υγεία, η εκπαίδευση και η ενίσχυση της δημόσιας διοίκησης.

Η Παγκόσμια Τράπεζα υποστηρίζει τον ενεργειακό τομέα του Λιβάνου με το έργο «Lebanon Renewable Energy and System Reinforcement Project», με δάνειο 250 εκατ. δολαρίων, που εγκρίθηκε τον Οκτώβριο 2024 (για 2.000 MW από ΑΠΕ έως το 2030, ηλεκτρικό δίκτυο, Εθνικό Κέντρο Ελέγχου/SCADA, μεταρρυθμίσεις της κρατικής EDL).

Τον Ιούνιο του 2025, η Παγκόσμια Τράπεζα ενέκρινε επίσης δεύτερο δάνειο 250 εκατ. δολαρίων, για το έργο «Lebanon Emergency Assistance Project (LEAP)», που αφορά σε ένα ευρύτερο πλαίσιο ανασυγκρότησης για την αποκατάσταση καταστροφών σε κρίσιμες υποδομές από τις εχθροπραξίες του 2024 (συνολικού ύψους \$1 δισ. με μόχλευση κεφαλαίων), συμπεριλαμβανομένου του τομέα ηλεκτρικής ενέργειας (αναβάθμιση ηλεκτρικών υποδομής και την ανάπτυξη προηγμένων συστημάτων ελέγχου).

Το 2026 αναταποκρίθηκε σε αίτημα των Κυβερνήσεων Λιβάνου και Κύπρου για εκπόνηση προκαταρκτικής μελέτης αξιολόγησης για το ενδεχόμενο ηλεκτρικής διασύνδεσης των δύο χωρών.

Η Παγκόσμια Τράπεζα προέβη στην αποτίμηση του συνολικού κόστους των καταστροφών της σύγκρουσης 2023-2024 και εν συνεχεία διαμόρφωσε ένα σχέδιο έκτακτης βοήθειας για την ανοικοδόμηση του Λιβάνου. Παράλληλα εξακολουθεί να υποστηρίζει τη μεταρρυθμιστική ατζέντα της Κυβέρνησης Salam, υπογραμμίζοντας την ανάγκη προώθησης μεταρρυθμίσεων στους τομείς της δημοσιονομικής διαχείρισης, του τραπεζικού συστήματος, της ηλεκτρικής ενέργειας και της δημόσιας διοίκησης ως προϋπόθεση για την κινητοποίηση πρόσθετης διεθνούς χρηματοδότησης και την ανάκτηση της εμπιστοσύνης των επενδυτών.

Η αναζωπύρωση των πολεμικών συγκρούσεων κατά το 2026 αναμένεται να αυξήσει σημαντικά το κόστος ανοικοδόμησης και να δημιουργήσει νέες χρηματοδοτικές ανάγκες, λόγω καταστροφών σε καίριες υποδομές, καθιστώντας τον ρόλο της Παγκόσμιας Τράπεζας ακόμη πιο κρίσιμο για τη μελλοντική οικονομική ανάκαμψη του Λιβάνου.

3.4.1 Αποτίμηση κόστους αποκατάστασης & ανοικοδόμησης (2023-2024)

Το 2025, η Παγκόσμια Τράπεζα εξέδωσε μελέτη αξιολόγησης **Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA)**, για την αποτίμηση του κόστους αποκατάστασης και ανοικοδόμησης των ζημιών που προκλήθηκαν έως την κατάπαυση του πυρός τον Νοέμβριο του 2024. Σύμφωνα με την αξιολόγηση το συνολικό κόστος αποκατάστασης εκτιμήθηκε σε περίπου \$11 δισεκατ., εκ των οποίων \$6,3 δισεκατ. αφορούν τον στεγαστικό τομέα. Παράλληλα, το συνολικό οικονομικό κόστος της σύγκρουσης υπολογίσθηκε σε \$14 δισεκατ., συμπεριλαμβανομένων ζημιών σε υποδομές ύψους \$6,8 δισεκατ. δολαρίων και οικονομικών απωλειών ύψους \$7,2 δισεκατ. λόγω διακοπής παραγωγικής, απώλειας εισοδημάτων και αυξημένων λειτουργικών δαπανών.

3.4.2 Έργο Έκτακτης Βοήθειας για την ανασυγκρότηση του Λιβάνου (LEAP)

Τον Ιούνιο του 2025, το Διοικητικό Συμβούλιο της Παγκόσμιας Τράπεζας ενέκρινε αρχική δανειακή χρηματοδότηση ύψους 250 εκατομμυρίων δολαρίων (μέσω της IBRD) προς την Κυβέρνηση του Λιβάνου, για το Έργο Έκτακτης Βοήθειας στον Λίβανο (Lebanon Emergency Assistance Project – LEAP). Το εν λόγω δάνειο θα αξιοποιηθεί ως βασικός μηχανισμός εκκίνησης, με στόχο την προσέλκυση πρόσθετων πόρων και από άλλους διεθνείς δωρητές για την υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου, για την αποκατάσταση των κρίσιμων υποδομών και υπηρεσιών, που επλήγησαν κατά την περίοδο της σύγκρουσης 2023-2024 και εκτιμώνται σε \$1 δισεκατ.

Επιχειρησιακός βραχίονας για την υλοποίηση του έργου, που τελεί υπό τη στρατηγική εποπτεία του Γραφείου του Λ/Πρωθυπουργού, σε στενό συντονισμό με τα αρμόδια Υπουργεία, είναι το Συμβούλιο Ανάπτυξης και Ανασυγκρότησης (CDR), που εγγυάται την κεντρική διαχείριση των πόρων, κατά τα διεθνή πρότυπα για διαφανή διακυβέρνηση των κεφαλαίων ανασυγκρότησης.

Η Παγκόσμια Τράπεζα, θα εστιάσει στην παροχή ενισχυμένης τεχνικής και εποπτικής υποστήριξης, με ιδιαίτερη έμφαση στη διαφάνεια, τη χρηστή διαχείριση πόρων και τη συμμόρφωση με διεθνή πρότυπα ελέγχου και καταπολέμησης νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Το έργο LEAP υλοποιείται μέσω τεσσάρων διακριτών αξόνων, εξασφαλίζοντας μια ολιστική προσέγγιση από την άμεση επέμβαση έως τη μακροπρόθεσμη ανασυγκρότηση:

1. **Άμεση Ανταπόκριση (Immediate Response):** Χρηματοδοτεί δράσεις άμεσης ετοιμότητας, συμπεριλαμβανομένης της ασφαλούς διαχείρισης ερειπίων, της σταθεροποίησης επικίνδυνων κτιρίων, της αξιολόγησης ζημιών σε πολιτιστικά μνημεία και της αποκατάστασης της οδικής πρόσβασης. Επιπλέον, καλύπτει τη διαδικασία αποδέσμευσης κτιρίων (π.χ. σχολείων) που χρησιμοποιήθηκαν ως κέντρα φιλοξενίας εκτοπισμένων, ώστε να επιστρέψουν στην αρχική τους χρήση.
2. **Ταχεία Αποκατάσταση Υποδομών Ζωτικής Σημασίας (Rapid Recovery of Public Lifeline Services):** Εστιάζει στην ολοκληρωμένη αποκατάσταση βασικών δημόσιων υπηρεσιών (ύδρευση, ενέργεια, συγκοινωνίες, υγεία, εκπαίδευση). Περιλαμβάνει, όπου απαιτείται, τη δημιουργία εναλλακτικών μηχανισμών παροχής υπηρεσιών για την ταχεία επανεκκίνηση της οικονομικής δραστηριότητας.
3. **Βιώσιμη Ανοικοδόμηση (Sustainable and Robust Reconstruction):** Καλύπτει τη δαπάνη για μελέτες και τεχνική υποστήριξη, με στόχο την εκπόνηση έτοιμων προς υλοποίηση σχεδίων. Επικεντρώνεται στην ανθεκτική ανοικοδόμηση υποδομών που έχουν υποστεί σοβαρές ζημιές, ευθυγραμμίζοντας τις επενδύσεις με τους μακροπρόθεσμους αναπτυξιακούς στόχους.

4. **Διαχείριση Έργου (Project Management):** Χρηματοδοτεί τη λειτουργία της Μονάδας Διαχείρισης Έργου (PMU) εντός του Συμβουλίου Ανάπτυξης και Ανασυγκρότησης (CDR), η οποία είναι επιφορτισμένη με τον γενικό συντονισμό, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και τη διασφάλιση της χρηματοοικονομικής διαφάνειας.

Η υλοποίηση του LEAP διέπεται από σαφή γεωγραφικά και λειτουργικά κριτήρια, τα οποία διασφαλίζουν την ασφάλεια των εργασιών και τη συμμόρφωση με τις πολιτικές της Παγκόσμιας Τράπεζας, ενώ έχει ληφθεί μέριμνα για την διασφάλιση των προτύπων Περιβαλλοντικής και Κοινωνικής Συμμόρφωσης της Παγκόσμιας Τράπεζας (ESS).

Η συνεχιζόμενη αστάθεια στο πεδίο ασφαλείας κατά το 2026 έχει θέσει πρόσθετες προκλήσεις, επηρεάζοντας τον ρυθμό των εργασιών και επαναπροσδιορίζοντας τις προτεραιότητες στο πλαίσιο της αποκατάστασης των κρίσιμων υποδομών.

Στο πλαίσιο αυτό, η Μονάδα Διαχείρισης Έργου του Συμβουλίου Ανάπτυξης και Ανασυγκρότησης (CDR) δρομολόγησε διαδικασίες για την παροχή τεχνικών υπηρεσιών και την εκπόνηση μελετών, οι οποίες κρίνονται απαραίτητες για την αποτελεσματική διαχείριση της διαρκώς μεταβαλλόμενης κατάστασης στις πληγείσες περιοχές. Οι εν λόγω δράσεις στοχεύουν στη θωράκιση των υποδομών και στη διατήρηση των διεθνών προτύπων διαφάνειας που διέπουν το έργο, παρά την αυξημένη πίεση που ασκείται στις δημόσιες υπηρεσίες.

3.5 Επανεκκίνηση διαπραγματεύσεων με Διεθνές Νομισματικό Ταμείο

Κατά τη διάρκεια του 2025, οι επαφές της λιβανικής Κυβέρνησης με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) εντατικοποιήθηκαν, σηματοδοτώντας την επανεκκίνηση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης για τη σύναψη προγράμματος χρηματοδοτικής στήριξης. Παρά τη θετικότερη πολιτική συγκυρία που διαμορφώθηκε μετά την ανάληψη καθηκόντων από τη νέα πολιτειακή και κυβερνητική ηγεσία στις αρχές του 2025, το ΔΝΤ επανέλαβε ότι η επίτευξη Συμφωνίας εξακολουθεί να προϋποθέτει την ολοκλήρωση ενός συνεκτικού πλαισίου μεταρρυθμίσεων, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις του Staff-Level Agreement (SLA) του 2022.

Στο πλαίσιο αυτό, κεντρικό σημείο τριβής αποτέλεσε η συμμόρφωση του Λιβάνου σε δύο βασικούς νομοθετικούς πυλώνες (βλ ενότητα 2.2.3.4.2): τον Νόμο για την αναδιάρθρωση των τραπεζών (Bank Resolution Law) και τον Νόμο για το χρηματοπιστωτικό κενό (Financial Gap Law). Η προώθηση των εν λόγω νομοθετημάτων προσέκρουσε σε σημαντικές πολιτικές και θεσμικές διαφωνίες, κυρίως ως προς την κατανομή των ζημιών και το εύρος της τραπεζικής αναδιάρθρωσης, καθώς συνεπάγονταν σημαντικό πολιτικό κόστος ενόψει των βουλευτικών εκλογών, οι οποίες τελικώς αναβλήθηκαν για το 2028 εξαιτίας των δυσμενών εξελίξεων στην περιφερειακή ασφάλεια.

Παρά τη συνεχιζόμενη επεξεργασία των ως άνω νομοθετημάτων, μέχρι τον Ιούνιο του 2026 δεν είχε επιτευχθεί τελική συμφωνία (Full Programme). Η αναβολή των εκλογών, σε συνδυασμό με τις αυξανόμενες ανάγκες χρηματοδότησης της ανοικοδόμησης, ενισχύει πλέον τις προσδοκίες για την οριστική υιοθέτηση των μεταρρυθμίσεων. Η επίτευξη συμφωνίας με το ΔΝΤ εκτιμούμε ότι θα αποτελέσει σημείο καμπής, λειτουργώντας ως καταλύτης για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης, την προσέλκυση διεθνών πόρων από την ΕΕ και άλλους εταίρους, καθώς και για την επανεκκίνηση των ιδιωτικών επενδύσεων.

4 Διεθνής Αναπτυξιακή Συνεργασία

Η χώρα εξακολουθεί να εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από τη διεθνή χρηματοδοτική και τεχνική υποστήριξη για την αντιμετώπιση των συνεπειών της πολυετούς οικονομικής κρίσης, της παρουσίας μεγάλου αριθμού προσφύγων και των αυξημένων αναγκών ανασυγκρότησης. Κύριοι εταίροι παραμένουν η Παγκόσμια Τράπεζα, η Ευρωπαϊκή Ένωση, οι Διεθνείς Οργανισμοί του Συστήματος των Η.Ε., καθώς και αραβικά αναπτυξιακά ταμεία και χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί. Ωστόσο, η εκταμίευση σημαντικού μέρους της διαθέσιμης διεθνούς χρηματοδότησης εξακολουθεί να συνδέεται με την πρόοδο των μεταρρυθμίσεων, ιδίως στους τομείς της δημοσιονομικής διαχείρισης, της τραπεζικής αναδιάρθρωσης, της διακυβέρνησης και της καταπολέμησης της διαφθοράς.

Κατά το 2025, η διεθνής κοινότητα συνέχισε να στηρίζει τον Λίβανο μέσω προγραμμάτων ανθρωπιστικής βοήθειας, κοινωνικής προστασίας, υγείας, εκπαίδευσης και υποδομών. Παράλληλα, η νέα κυβέρνηση Salam επιδίωξε την επανενεργοποίηση των σχέσεων με διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς και την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των δωρητών, δίνοντας έμφαση στην προώθηση μεταρρυθμίσεων που συνδέονται με τις διαπραγματεύσεις με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ). Παρά τη βελτίωση του πολιτικού κλίματος και την επανεκκίνηση ορισμένων μεταρρυθμιστικών πρωτοβουλιών, η πλήρης αποκατάσταση της διεθνούς χρηματοδοτικής στήριξης εξακολουθεί να εξαρτάται από την υλοποίηση κρίσιμων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και τη διασφάλιση μακροοικονομικής και θεσμικής σταθερότητας.

Κατά τους πρώτους μήνες του 2026, η διεθνής κοινότητα ανταποκρίθηκε στην πρώτη έκκληση έκτακτης ανάγκης των Η.Ε. για αρωγή στον Λίβανο, για την περίοδο Μαρτίου – Μαΐου 2026, ύψους \$308 εκατ.. Η χρηματοδοτική κάλυψη, που προσέγγισε μόλις το 60,3% των αναγκών, διοχετεύτηκε για την υποστήριξη των εσωτερικά εκτοπισμένων, με μια πολυ-τομεακή προσέγγιση, υπό τον κεντρικό Συντονισμό του Λ/Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων και σε συνεργασία με Διεθνείς Οργανισμούς των Η.Ε (WFP, WHO, UNHCR, κ.ά.) και διεθνείς δωρητές. Ο ΟΗΕ προέβη σε διπλασιασμό της ως άνω έκκλησης για την περίοδο Ιουνίου – Αυγούστου 2026 κατά \$331,5 εκατ. λόγω της συνεχιζόμενης κρίσης, ανεβάζοντας το συνολικό ποσό για παροχή επείγουσας ανθρωπιστικής βοήθειας σε \$639,5 εκατ.

5 Διμερείς Οικονομικές Σχέσεις Ελλάδος - Λιβάνου

5.1 Διμερές εμπόριο Ελλάδος – Λιβάνου

5.1.1 Εμπόριο αγαθών

Η Ελλάδα το 2025 ήταν 4η σημαντικότερη χώρα προέλευσης εισαγωγών του Λιβάνου και 10^{ος} σημαντικότερος προορισμός λιβανικών εξαγωγών. Το διμερές εμπορικό ισοζύγιο παραμένει έντονα πλεονασματικό υπέρ της Ελλάδας

Διαχρονικά ο Λίβανος κατέχει την πρώτη θέση στις εξαγωγές μας μεταξύ των χωρών της Μ. Ανατολής, του Κόλπου και της Β. Αφρικής. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ο Λίβανος συγκαταλέγεται στους 15 κυριότερους εξαγωγικούς προορισμούς της χώρας μας. Το 2025 παρέμεινε στην 14η θέση, μετά την Ολλανδία (11η), ΔΒΜ (12η) και Πολωνία (13η), ενώ ακολουθούν Ουκρανία (15η), Γιβραλτάρ (16) και Ισραήλ (17η). Πριν ο Λίβανος βυθιστεί σε συστημική κρίση το 2019, είχε βρεθεί στην 6η θέση των εξαγωγών μας το 2018 και την 9η θέση το 2019.

Ο διμερής όγκος εμπορίου, διαχρονικά, κυριαρχείται από τις ελληνικές εξαγωγές, που το 2025 ανήλθαν σε € 1.168,65 εκατ., έναντι € 1.220,06 εκατ. το 2024, καταγράφοντας μείωση κατά -4,2%.

Πίνακας 4: ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΛΙΒΑΝΟΥ

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Ε/Εξαγωγές αγαθών (αξία)	1.165,35	653,52	1.173,41	1.582,31	1.426,10	1.220,06	1.168,65
Ε/Εισαγωγές αγαθών (αξία)	55,29	72,29	92,19	93,84	75,49	58,37	74,16
Εμπορικό ισοζύγιο (αξία)	1.110,06	581,23	1.081,22	1.488,47	1.350,61	1.161,68	1.094,49

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (άντληση στοιχείων 05.06.2026)

Η σύνθεση των ελληνικών εξαγωγών μονοπωλείται από τα πετρελαιοειδή, που διαχρονικά προσεγγίζουν ποσοστά άνω του 93% της συνολικής αξίας. Το 2025, η μείωση στην αξία των εξαγόμενων πετρελαιοειδών, δεν φαίνεται να οφείλεται σε τυχόν διακύμανση των αντίστοιχων τιμών των πετρελαιοειδών, καθώς παρατηρείται και μείωση στην εξαγόμενη ποσότητα κατά -9,2%.

Πίνακας 5: ΟΙ 5 ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας (ποσά σε εκατ. ευρώ)	2024		2025		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Ορυκτά καύσιμα (27)	1.164,25	95,43%	1.093,56	93,57%	-6,07%
Καπνά & βιομηχανικά υποκατάστατα (24)	2,47	0,20%	7,78	0,71%	214,98%
Πλαστικές ύλες & τεχνουργήματα (39)	7,95	0,65%	7,78	0,67%	-2,14%
Προϊόντα χημικών βιομηχανιών (38)	5,22	0,43%	7,56	0,65%	44,83%
Υπολείμματα/απορρίματα βιομ. Ειδών διατροφής, τροφές για ζώα (23)	2,93	0,24%	5,17	0,44%	76,45%
Φαρμακευτικά προϊόντα (30)	4,83	0,40%	4,52	0,39%	-6,42%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (άντληση στοιχείων 05.06.2026)

Από την άλλη πλευρά, οι ελληνικές εισαγωγές από τον Λίβανο είναι εξαιρετικά περιορισμένες. Το 2025 ανήλθαν σε €74,16 εκατ. από €58,37 εκατ. το 2024, καταγράφοντας αύξηση κατά 27,04%.

Αντίστοιχα η Ελλάδα αποτελεί έναν από τους 5 κυριότερους εμπορικούς εταίρους και προμηθευτές του Λιβάνου αφού διαχρονικά κατέχει μια από τις πρώτες θέσεις. Το 2025, σύμφωνα με διαθέσιμα στοιχεία της Τελωνειακής Αρχής Λιβάνου, η Ελλάδα κατέλαβε την 4η θέση (με μερίδιο 7,1%) μεταξύ των βασικών προμηθευτών του Λιβάνου. Προηγείται η Κίνα (11,7%) και έπονται Ελβετία (9,3%), ΗΑΕ (9,1%), ενώ μετά την Ελλάδα, ακολουθούν Αίγυπτος (6,4%) Ιταλία (5,7%), Τουρκία (5,6%). Η χώρα μας απορροφά ποσοστό μόλις 1,9% επί της συνολικής αξίας των λιβανικών εξαγωγών.

Παρά τη δυσχερή οικονομική κατάσταση της χώρας, εμβληματικά ελληνικά προϊόντα διατηρούν τη θέση τους στα λιβανικά σουπερμάρκετ. Αναφέρονται χαρακτηριστικά: Γιαούρτια, γραβιέρα & φέτα ΜΕΒΓΑΛ, Δωδώνη, Κουκάκης και άλλες ετικέτες, Μπισκότα Παπαδοπούλου όλων των τύπων, μπισκότα Yolanda, Μέλι Αττικής, καθώς και Ούζο, λικέρ μαστίχας, τυριά τύπου Kashkaval από ελληνικά τυροκομεία Άτλας.

Οι εξελίξεις ασφαλείας που καταγράφηκαν κατά το 2026 αναμένεται να επηρεάσουν το οικονομικό κλίμα και να επιβραδύνουν μέρος της δυναμικής που είχε αρχίσει να διαμορφώνεται κατά το 2025. Ωστόσο, η ύπαρξη σημαντικών αναγκών ανασυγκρότησης, η ανθεκτικότητα του ιδιωτικού τομέα και η παραδοσιακά καλή εικόνα των ελληνικών προϊόντων στην τοπική αγορά διατηρούν περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης της διμερούς οικονομικής συνεργασίας, υπό την προϋπόθεση βελτίωσης των συνθηκών σταθερότητας και ασφαλείας.

5.1.2 Τουριστικές ροές

Η επιβατική κίνηση από τον Λίβανο ανέκαμψε το 2025, καταγράφοντας αύξηση κατά 16,8% σε σχέση με το 2024. Η ως άνω αύξηση δεν ήταν ικανή να προσεγγίσει το ιστορικό υψηλό 77.825 αφίξεων Λιβανίων επισκεπτών στην Ελλάδα, που είχε καταγραφεί το 2023 και ακολουθήθηκε από την πτώση κατά 21,5% το 2024, λόγω της πολεμικής σύγκρουσης.

Το 2025, οι αφίξεις Λιβανίων επισκεπτών στον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών «Ελευθέριος Βενιζέλος», ανήλθαν σε 71.342, έναντι 61.056 το 2024. Η ανάκαμψη της επιβατικής κίνησης συνδέεται κυρίως με τη σχετική βελτίωση του επιπέδου ασφαλείας και της πολιτικής σταθερότητας στον Λίβανο κατά το 2025, καθώς και με την ενίσχυση των αεροπορικών συνδέσεων. Παράλληλα, η Ελλάδα εδραιώνεται σταδιακά ως ιδιαίτερα ελκυστικός προορισμός για τους Λιβανέζους, τόσο για τουρισμό όσο και για επενδύσεις, ιδίως στην αγορά ακινήτων και μέσω του προγράμματος Golden Visa.

Πίνακας6: Τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα από Λίβανο

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Αφίξεις από τον Λίβανο στην Ελλάδα	12.833	32.979	65.577	77.825	61.056	71.342
Ποσοστό στο σύνολο των αφίξεων	0.1%	0,29%	0,2%	0,3%	0,2%	0.2%
Μεταβολή	-85.9%	+256%	+50,3%	+18,7%	-21,5%	+16.8%

Πηγές: INSETE, ΔΑΑ, ΥΠΑ ΚΑΙ FRAPORT

Οι μετακινήσεις Ελλήνων προς Λίβανο παραμένουν περιορισμένες δεδομένης και της ισχύουσας ταξιδιωτικής σύστασης για αποφυγή επισκέψεων στη χώρα (εύθραυστη κατάσταση ασφαλείας, πολεμικές συγκρούσεις).

Η απευθείας αεροπορική σύνδεση Αθήνας–Βηρυτού, που εξυπηρετείται από τις αεροπορικές εταιρείες Middle East Airlines (MEA) και AEGEAN με συχνές τακτικές πτήσεις, σχεδόν σε καθημερινή βάση, σε συνδυασμό με τους ισχυρούς επιχειρηματικούς δεσμούς και την παρουσία δραστήριων κοινοτήτων, ελληνικής και λιβανικής, στις δύο χώρες, δημιουργούν ευνοϊκές προϋποθέσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη των διμερών τουριστικών ροών, εφόσον το επιτρέψουν οι συνθήκες ασφαλείας στην περιοχή.

Οι Λιβάνιοι επισκέπτες επιλέγουν κυρίως ταξίδια μικρής διάρκειας, με προορισμό αστικά κέντρα όπου διατηρούν κατοικίες ή επιχειρηματικά συμφέροντα (Αθήνα, Πειραιάς, Θεσσαλονίκη, Κόρινθος), καθώς και δημοφιλείς νησιωτικούς προορισμούς. Χαρακτηρίζονται από σχετικά υψηλή κατά κεφαλήν τουριστική δαπάνη, με ιδιαίτερη έμφαση στις αγορές, τη γαστρονομία, τη φιλοξενία και τις πολιτιστικές εμπειρίες. Μέχρι την εκδήλωση της οικονομικής κρίσης στον Λίβανο το 2019, η διμερής συνεργασία στον τομέα του τουρισμού ήταν ιδιαίτερα ενεργή και πολυεπίπεδη, με συστηματικές δράσεις προβολής,

επιχειρηματικής δικτύωσης και συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων φορέων και των τουριστικών επιχειρήσεων των δύο χωρών.

Η σχετική ανάκαμψη των αφίξεων το 2025 καταδεικνύει ότι, υπό συνθήκες σταθερότητας, εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικές προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης του διμερούς τουριστικού ρεύματος.

5.2 Άμεσες επενδύσεις σε διμερές επίπεδο

Η παρουσία λιβανικών επενδυτικών συμφερόντων στην Ελλάδα παραμένει περιορισμένη σε αριθμό, αλλά ιδιαίτερα σημαντική σε ορισμένους κλάδους στρατηγικής σημασίας.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο λιβανικός όμιλος INDEVCO Group, ο οποίος έχει αναπτύξει ισχυρή παραγωγική παρουσία στη χώρα μέσω της θυγατρικής του UNIPAKHELLAS A.E., που δραστηριοποιείται στον κλάδο της παραγωγής χαρτιού και συσκευασίας. Η εταιρεία, που ενίσχυσε σημαντικά την παρουσία της στην ελληνική αγορά μετά την εξαγορά της ελληνικής βιομηχανίας ΡΑΚΟ Α.Ε. το 2018, αποτελεί σήμερα μία από τις μεγαλύτερες καθετοποιημένες βιομηχανίες κυματοειδούς χαρτονιού και συσκευασίας για τον αγροδιατροφικό και βιομηχανικό τομέα. Στην Ελλάδα, με παραγωγικές εγκαταστάσεις σε Αθήνα, Πελασγία Φθιώτιδας, Θήβα, Θεσσαλονίκη, Κρήτη και Πελοπόννησο, συνολικής έκτασης περίπου 240.000 τ.μ.

Η επένδυση του Ομίλου INDEVCO στην Ελλάδα αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα επιτυχημένης λιβανικής παραγωγικής επένδυσης, η οποία δημιουργεί θέσεις εργασίας, ενισχύει την εγχώρια βιομηχανική παραγωγή και συμβάλλει στην εξωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας.

Πέραν της ανωτέρω περίπτωσης, το επενδυτικό ενδιαφέρον Λιβανέζων επιχειρηματιών για την Ελλάδα εκδηλώνεται κυρίως μέσω επενδύσεων στον τομέα των ακινήτων, αξιοποιώντας το πρόγραμμα Golden Visa, καθώς και μέσω συμμετοχών σε κλάδους του τουρισμού, των υπηρεσιών και της ναυτιλίας, επιβεβαιώνοντας τους παραδοσιακά στενούς οικονομικούς δεσμούς μεταξύ των δύο χωρών.

Ο Λίβανος εξακολούθησε και το 2025 να συγκαταλέγεται μεταξύ των σημαντικότερων χωρών προέλευσης επενδυτών στο ελληνικό πρόγραμμα Golden Visa, καταλαμβάνοντας την 3η θέση διεθνώς, μετά την Κίνα και την Τουρκία, όπως και κατά το προηγούμενο έτος.

Συνολικά, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, έως τον Νοέμβριο του 2025, σε ετήσια βάση, χορηγήθηκαν 968 νέες άδειες σε Λιβάνιους πολίτες, γεγονός που επιβεβαιώνει τη διατηρούμενη δυναμική του ενδιαφέροντος για επενδύσεις στην ελληνική αγορά ακινήτων, παρά την αυστηροποίηση των προϋποθέσεων του προγράμματος και την αύξηση των ελάχιστων ορίων επένδυσης, τα οποία σε ορισμένες περιοχές ανέρχονται πλέον σε €800.000.

Η αυξημένη παρουσία Λιβανίων επενδυτών συνδέεται άμεσα με τις μακροχρόνιες οικονομικές, χρηματοπιστωτικές και πολιτικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η χώρα από το 2019 και εντεύθεν. Για σημαντικό μέρος των επενδυτών, η απόκτηση Golden Visa λειτουργεί όχι μόνο ως επενδυτική επιλογή, αλλά και ως μέσο διασφάλισης περιουσιακών στοιχείων, πρόσβασης σε ένα σταθερότερο οικονομικό και θεσμικό περιβάλλον και δυνατότητας ελεύθερης μετακίνησης εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Παράλληλα, η Ελλάδα εξακολουθεί να θεωρείται ιδιαίτερα ελκυστικός προορισμός για Λιβανέζους επενδυτές, λόγω της γεωγραφικής εγγύτητας, των παραδοσιακά φιλικών σχέσεων μεταξύ των δύο λαών, των πολιτισμικών δεσμών και της δυνατότητας τοποθέτησης κεφαλαίων σε μία ώριμη ευρωπαϊκή αγορά ακινήτων.

Το επενδυτικό ενδιαφέρον επικεντρώνεται κυρίως στην Αττική, τη Θεσσαλονίκη και δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς, ενώ η διατήρηση της υψηλής ζήτησης από τον Λίβανο, καταδεικνύει τη σημασία που αποδίδουν οι Λιβάνιοι επενδυτές στην Ελλάδα ως ασφαλή επενδυτικό και επιχειρηματικό προορισμό.

5.3 Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας – Λιβάνου

Το ισχύον θεσμικό πλαίσιο που διέπει τις οικονομικές και εμπορικές σχέσεις Ελλάδος – Λιβάνου, που συνιστά σταθερή βάση για περαιτέρω διεύρυνση της διμερούς οικονομικής και εμπορικής συνεργασίας, περιλαμβάνει:

Συμφωνία προώθησης και αμοιβαίας προστασίας των επενδύσεων (Αθήνα, 1997), Εμπορική Συμφωνία (Αθήνα, 1958), Προξενική σύμβαση εμπορίου, ναυτιλίας και εγκατάστασης (Βηρυτός, 1948), Συμφωνία οικονομικής και τεχνολογικής συνεργασίας (Αθήνα, 1997), Αεροπορική Συμφωνία (Βηρυτός, 1948), Συμφωνία για συνεργασία στον τομέα του τουρισμού (Βηρυτός, 2004), Συμφωνία αποφυγής διπλής φορολογίας για κέρδη ναυτιλιακών και αεροπορικών επιχειρήσεων (Βηρυτός, 1967), Πρωτόκολλο οικονομικής, επιστημονικής και τεχνικής συνεργασίας στον τομέα της Γεωργίας (Βηρυτός, 2004), Συμφωνία Διεθνών Οδικών Μεταφορών Επιβατών και Εμπορευμάτων (Βηρυτός, 2004) και Μνημόνιο Κατανόησης μεταξύ Υπουργείων Ανάπτυξης Ελλάδος και Ενέργειας και Υδάτων του Λιβάνου (Βηρυτός, 2008).

Πέραν του διμερούς συμβατικού πλαισίου, υφίσταται και θεσμικός μηχανισμός επιχειρηματικής συνεργασίας μέσω του Λιβανο-Ελληνικού Επιχειρηματικού Συμβουλίου, το οποίο συστάθηκε το 2003 με σκοπό την ενίσχυση των οικονομικών και επιχειρηματικών σχέσεων μεταξύ Ελλάδας και Λιβάνου.

Στο πλαίσιο επιχειρηματικής αποστολής στη Βηρυτό (2-4 Οκτωβρίου 2018), η οποία διοργανώθηκε από το ΕΒΕΑ, τον ΣΕΒ και τον ΣΕΒΕ με την υποστήριξη του Υπουργείου Εξωτερικών, υπεγράφη Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών (ΕΒΕΑ) και του Εμπορικού, Βιομηχανικού και Αγροτικού Επιμελητηρίου Βηρυτού και Όρους Λιβάνου, ενώ είχε πραγματοποιηθεί Ελληνο-Λιβανικό Επιχειρηματικό Φόρουμ και περισσότερες από 70 επιχειρηματικές συναντήσεις μεταξύ ελληνικών και λιβανικών επιχειρήσεων.

6 Θέματα Ειδικού Ενδιαφέροντος

6.1 Ενέργεια

Η παρακολούθηση των εξελίξεων στον ενεργειακό τομέα στην Ανατολική Μεσόγειο παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις ελληνικές επιχειρήσεις, καθώς στην προοπτική ανάπτυξης έργων υποδομών και διασυνδεσιμότητας δύνανται να αναδειχθούν επιχειρηματικές ευκαιρίες σε ένα ευρύ φάσμα συναφών τομέων.

Σε διμερές επίπεδο, οι προοπτικές συνεργασίας δύνανται να επικεντρωθούν σε τομείς ενεργειακών υποδομών, αποθήκευσης καυσίμων, διαχείρισης υδάτων και μεταφοράς τεχνογνωσίας σε ζητήματα ρυθμιστικής εποπτείας και λειτουργίας της αγοράς ενέργειας. Υπενθυμίζεται ότι κατά την επίσκεψη του τότε Υπουργού Ενέργειας και Υδάτων του Λιβάνου στην Αθήνα (11.03.2024), εξετάστηκαν δυνατότητες συνεργασίας με το ελληνικό Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ) και ελληνικούς φορείς,

όπως η Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (ΡΑΑΕΥ), καθώς και ζητήματα παροχής τεχνογνωσίας προς τον Λίβανο.

6.1.1 Επισκόπηση τομέα ενέργειας κατά το έτος 2025

Το 2025 αποτέλεσε έτος σημαντικών εξελίξεων στον τομέα των υδρογονανθράκων του Λιβάνου. Τα γεγονότα που σημειώθηκαν διαμορφώνουν ένα νέο πλαίσιο, το οποίο δύναται επηρεάσει τις προοπτικές περιφερειακής συνεργασίας και την ανάπτυξη μελλοντικών ενεργειακών διασυνδέσεων.

6.1.1.1 Οριστική Συμφωνία Οριοθέτησης ΑΟΖ Λιβάνου – Κυπριακής Δημοκρατίας

Στις **26 Νοεμβρίου 2025**, ο **Λίβανος και η Κυπριακή Δημοκρατία** υπέγραψαν στη Βηρυτό, οριστική συμφωνία οριοθέτησης της ΑΟΖ/θαλάσσιας ζώνης τους τερματίζοντας εκκρεμότητα σχεδόν 20 ετών. Η αρχική συμφωνία του 2007 δεν είχε κυρωθεί από τον Λίβανο λόγω της τότε διαφοράς του με το Ισραήλ. Πρόκειται για στρατηγικής σημασίας εξέλιξη, με ισχυρό πολιτικό μήνυμα για την ευρύτερη περιοχή της Α. Μεσογείου, που ενισχύει την ασφάλεια δικαίου για την προσέλκυση επενδύσεων στον ενεργειακό τομέα.

Είχε προηγηθεί το **2022**, η αντίστοιχη ολοκλήρωση οριοθέτησης θαλασσίων συνόρων μεταξύ **Λιβάνου και Ισραήλ**, εξέλιξη που επέτρεψε την έναρξη ερευνών και εκμετάλλευσης στο κοίτασμα Qana από τη λιβανική πλευρά. Μετά την οριστική οριοθέτηση θαλασσίων ζωνών με Κύπρο και Ισραήλ, η μοναδική εκκρεμής θαλάσσια οριοθέτηση του Λιβάνου αφορά πλέον τη **Συρία**.

Η αξιοποίηση των δυνητικών αποθεμάτων υδρογονανθράκων εξακολουθεί να αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα για τον Λίβανο, παρά το γεγονός ότι οι μέχρι σήμερα ερευνητικές γεωτρήσεις δεν έχουν οδηγήσει στην ανακάλυψη εμπορικά εκμεταλλεύσιμων κοιτασμάτων.

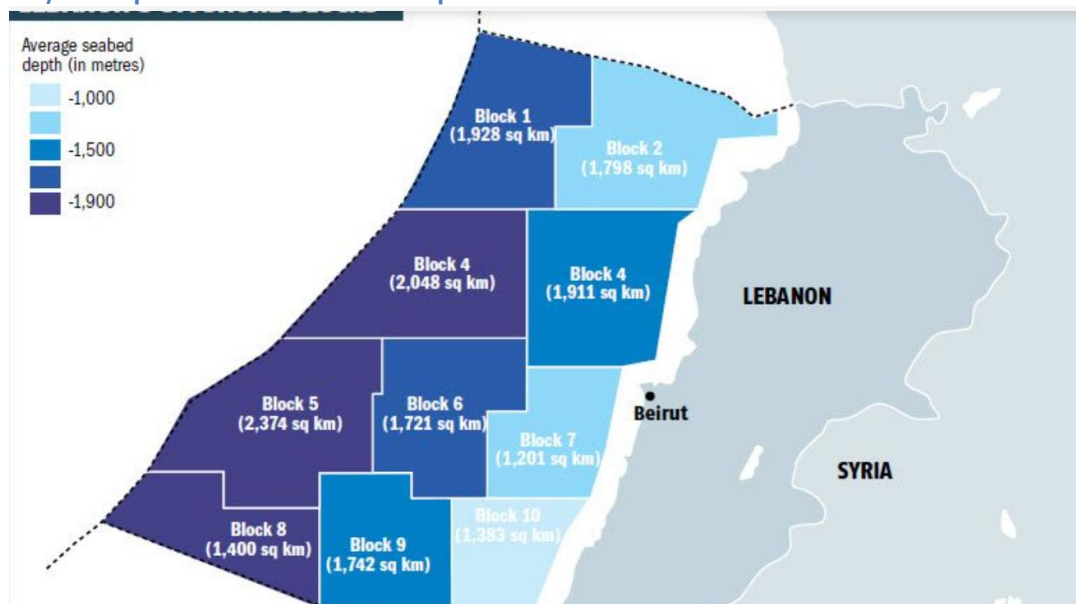
6.1.1.2 Σύμβαση Παραχώρησης Υπεράκτιου Οικόπεδου 8 στην νότια ΑΟΖ Λιβάνου

Τον **Οκτώβριο 2025**, το λ/Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την ολοκλήρωση της διαδικασίας παραχώρησης για το υπεράκτιο Οικόπεδο 8 της λιβανικής ΑΟΖ. Η σχετική Σύμβαση Παραχώρησης μεταξύ του Υπουργείου Ενέργειας και Υδάτων και της Κοινοπραξίας υπό τις εταιρείες TotalEnergies (35%), ENI (35%) και QatarEnergy (30%) υπεγράφη στις 9.1.2026. Το Οικόπεδο 8 βρίσκεται στη νότια λιβανική ΑΟΖ, σε περιοχή που έως τη συμφωνία οριοθέτησης Λιβάνου–Ισραήλ το 2022, αποτελούσε τμήμα αμφισβητούμενης θαλάσσιας ζώνης.

Η συμφωνία προβλέπει την πραγματοποίηση τρισδιάστατων σεισμικών ερευνών διάρκειας τριών ετών σε έκταση περίπου 1.200 τ.χλμ. και, σε επόμενο στάδιο, τη διενέργεια ερευνητικών γεωτρήσεων.

Η Κοινοπραξία υπό την TotalEnergies, είχε αποκτήσει τις πρώτες υπεράκτιες άδειες έρευνας και εκμετάλλευσης, που παραχώρησε ο Λίβανος, το 2018 για τα οικόπεδα 4 και 9 της ΑΟΖ του Λιβάνου. Η έρευνα που πραγματοποίησε το 2020 στο οικόπεδο 4 (στην ακτογραμμή βόρεια της Βηρυτού), δεν οδήγησε στην ανακάλυψη εκμεταλλεύσιμων αποθεμάτων φυσικού αερίου, οδηγώντας την κοινοπραξία, τον Οκτώβριο του 2023, στην απόφαση απόσυρσης από το δικαίωμα ανανέωσης της άδειας. Οι έρευνες, που ξεκίνησε η Κοινοπραξία το 2023 στο Οικόπεδο 9 (Qana 31/1) διακόπηκαν λόγω του πολέμου.

Πίνακας 7: Υπεράκτια Οικόπεδα ΑΟΖ Λιβάνου

Η ενεργοποίηση του Οικοπέδου 8 καταδεικνύει τη βούληση της Λ/Κυβέρνησης να συνεχίσει την προσπάθεια αξιοποίησης των δυνητικών ενεργειακών πόρων της χώρας και να διατηρήσει το ενδιαφέρον διεθνών ενεργειακών ομίλων για τη λιβανική ΑΟΖ.

Η υπογραφή της εν λόγω σύμβασης συνιστά θετική εξέλιξη τόσο για τον ενεργειακό τομέα του Λιβάνου όσο και για τη σταθεροποίηση του επενδυτικού περιβάλλοντος στην Ανατολική Μεσόγειο, αναδεικνύοντας τη σημασία των συμφωνιών οριοθέτησης θαλασσίων ζωνών ως προϋπόθεσης για την αξιοποίηση των φυσικών πόρων της περιοχής.

Στο πλαίσιο ενίσχυσης των δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης φυσικών πόρων του Λιβάνου, το Υπουργείο Ενέργειας και Υδάτων, βρίσκεται στο στάδιο προετοιμασίας για προκήρυξη τέταρτης άδειας εκμετάλλευσης για τα υπόλοιπα Οικόπεδα της ΑΟΖ του Λιβάνου.

6.1.1.3 Συνεργασία με IFC: ανάπτυξη FSRU και εκσυγχρονισμός σταθμού Deir Ammar

Τον Νοέμβριο 2025, ιδιαίτερη σημασία για τον ενεργειακό τομέα του Λιβάνου είχε η υπογραφή συμφωνίας μεταξύ της Διεθνούς Χρηματοδοτικής Εταιρείας (IFC) του Ομίλου της Παγκόσμιας Τράπεζας και της Λ/Κυβέρνησης για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σχετικά με την προετοιμασία και υλοποίηση έργου παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση φυσικού αερίου, μέσω Σύμπραξης Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ). Το έργο περιλαμβάνει:

- την ανάπτυξη πλωτής μονάδας αποθήκευσης και επαναεριοποίησης υγροποιημένου φυσικού αερίου (FSRU),
- τον εκσυγχρονισμό του υφιστάμενου σταθμού ηλεκτροπαραγωγής Deir Ammar I ισχύος 465 MW και
- την κατασκευή νέας μονάδας συνδυασμένου κύκλου φυσικού αερίου (CCGT) Deir Ammar II ισχύος 825 MW.

Η IFC θα ενεργήσει ως κύριος σύμβουλος συναλλαγής σε συνεργασία με τη Διεθνή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (IBRD), το Ανώτατο Συμβούλιο Ιδιωτικοποιήσεων και Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα του Λιβάνου και το Υπουργείο Ενέργειας και Υδάτων.

Η πρωτοβουλία αποσκοπεί στην αύξηση της διαθέσιμης ηλεκτροπαραγωγικής ισχύος, στη μείωση της εξάρτησης από το πετρέλαιο και τις ιδιωτικές γεννήτριες, στη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας

και στη δημιουργία προϋποθέσεων για τη μετάβαση του Λιβάνου σε καθαρότερες μορφές ενέργειας. Παράλληλα, αποτελεί ένδειξη ανανεωμένου ενδιαφέροντος διεθνών χρηματοδοτικών οργανισμών για την ανασυγκρότηση των κρίσιμων ενεργειακών υποδομών της χώρας.

Η εξέλιξη κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική, δεδομένου ότι η χρόνια κατάρρευση του ηλεκτρικού τομέα εξακολουθεί να αποτελεί έναν από τους βασικότερους ανασταλτικούς παράγοντες για την οικονομική ανάκαμψη του Λιβάνου. Εφόσον υλοποιηθεί, το έργο δύναται να αποτελέσει το μεγαλύτερο πρόγραμμα ενεργειακών υποδομών που έχει προωθηθεί στη χώρα μετά την έναρξη της οικονομικής κρίσης το 2019.

6.1.1.4 Περιφερειακή ενεργειακή συνεργασία Λιβάνου – Συρίας - Ιορδανίας

Τον **Νοέμβριο του 2025**, στο πλαίσιο των προσπάθειών ενίσχυσης της περιφερειακής ενεργειακής συνεργασίας, πραγματοποιήθηκε στο Αμμάν τριμερής συνάντηση των Υπουργών Ενέργειας Λιβάνου, Ιορδανίας και Συρίας, με αντικείμενο την επανεκκίνηση των έργων ηλεκτρικής διασύνδεσης και του Αγωγού Φυσικού Αερίου (Arab Gas Pipeline). Οι τρεις πλευρές συμφώνησαν στη συγκρότηση κοινών τεχνικών ομάδων εργασίας με σκοπό την αξιολόγηση της κατάστασης των υφιστάμενων υποδομών ηλεκτρικής διασύνδεσης και μεταφοράς φυσικού αερίου, τον προσδιορισμό των αναγκαίων παρεμβάσεων αποκατάστασης και εκσυγχρονισμού, καθώς και την κατάρτιση σχεδίου ενεργειών για την επαναλειτουργία των δικτύων. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στις υποδομές που διέρχονται από τη Συρία, η οποία αποτελεί τον αναγκαίο διαμετακομιστικό κρίκο μεταξύ Ιορδανίας και Λιβάνου τόσο για τη μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας όσο και φυσικού αερίου.

Η Ιορδανία επανέλαβε την ετοιμότητά της να προμηθεύσει τον Λίβανο και τη Συρία με μέρος των ενεργειακών τους αναγκών, ενώ υπογραμμίστηκε η σημασία της συνεργασίας με διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς, όπως η World Bank και το Arab Fund for Economic and Social Development, για τη χρηματοδότηση των απαραίτητων επενδύσεων στις ενεργειακές υποδομές.

Η πρωτοβουλία συνδέεται άμεσα με το **σχέδιο που είχε ανακοινωθεί το 2021 για την προμήθεια του Λιβάνου με ηλεκτρική ενέργεια από την Ιορδανία και φυσικό αέριο από την Αίγυπτο μέσω του Αραβικού Αγωγού Φυσικού Αερίου**. Το σχέδιο δεν υλοποιήθηκε λόγω των αμερικανικών κυρώσεων κατά της Συρίας βάσει του Caesar Act, οι οποίες περιόριζαν τη δυνατότητα συνεργασίας με συριακούς φορείς. Η άρση των αμερικανικών κυρώσεων κατά της Συρίας το 2025 επανέφερε στο προσκήνιο τη δυνατότητα ενεργοποίησης του έργου, το οποίο θεωρείται ιδιαίτερα σημαντικό για την αντιμετώπιση του χρόνιου ενεργειακού ελλείμματος του Λιβάνου.

Η τριμερής πρωτοβουλία Λιβάνου–Ιορδανίας–Συρίας συνιστά σημαντική εξέλιξη για την ενεργειακή ασφάλεια του Λιβάνου και ενδέχεται να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την υλοποίηση του σχεδίου εισαγωγής ιορδανικής ηλεκτρικής ενέργειας και αιγυπτιακού φυσικού αερίου. Παρά τα σημαντικά τεχνικά, χρηματοδοτικά και θεσμικά εμπόδια που εξακολουθούν να υφίστανται, η αποκατάσταση των περιφερειακών διασυνδέσεων θα μπορούσε να συμβάλει ουσιαστικά στη βελτίωση της ηλεκτροπαραγωγής και στη μείωση της εξάρτησης της χώρας από ακριβές και ρυπογόνες εναλλακτικές πηγές ενέργειας.

Με τις εν λόγω συμφωνίες, που παραμένουν στρατηγικά ενεργές, επιδιώκεται η αξιοποίηση των περιφερειακών ενεργειακών δικτύων ως μεταβατική λύση στην εγχώρια ενεργειακή ανεπάρκεια, χωρίς ωστόσο, υπό τις διαμορφούμενες ασταθείς γεωπολιτικές συνθήκες να είναι εφικτή η υλοποίησή τους στο άμεσο μέλλον.

6.1.2 Διάρθρωση τομέα ενέργειας Λιβάνου

6.1.2.1 Πετρελαϊκός τομέας

Ο Λίβανος δεν διαθέτει ανεπτυγμένη εγχώρια πετρελαϊκή βιομηχανία ούτε αξιοποιήσιμους ορυκτούς πόρους σε εμπορική κλίμακα. Η χώρα στερείται λειτουργικών διυλιστηρίων, καθώς οι δύο βασικές εγκαταστάσεις που λειτουργούσαν στο παρελθόν (στην Τρίπολη και στο Zahraní) καταστράφηκαν κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου και δεν έχουν αποκατασταθεί.

Μελέτες είχαν προτείνει την επαναλειτουργία διυλιστηρίων ή τη δημιουργία περιφερειακής δυναμικότητας διύλισης στην Ανατολική Μεσόγειο, ωστόσο τα σχέδια αυτά δεν υλοποιήθηκαν λόγω πολιτικών, θεσμικών και χρηματοδοτικών περιορισμών.

Ο πετρελαϊκός τομέας του Λιβάνου χαρακτηρίζεται από πλήρη εξάρτηση από εισαγωγές, οι οποίες καλύπτουν περίπου 96–98% των αναγκών πρωτογενούς ενέργειας, απουσία εγχώριας διυλιστικής ικανότητας και έντονα διοικητικά ρυθμιζόμενη αγορά. Κατά τα τελευταία χρόνια, το ενεργειακό μείγμα εισαγωγών αποτελείτο κυρίως από: μαζούτ (34%), καύσιμα (30%), βενζίνη (28%), υγραέριο (LPG) (3,6%) και κηροζίνη (3%). Οι εισαγωγές πραγματοποιούνται από περίπου 15 εταιρείες, τοπικές ή θυγατρικές διεθνών ομίλων, με προέλευση από διυλιστήρια κυρίως σε Ελλάδα, Ιταλία, Γαλλία, Σαουδική Αραβία, Ρωσία και άλλες χώρες. Η εφοδιαστική αλυσίδα περιλαμβάνει 16 κέντρα αποθήκευσης και περίπου 2.400 πρατήρια διανομής.

Η διαρθρωτική αυτή κατάσταση, σε συνδυασμό με την έλλειψη επενδύσεων σε υποδομές, καθιστά τον κλάδο ευάλωτο σε εξωτερικούς κραδασμούς και επιβαρύνει συνολικά το κόστος ενέργειας και την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας.

Σε διμερές επίπεδο, σημειώνεται ότι ο Λίβανος εισάγει εκτενώς προϊόντα διύλισης πετρελαίου από την Ελλάδα, μέσω κυρίως των εταιρειών Hellenic Energy (πρώην ΕΛΠΕ) και Motor Oil.

6.1.2.2 Φυσικό αέριο

Η αγορά φυσικού αερίου στον Λίβανο παραμένει περιορισμένη και μη ανεπτυγμένη, με χαμηλό βαθμό ανταγωνισμού. Στον τομέα της οικιακής χρήσης, η αγορά κυριαρχείται από περίπου έξι εταιρείες, οι οποίες λειτουργούν σε περιβάλλον περιορισμένης ανταγωνιστικότητας και υψηλής συγκέντρωσης. Η ετήσια κατανάλωση εκτιμάται σε περίπου 130.000 τόνους.

Πέραν της οικιακής χρήσης, το φυσικό αέριο αξιοποιείται κυρίως για ηλεκτροπαραγωγή, καθώς προβλέφθηκε η χρήση του ως καυσίμου στις μονάδες Zahraní και Deir Ammar-Beddawí, οι οποίες είχαν σχεδιαστεί ώστε να λειτουργούν με τροφοδοσία από τον Παναραβικό Αγωγό Φυσικού Αερίου (Arab Gas Pipeline).

Ιστορικά, τμήμα του αγωγού που συνδέει τη Banias της Συρίας με τη βόρεια μονάδα Deir Ammar-Beddawí κατέστη λειτουργικό τον Νοέμβριο 2009, όταν ξεκίνησε η μεταφορά αιγυπτιακού φυσικού αερίου προς τον Λίβανο μέσω Συρίας. Ωστόσο, η ροή διακόπηκε τον Νοέμβριο 2010, ως αποτέλεσμα των πολιτικών εξελίξεων στην Αίγυπτο και δολιοφθορών στο δίκτυο του Σινά, οδηγώντας σε πλήρη αναστολή της τροφοδοσίας.

Από το 2021 και εντεύθεν, αναλήφθηκαν διεθνείς πρωτοβουλίες για την επανενεργοποίηση της τροφοδοσίας του Λιβάνου με αιγυπτιακό φυσικό αέριο, καθώς και για τη συμπληρωματική μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας μέσω Ιορδανίας, αξιοποιώντας τον υφιστάμενο περιφερειακό ενεργειακό διάδρομο

μέσω Συρίας. Ωστόσο, η υλοποίηση των σχετικών σχεδίων παραμένει μερική, λόγω χρηματοδοτικών περιορισμών, τεχνικών ζητημάτων και γεωπολιτικών παραμέτρων.

Παράλληλα, η εγχώρια ενεργειακή κρίση έχει οδηγήσει σε αυξημένη εξάρτηση των καταναλωτών από ιδιωτικές γεννήτριες ηλεκτροπαραγωγής. Το κόστος λειτουργίας τους έχει αυξηθεί σημαντικά, ιδίως μετά τη σταδιακή άρση των επιδοτήσεων στα καύσιμα. Οι πληρωμές πραγματοποιούνται σε μεγάλο βαθμό σε δολάρια ΗΠΑ, ενώ τα επίσημα τιμολόγια του Υπουργείου Ενέργειας εξακολουθούν να εκφράζονται σε λίρες Λιβάνου, δημιουργώντας σημαντικές στρεβλώσεις στην αγορά και πρόσθετη επιβάρυνση για τα νοικοκυριά.

6.1.3 Ηλεκτρική ενέργεια

Ο τομέας ηλεκτρικής ενέργειας στον Λίβανο αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις, για περισσότερο από δύο δεκαετίες, μετά το τέλος του εμφυλίου πολέμου. Η κρατική εταιρία ηλεκτρισμού Electricité du Liban (EDL) συνεχίζει να αδυνατεί να καλύπτει τη ζήτηση για πάνω από μερικές ώρες την ημέρα, με ενεργειακά ελλείμματα να διαιωνίζονται και συνακόλουθη πλήρη εξάρτηση από ιδιώτες παρόχους ενέργειας από γεννήτριες. Ο τομέας χαρακτηρίζεται από χαμηλή λειτουργική αποδοτικότητα, ακριβή εξάρτηση από υγρά καύσιμα, έλλειψη λειτουργικών και οικονομικών δεδομένων και αδύναμο θεσμικό και ρυθμιστικό πλαίσιο, απαραίτητη προϋπόθεση για την προσέλκυση επενδύσεων από τον ιδιωτικό τομέα.

Η εγκατεστημένη ισχύς (περί τα 3.000 MW) υπολείπεται σημαντικά της ζήτησης (περί τα 5.000 MW), γεγονός που περιορίζει τις ώρες παροχής σε 4 έως 6 ώρες ημερησίως. Το σύστημα χαρακτηρίζεται από παλαιωμένες υποδομές (άνω των 40 ετών σε κρίσιμες μονάδες), υψηλή εξάρτηση από πετρελαϊκά καύσιμα (περίπου 60% diesel), χαμηλή λειτουργική αξιοπιστία μονάδων σε Jieh, Zouk, Zahrani και Deir Ammar, διακοπές καυσίμων που οδηγούν σε επαναλαμβανόμενες παύσεις λειτουργίας σταθμών.

Παράλληλα, η EDL αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες δημοσιονομικές επιβαρύνσεις του κράτους, με βαθιά διαρθρωτικά ελλείμματα, καθώς τα έσοδα της EDL είχαν καταρρεύσει, ενώ και τα τιμολόγια της είχαν παγώσει από το 1994, καθιστώντας τον οργανισμό διαρθρωτικά ελλειμματικό (εκτίμηση για περίπου \$2 δισεκατ. ετησίως).

Σημαντικά έργα υποδομής έχουν παραμείνει ημιτελή ή παγωμένα. Το έργο Deir Ammar (538 MW), από το 2013, το οποίο θα κατασκεύαζε η JP-AVAX, και στην πορεία μετατράπηκε σε σύμβαση παραχώρησης BOT, δεν υλοποιήθηκε, καθώς ανεστάλη λόγω διαφωνιών και διαιτητικών διαφορών.

Το 2021, η λήξη της σύμβασης με την τουρκική Karpowership, που από το 2013, είχε ανανωθεί δύο φορές, οδήγησε σε περαιτέρω μείωση παραγωγής. Η εν λόγω εταιρεία, θυγατρική της KARADENİZ HOLDING παρείχε στο Άγκρατος δύο πλωτές μονάδες συνολικής ισχύος 370 MW (περίπου το 1/4 της συνολικής δυνατότητας της EDL (1.800 MW). Επρόκειτο για τις πλωτές μονάδες Fatmagül Sultan, που διασυνδέονταν με το εργοστάσιο παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας Zouk (Kesrouan) και Orhan Bey που διασυνδέονταν με αυτό του Jiyé (Chouf),

Από το 2022 και μετά, η ενεργειακή κρίση επιδεινώθηκε περαιτέρω, καθώς οι επαναλαμβανόμενες ελλείψεις καυσίμων οδήγησαν σε πλήρη ή μερική διακοπή λειτουργίας μεγάλων μονάδων (Zahrani, Deir Ammar), η παρεχόμενη δημόσια ηλεκτροδότηση περιορίστηκε σε 2–4 ώρες ημερησίως, η κάλυψη του ελλείμματος βασίστηκε σε ιδιωτικές γεννήτριες με υψηλό κόστος για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις

και παρατηρήθηκαν καθυστερήσεις σε εισαγωγές καυσίμων και χρηματοδοτικά σχήματα (π.χ. μέσω Ιράκ ή διεθνών δανείων).

Παράλληλα, διεθνείς ενεργειακές πρωτοβουλίες (π.χ. μεταφορά φυσικού αερίου μέσω Συρίας ή ηλεκτρικής ενέργειας από Ιορδανία) δεν έχουν ακόμη υλοποιηθεί πλήρως, περιορίζοντας τις άμεσες προοπτικές σταθεροποίησης.

Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, η επίτευξη μιας αξιόπιστης 24ωρης παροχής ηλεκτρικού ρεύματος απαιτεί επενδύσεις που κυμαίνονται μεταξύ 2-3 δισεκατ. δολαρίων, σε νέες υποδομές παραγωγής, συμπεριλαμβανομένου του φυσικού αερίου και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, επιπλέον περίπου 470 εκατ. δολάρια για την ανάπτυξη δικτύων μεταφοράς, μαζί με την εφαρμογή ολοκληρωμένων θεσμικών και νομοθετικών μεταρρυθμίσεων.

Η δομική ανισορροπία μεταξύ παραγωγής και ζήτησης, η εξάρτηση από εισαγόμενα καύσιμα και η πολιτική αστάθεια καθιστούν την ενεργειακή μεταρρύθμιση του τομέα ηλεκτρική ενέργεια του Λιβάνου, όχι απλώς αναγκαία, αλλά προϋπόθεση συνολικής οικονομικής ανασυγκρότησης της χώρας.

6.1.4 Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ)

Ο Λίβανος διαθέτει σημαντικό δυναμικό ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ιδίως στους τομείς της ηλιακής, αιολικής και υδροηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και στην αξιοποίηση βιομάζας από οργανικά απόβλητα. Η χώρα προσχώρησε το 2009 στον Διεθνή Οργανισμό Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (IRENA), ενώ στο πλαίσιο των διεθνών δεσμεύσεών της για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής **έχει θέσει ως εθνικό στόχο την παραγωγή του 30% των ενεργειακών αναγκών της μέσω ΑΠΕ έως το 2030.**

Παρά το αξιόλογο φυσικό δυναμικό της χώρας, με υψηλό ποσοστό ηλιοφάνειας (300 ημέρες ετησίως κατά μέσο όρο), ισχυρούς ανέμους (30 χλμ./ώρα στην περιοχή Akkar) και υδάτινους πόρους στα βουνά, η ανάπτυξη των ΑΠΕ υπήρξε επί μακρόν περιορισμένη λόγω θεσμικών, χρηματοδοτικών και διοικητικών εμποδίων, καθώς και εξαιτίας της κυρίαρχης θέσης της κρατικής εταιρείας ηλεκτρισμού Electricité du Liban (EDL). Ωστόσο, η βαθιά ενεργειακή κρίση που αντιμετωπίζει η χώρα από το 2019 και έπειτα λειτούργησε ως καταλύτης για την επιτάχυνση επενδύσεων, καθιστώντας τον Λίβανο κάτοχο άνω των δεκαπέντε ετών αποδεδειγμένης εμπειρίας σε αποκεντρωμένα συστήματα ηλιακής ενέργειας.

Ηλιακή Ενέργεια: Παρουσιάζει τη μεγαλύτερη δυναμική. Κατά τα τελευταία έτη παρατηρήθηκε ραγδαία αύξηση εγκαταστάσεων φωτοβολταϊκών συστημάτων σε κατοικίες, επιχειρήσεις, νοσοκομεία και εκπαιδευτικά ιδρύματα, ως άμεση απάντηση στις εκτεταμένες διακοπές ηλεκτροδότησης και στο υψηλό κόστος λειτουργίας των ιδιωτικών γεννητριών. Παράλληλα, καταγράφονται καινοτόμες πρωτοβουλίες στον τομέα της ηλεκτροκίνησης, όπως η ανάπτυξη δικτύου φόρτισης ηλεκτρικών αυτοχημάτων από την κορυφαία πολυεθνική λιβανικών συμφερόντων INDEVCO.

Υδροηλεκτρική Ενέργεια: Αποτελεί τη μακροβιότερη μορφή ανανεώσιμης ενέργειας στον Λίβανο και εξακολουθεί να συνεισφέρει σημαντικό μέρος της καθαρής ηλεκτροπαραγωγής. Εντούτοις, η απόδοσή της επηρεάζεται από τις διακυμάνσεις των βροχοπτώσεων, τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και τις ελλείψεις συντήρησης των υποδομών.

Αιολική Ενέργεια: Παραμένει σε αρχικό στάδιο ανάπτυξης. Το έργο αιολικών πάρκων στην περιοχή Akkar εξακολουθεί να θεωρείται ένα από τα σημαντικότερα εγχειρήματα του κλάδου, ενώ η περαιτέρω

πρόοδος εξαρτάται άμεσα από τη βελτίωση του ρυθμιστικού πλαισίου και την προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων.

Η αξιοποίηση των ΑΠΕ αναγνωρίζεται πλέον ως βασικός πυλώνας της ενεργειακής μετάβασης του Λιβάνου. Η διεύρυνση της συμμετοχής τους στο ενεργειακό μείγμα θα μπορούσε να συμβάλει στη μείωση της εξάρτησης από εισαγόμενα καύσιμα, στη βελτίωση της ενεργειακής ασφάλειας, στη μείωση του κόστους ηλεκτροπαραγωγής και στην επίτευξη των περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων της χώρας. Παρά ταύτα, η πλήρης αξιοποίηση του διαθέσιμου δυναμικού εξακολουθεί να προϋποθέτει εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου, αναβάθμιση των δικτύων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και ενίσχυση της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα.

Το 2025, κατά τη διάρκεια του Lebanon Grand Energy Event (Σεπτέμβριος 2025), το Υπουργείο Ενέργειας και Υδάτων παρουσίασε το νέο National Renewable Energy Action Plan (NREAP) 2025–2030, το οποίο εκπονήθηκε με την τεχνική υποστήριξη του Ηνωμένου Βασιλείου και του Lebanese Center for Energy Conservation (LCEC). Το σχέδιο αποτελεί τον βασικό οδικό χάρτη για την αύξηση της συμμετοχής των ΑΠΕ στο ενεργειακό μείγμα της χώρας και την ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας.

6.2 Τομέας ύδρευσης – αποχέτευσης – επεξεργασίας λυμάτων

Σε αντίθεση με τις περισσότερες χώρες της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής, ο Λίβανος διαθέτει σχετικά πλούσιους υδάτινους πόρους, τόσο επιφανειακούς όσο και υπόγειους, χάρη στις σημαντικές βροχοπτώσεις, τις χιονοπτώσεις στην οροσειρά του Λιβάνου και την παρουσία μόνιμων ποταμών. Η χώρα συγκαταλέγεται μεταξύ των πλέον υδατικά προικισμένων κρατών της περιοχής, γεγονός που της προσδίδει σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα.

Παρά ταύτα, ο τομέας ύδρευσης χαρακτηρίζεται από χρόνια προβλήματα διαχείρισης, ανεπαρκείς επενδύσεις και θεσμικές αδυναμίες. Η περιορισμένη αποθηκευτική ικανότητα, η ανεπαρκής αξιοποίηση των διαθέσιμων υδάτινων πόρων, η απουσία ολοκληρωμένου σχεδιασμού διαχείρισης και οι εκτεταμένες απώλειες στα δίκτυα διανομής έχουν ως αποτέλεσμα σημαντικές ποσότητες νερού να χάνονται, είτε μέσω διαρροών, είτε μέσω ανεξέλεγκτης απορροής προς τη θάλασσα. Υπολογίζεται ότι το 40%-50% του νερού που εισέρχεται στα δίκτυα ύδρευσης χάνεται πριν φθάσει στους τελικούς καταναλωτές.

Οι βασικές προκλήσεις του τομέα περιλαμβάνουν τη διαλείπουσα παροχή νερού, τον κατακερματισμό αρμοδιοτήτων μεταξύ διαφορετικών δημόσιων φορέων, την περιορισμένη θεσμική ικανότητα των αρμόδιων αρχών, την πολιτικοποίηση των αποφάσεων, την απουσία ανεξάρτητης ρυθμιστικής αρχής, την έλλειψη αξιόπιστων δεδομένων για τους υδάτινους πόρους και τις υποδομές, καθώς και το χαμηλό επίπεδο μέτρησης και τιμολόγησης της κατανάλωσης νερού. Επιπλέον, η οικονομική βιωσιμότητα των φορέων ύδρευσης παραμένει προβληματική, καθώς η ανάκτηση κόστους είναι περιορισμένη, ενώ ουσιαστικά δεν υφίσταται αντίστοιχος μηχανισμός για τις υπηρεσίες αποχέτευσης και επεξεργασίας λυμάτων.

Παρά τη σημαντική χρηματοδοτική υποστήριξη που έχει λάβει ο τομέας από διεθνείς δωρητές, αναπτυξιακές τράπεζες και αραβικά ταμεία κατά τις τελευταίες δύο δεκαετίες, η πρόοδος υπήρξε περιορισμένη. Κατά καιρούς έχουν γίνει προσπάθειες για τον εκσυγχρονισμό της διαχείρισης των υδάτων και την αναβάθμιση των υποδομών, ενώ η ανάγκη κατασκευής νέων φραγμάτων και δεξαμενών αποθήκευσης εξακολουθεί να θεωρείται κρίσιμη για την αντιμετώπιση των εποχικών ελλείψεων.

Η διαθεσιμότητα νερού εξακολουθεί να παρουσιάζει έντονες διακυμάνσεις μεταξύ θερινής και χειμερινής περιόδου, με πολλές περιοχές να αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα υδροδότησης κατά τους θερινούς μήνες. Ως αποτέλεσμα, σημαντικό μέρος του πληθυσμού καταφεύγει στην αγορά εμφιαλωμένου ή μεταφερόμενου νερού από ιδιωτικούς παρόχους. Η αγορά εμφιαλωμένου και συσκευασμένου πόσιμου νερού έχει αναπτυχθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, αν και εξακολουθούν να υφίστανται ζητήματα ελέγχου ποιότητας και εποπτείας.

Ο τομέας αποχέτευσης και επεξεργασίας λυμάτων παραμένει ένας από τους πλέον προβληματικούς τομείς των δημόσιων υποδομών. Μόνο 8% των λυμάτων της χώρας υποβάλλονται σε επεξεργασία, καθώς λειτουργούν 4 μονάδες, ενώ έως το 2022, υπήρχαν σχέδια για λειτουργία 54 εγκαταστάσεων επεξεργασίας και υιοθέτηση κατάλληλου θεσμικού πλαισίου. Το συνολικό κόστος των έργων αποχετευτικών δικτύων και των σταθμών συλλογής και επεξεργασίας εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε \$3,1 δισεκατ. και θα χρηματοδοτηθεί εν μέρει από το Συμβούλιο Ανάπτυξης και Ανασυγκρότησης (μέχρι \$680 εκατ.), τους Δήμους (\$1,15 δις Η.Π.Α.) και το υπόλοιπο ποσό από το κράτος, διεθνείς δωρητές και τον ιδιωτικό τομέα.

Οι ελλείψεις θεσμικού πλαισίου, η αργή υλοποίηση έργων και οι περιορισμένοι πόροι συντήρησης έχουν επιβραδύνει την ανάπτυξη των απαιτούμενων εγκαταστάσεων επεξεργασίας. Η κατάσταση αυτή κατέστη ιδιαίτερα εμφανής κατά την επιδημία χολέρας του 2022, η οποία ανέδειξε τις σοβαρές αδυναμίες των υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης, καθώς και τη στενή σύνδεση μεταξύ περιβαλλοντικών συνθηκών και δημόσιας υγείας.

Η αναβάθμιση των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης, η βελτίωση της διακυβέρνησης του τομέα και η προσέλκυση νέων επενδύσεων παραμένουν βασικές προϋποθέσεις για τη βιώσιμη διαχείριση των υδάτινων πόρων και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του πληθυσμού.

6.3 Τηλεπικοινωνίες και Τεχνολογίες Πληροφορικής

Ο τομέας τηλεπικοινωνιών εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική πηγή δημοσίων εσόδων και βασική υποδομή για τη λειτουργία της οικονομίας, παρά τις διαρθρωτικές αδυναμίες που εξακολουθούν να τον χαρακτηρίζουν. Η αγορά κινητής τηλεφωνίας κυριαρχείται από τους δύο κρατικά ελεγχόμενους παρόχους Touch και Alfa.

Τα τελευταία έτη σημειώθηκε πρόοδος στην ανάπτυξη δικτύων οπτικών ινών και στη βελτίωση των ευρυζωνικών υπηρεσιών, χωρίς ωστόσο να έχει επιτευχθεί πλήρης εκσυγχρονισμός των υποδομών. Η οικονομική κρίση που ξέσπασε το 2019 επιβράδυνε σημαντικά τις επενδύσεις στον κλάδο, ενώ η έλλειψη αξιόπιστης ηλεκτροδότησης αυξάνει το λειτουργικό κόστος των παρόχων και επηρεάζει την ποιότητα των υπηρεσιών.

Παρά τις βελτιώσεις που έχουν καταγραφεί στις ταχύτητες σύνδεσης και στη γεωγραφική κάλυψη δικτύων δεδομένων, το κόστος τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών παραμένει υψηλό σε σύγκριση με άλλες χώρες της περιοχής. Η σταδιακή μετάβαση σε ψηφιακές υπηρεσίες, η ανάπτυξη ηλεκτρονικών πληρωμών και η ενίσχυση του οικοσυστήματος νεοφυών επιχειρήσεων τεχνολογίας δημιουργούν νέες προοπτικές για τον κλάδο, ο οποίος εξακολουθεί να διαθέτει σημαντικό ανθρώπινο κεφάλαιο και εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό.

Παράλληλα, ο τομέας των τεχνολογιών πληροφορικής παραμένει ένας από τους πλέον εξωστρεφείς κλάδους της λιβανικής οικονομίας. Λιβανικές εταιρείες λογισμικού, ψηφιακών υπηρεσιών και

τεχνολογικών εφαρμογών δραστηριοποιούνται τόσο στην εγχώρια αγορά όσο και σε αγορές της Μέσης Ανατολής, του Κόλπου, της Ευρώπης και της Βόρειας Αμερικής, αξιοποιώντας το υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας.

Ωστόσο, η περαιτέρω ανάπτυξη του τομέα εξακολουθεί να εξαρτάται από τη βελτίωση των τηλεπικοινωνιακών υποδομών, τη σταθεροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού και την προώθηση μεταρρυθμίσεων που θα ενισχύσουν τον ανταγωνισμό και τις επενδύσεις σε ψηφιακές υποδομές.

7 Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2025

Κατά τη διάρκεια του 2025, το Γραφείο ΟΕΥ Βηρυτού ανέπτυξε εκτεταμένη δραστηριότητα οικονομικής διπλωματίας, στο πλαίσιο του ετήσιου προγραμματισμού για το έτος 2025, με την προοπτική να συμβάλει στην ενίσχυση της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων, την προώθηση των ελληνικών εξαγωγών και τη διερεύνηση επιχειρηματικών και επενδυτικών ευκαιριών στη λιβανική αγορά, σε μία περίοδο κατά την οποία η χώρα επιχειρούσε σταδιακή οικονομική επανεκκίνηση, μετά την πολυετή κρίση και τις καταστροφές του πολέμου του 2024. Στόχος παραμένει η ενίσχυση της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων και η διατήρηση της ελληνικής παρουσίας σε μία αγορά με σημαντικές προοπτικές μεσοπρόθεσμης ανάπτυξης.

Στο πεδίο της παροχής έγκυρης πληροφόρησης, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, το Γραφείο ΟΕΥ Βηρυτού, παρακολούθησε συστηματικά τις μακροοικονομικές, δημοσιονομικές και χρηματοπιστωτικές εξελίξεις στη χώρα, καθώς και τις μεταρρυθμίσεις που συνδέονται με τις διαπραγματεύσεις με το ΔΝΤ. Παρακολούθησε συστηματικά τις οικονομικές, εμπορικές και επενδυτικές εξελίξεις μέσω συμμετοχής σε συναντήσεις της ΕΕ, της Παγκόσμιας Τράπεζας και λοιπών διεθνών οργανισμών που δραστηριοποιούνται στον Λίβανο. Σε εν λόγω πλαίσιο, παρείχε έγκαιρη και εξειδικευμένη πληροφόρηση προς τις αρμόδιες ελληνικές Αρχές και την επιχειρηματική κοινότητα σχετικά με τους κινδύνους, τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της λιβανικής αγοράς.

Ιδιαίτερη βαρύτητα αποδόθηκε επίσης στην παρακολούθηση των σχεδίων ανοικοδόμησης και αποκατάστασης υποδομών που αναδείχθηκαν μετά τις εκτεταμένες ζημιές του πολέμου του 2024. Το Γραφείο κατέγραψε συστηματικά έργα και πρωτοβουλίες διεθνών οργανισμών, αναπτυξιακών τραπεζών και δωρητών, ενημερώνοντας τις ελληνικές επιχειρήσεις για πιθανές ευκαιρίες συμμετοχής στους τομείς των κατασκευών, των ενεργειακών υποδομών, της διαχείρισης αποβλήτων, των υδάτινων πόρων και των υπηρεσιών μηχανικής.

Παράλληλα, επικαιροποίησε κλαδική έρευνα αγοράς για τον αγροτικό και αγροδιατροφικό τομέα του Λιβάνου, με στόχο την καταγραφή των εξελίξεων στην εγχώρια παραγωγή, τη χαρτογράφηση των εισαγωγικών αναγκών της χώρας και την ανάδειξη δυνατοτήτων ανάπτυξης διμερούς συνεργασίας στον πρωτογενή τομέα και στη μεταποίηση τροφίμων.

Τα **αιτήματα των ελληνικών επιχειρήσεων** προς το Γραφείο ΟΕΥ Βηρυτού παρέμειναν σε χαμηλά επίπεδα, για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, σε σχέση με τα επίπεδα του 2023 που ανήλθαν σε 65. (2024:29, 2025:22), αντανακλώντας την αυξημένη επιφυλακτικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων, λόγω των συνεχιζόμενων επιθέσεων στον Νότιο Λίβανο από το Ισραήλ καθ' όλη τη διάρκεια του 2025, παρά την εκχειρία που είχε συμφωνηθεί τον Νοέμβριο του 2024, σε συνδυασμό και με τη γενικότερη γεωπολιτική αστάθεια στην ευρύτερη περιοχή.

Στο πεδίο της δικτύωσης, βασικός άξονας δράσης του Γραφείου αποτέλεσε η παροχή εξειδικευμένης επιχειρηματικής πληροφόρησης προς ελληνικές επιχειρήσεις και φορείς σχετικά με τις εξελίξεις στη λιβανική οικονομία, το κανονιστικό πλαίσιο, τις συνθήκες λειτουργίας της αγοράς και τις δυνατότητες ανάπτυξης εμπορικών και επενδυτικών συνεργασιών με λ/επιχειρήσεις..

Το Γραφείο ΟΕΥ Βηρυτού απηύθυνε προσκλήσεις και διευκόλυνε λ/επιχειρήσεις και φορείς να συμμετάσχουν σε Διεθνείς Εκθέσεις στην Ελλάδα, όπως FoodExpo, Beyond κ.ά.

Ιδιαίτερη σημασία αποδόθηκε στη διατήρηση και διεύρυνση του δικτύου επαφών του Γραφείου με Υπουργεία, δημόσιους Οργανισμούς, Επιμελητήρια, επαγγελματικές ενώσεις, Διεθνείς Οργανισμούς και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, με στόχο την προώθηση ελληνικών επιχειρηματικών συμφερόντων και την έγκαιρη ενημέρωση για επενδυτικές ευκαιρίες και διαγωνιστικές διαδικασίες.

Lebanese Industry Expo 2025 (29.10-01.11.2025). Το Γραφείο ΟΕΥ συμμετείχε στην πρώτη μεγάλης κλίμακας βιομηχανική διοργάνωση στον Λίβανο μετά τη δεκαετία του 1980, που διοργανώθηκε από τον Σύνδεσμο Λιβανίων Βιομηχάνων υπό την αιγίδα του Υπουργείου Βιομηχανίας, με σκοπό την ανάδειξη της ανθεκτικότητας και της παραγωγικής δυναμικής της λ/βιομηχανίας, καθώς και την ενίσχυση επαφών με αγοραστές και επενδυτές από τη Μέση Ανατολή, τον Κόλπο και την Ευρώπη. Ο Υπουργός Βιομηχανίας χαρακτήρισε την έκθεση «μήνυμα εμπιστοσύνης» προς τον λ/βιομηχανικό τομέα και τις δυνατότητές του να συμβάλει στην οικονομική ανάκαμψη της χώρας. Η εν λόγω διεθνής έκθεση, ήταν μια ευκαιρία δικτύωσης για το Γραφείο ΟΕΥ Βηρυτού με θεσμικούς, επιχειρηματικούς φορείς, εκπροσώπους διεθνών οργανισμών και γνωριμίας με την τοπική παραγωγή.

Στο πεδίο της προώθησης των εξαγωγών, ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε στην παρακολούθηση και αξιοποίηση κλαδικών εκθέσεων και επιχειρηματικών εκδηλώσεων που πραγματοποιήθηκαν στον Λίβανο, με στόχο την ανάδειξη επιχειρηματικών ευκαιριών για ελληνικές επιχειρήσεις. Το Γραφείο παρακολούθησε συστηματικά τις κάτωθι σημαντικότερες εμπορικές και επενδυτικές διοργανώσεις, που διοργανώθηκαν το 2025 στον Λίβανο και παρείχε πληροφόρηση στην ελληνική επιχειρηματική κοινότητα για την δυναμική και τις προοπτικές δικτύωσης και προώθησης συνεργασιών:

HORECA Lebanon 2025 (Βηρυτός, 8–11 Απριλίου 2025), η σημαντικότερη επαγγελματική έκθεση για τις τάσεις της αγοράς, τις εξελίξεις στον ξενοδοχειακό και επισιτιστικό κλάδο και τις προοπτικές συνεργασίας με ελληνικές επιχειρήσεις. Παράλληλα, το Γραφείο ΟΕΥ συμμετείχε σε εξειδικευμένη ημερίδα για τις προοπτικές του τουριστικού τομέα υπό το πρίσμα της τεχνητής νοημοσύνης (Artificial Intelligence), με ιδιαίτερη έμφαση στις εφαρμογές στους τομείς της φιλοξενίας, της εστίασης και της διαχείρισης τουριστικών υπηρεσιών.

Project Lebanon 2025 (6-9/05/2025), η μοναδική διεθνής έκθεση, που καλύπτει ευρύ φάσμα των κατασκευών και υποδομών, καθώς επίσης, των υπηρεσιών πετρελαίου και φυσικού αερίου, ενέργειας και ΑΠΕ, μεταφορών - εφοδιαστικής αλυσίδας.

LISW 2025 (Lebanon International Solar Week, 24-26/09/2025), η μοναδική, που πραγματοποιείται στον Λίβανο, στον κλάδο των ΑΠΕ και, ειδικότερα, στο αντικείμενο της ηλιακής ενέργειας.

Στο πεδίο των επενδύσεων, το Γραφείο ΟΕΥ Βηρυτού, συμμετείχε στις κάτωθι εκδηλώσεις που διοργανώθηκαν στον Λίβανο:

RCBI 2025 (Residency, Citizenship by Investment Expo and Conference, 30.10-01.11.2025), η μοναδική διεθνής έκθεση, που επικεντρώνεται στον τομέα της ακίνητης περιουσίας, ήταν αφιερωμένη

στην Ελλάδα, τιμώμενη χώρα, καθώς, ως γνωστόν ο Λίβανος κατατάσσεται στην 3^η θέση μεταξύ των σημαντικότερων επενδυτών, που αξιοποιούν το Πρόγραμμα χορήγησης Golden Visa της χώρας μας. Στην εν λόγω διεθνή Έκθεση συμμετείχαν 4 ελληνικές εταιρείες.

Επενδυτικό Συνέδριο Beirut One Conference – Rebuild Confidence (18-19.11.2025), το πρώτο επενδυτικό συνέδριο, που διοργανώνεται στον Λίβανο, μετά την μακρά περίοδο υφεσης και αβεβαιότητας, σηματοδοτεί μια συνειδητή πολιτική προσπάθεια επανατοποθέτησης της χώρας στον περιφερειακό και διεθνή επενδυτικό χάρτη, με την ανάδειξη του ρόλου του εύρωστου ιδιωτικού τομέα της χώρας, της διασποράς και το μοντέλλο συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα ως βασικούς πυλώνες της ανάκαμψης. Το συνέδριο παρείχε μια πλατφόρμα ενημέρωσης, διαλόγου και δικτύωσης με εκπροσώπους θεσμικών και επιχειρηματικών φορέων και επιχειρήσεων.

Στο πεδίο της ανθρωπιστικής και αναπτυξιακής συνεργασίας, το Γραφείο συμμετείχε ενεργά στην παρακολούθηση πρωτοβουλιών διεθνών οργανισμών, αναπτυξιακών τραπεζών και δωρητών που δραστηριοποιούνται στον Λίβανο, με ιδιαίτερη έμφαση στα σχέδια οικονομικής ανάκαμψης, ανασυγκρότησης και μεταρρυθμίσεων.

Κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2025, κατόπιν σχετικής συνεννόησης με Κεντρική Υπηρεσία, η Αρχή μας ξεκίνησε να διερευνά τη δυνατότητα υλοποίησης στοχευμένης (earmarked) ελληνικής συνεισφοράς στον τομέα της υγείας του Λιβάνου, μέσω του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας των Η.Ε. το 2026. Η προτεινόμενη παρέμβαση κρίθηκε σκόπιμη και αναγκαία υπό το φως του σοβαρού χρηματοδοτικού κενού που δημιουργείται από την πλήρη απόσυρση της χρηματοδότησης υπηρεσιών υγείας από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR), εξέλιξη που επηρεάζει άμεσα την πρόσβαση προσφύγων και λοιπών ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων σε βασικές υπηρεσίες πρωτοβάθμιας και νοσοκομειακής περίθαλψης.

Το 2025 το Γραφείο ΟΕΥ Βηρυτού υποστήριξε τη δράση **θεσμικής συνεργασίας Ελλάδας–Λιβάνου στον τομέα της τραπεζικής εποπτείας και εξυγίανσης**. Στο πλαίσιο της σχεδιαζόμενης αναδιάρθρωσης του λιβανικού τραπεζικού τομέα πραγματοποιήθηκε επίσκεψη σε Αθήνα τριμελούς αντιπροσωπείας της Επιτροπής Τραπεζικού Ελέγχου του Λιβάνου (Banking Control Commission of Lebanon), υπό τον συντονισμό της εδώ Αντιπροσωπείας Ε.Ε. και σε συνεργασία με την Τράπεζα της Ελλάδος (26-27.06.2025). Αντικείμενο της επίσκεψης ήταν η μεταφορά τεχνογνωσίας από τον ομόλογο ελληνικό φορέα και οι βέλτιστες πρακτικές σχετικά με τη διαχείριση συστημικών τραπεζικών κρίσεων, την προστασία καταθετών και τη λειτουργία μηχανισμών εξυγίανσης. Η πρωτοβουλία εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο διεθνούς στήριξης της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας της Banque du Liban και της προετοιμασίας της χώρας για συμφωνία χρηματοδοτικής στήριξης από το ΔΝΤ και χρηματοδοτήθηκε από το ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Τεχνικής Βοήθειας TAIEX (Technical Assistance and Information Exchange).

Ως προς τη **στελεχειακή σύνθεση**, το Γραφείο ΟΕΥ Βηρυτού, εδώ και πάρα πολλά χρόνια παραμένει μονομελές, καθώς υπηρετεί ένας υπαλληλος ΟΕΥ. Ειδικότερα, για το έτος αναφοράς, έως 30.09.2025, επικεφαλής ήταν η κα Γαρυφαλλιά (Άλια) Παπαναστασίου, Σύμβουλος ΟΕΥ Α', την οποία διαδέχθηκε από 01.10.2025 η κα Χριστίνα Αργυροπούλου, Σύμβουλος ΟΕΥ Α'. Από 01.05.2025 και για ένα έτος, το Γραφείο ΟΕΥ Βηρυτού λειτουργούσε χωρίς επιτόπιο προσωπικό.

Το Γραφείο ΟΕΥ Βηρυτού επιδεικνύει αδιάλειπτα ετοιμότητα και προσήλωση στην προώθηση της διμερούς οικονομικής και εμπορικής συνεργασίας, καθώς και στην ενίσχυση της δικτύωσης μεταξύ εκπροσώπων της επιχειρηματικής κοινότητας των δύο χωρών.

8 Συμπεράσματα – προτάσεις

Το 2025 αποτέλεσε έτος καμπής για τον Λίβανο. Μετά από μία εξαετία βαθιάς οικονομικής, χρηματοπιστωτικής και θεσμικής κρίσης, η εκλογή νέας πολιτικής ηγεσίας, ο σχηματισμός Κυβέρνησης και η επανεκκίνηση της μεταρρυθμιστικής διαδικασίας δημιούργησαν, για πρώτη φορά μετά το 2019, προσδοκίες σταδιακής σταθεροποίησης και οικονομικής ανάκαμψης. Η σχετική αποκλιμάκωση του πληθωρισμού, η διατήρηση σταθερής συναλλαγματικής ισοτιμίας, η επιστροφή της οικονομίας σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης και η επανενεργοποίηση του διαλόγου με το ΔΝΤ αποτέλεσαν σημαντικές θετικές εξελίξεις, χωρίς ωστόσο να σηματοδοτούν την οριστική έξοδο της χώρας από την κρίση.

Οι εξελίξεις στο πεδίο της ασφάλειας από τον Μάρτιο του 2026 ανέκοψαν μέρος της θετικής δυναμικής που είχε αρχίσει να διαμορφώνεται κατά το 2025 και ανέδειξαν εκ νέου την υψηλή ευαισθησία της λιβανικής οικονομίας έναντι των περιφερειακών γεωπολιτικών εξελίξεων. Οι αυξημένες ανθρωπιστικές ανάγκες, οι νέες καταστροφές σε πολιτικές υποδομές και παραγωγικό κεφάλαιο, καθώς και η αβεβαιότητα ως προς το περιβάλλον ασφάλειας, επιβαρύνουν τις προοπτικές ανάκαμψης και καθιστούν την αποκατάσταση της σταθερότητας βασική προϋπόθεση για τη βιώσιμη οικονομική επανεκκίνηση.

Ο Λίβανος εξακολουθεί να βρίσκεται σε κρίσιμη μεταβατική φάση, κατά την οποία η ενίσχυση της κρατικής κυριαρχίας, η αποκατάσταση της ασφάλειας, η εφαρμογή των αναγκών δημοσιονομικών, χρηματοπιστωτικών και θεσμικών μεταρρυθμίσεων, καθώς και η ολοκλήρωση της συμμόρφωσης με τα διεθνή πρότυπα για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της εξόδου από τη «γκρίζα λίστα» της FATF, αποτελούν κρίσιμες προϋποθέσεις για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των διεθνών αγορών και την προσέλκυση επενδύσεων.

Ιδιαίτερη σημασία εξακολουθούν να έχουν οι διαπραγματεύσεις με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, οι οποίες παρέμειναν ενεργές, κατά το πρώτο εξάμηνο του 2026, παρά τις δυσμενείς εξελίξεις στο πεδίο της ασφάλειας. Κεντρικά ζητήματα αποτελούν η αναδιάρθρωση του τραπεζικού συστήματος και η αντιμετώπιση των ζημιών που προκάλεσε η χρηματοπιστωτική κρίση του 2019, καθώς και η διαμόρφωση ενός πλαισίου που θα επιτρέψει την αποκατάσταση της λειτουργίας του χρηματοπιστωτικού τομέα. Η επίτευξη συμφωνίας με το ΔΝΤ δεν αποτελεί αυτοσκοπό, αλλά αναγκαία προϋπόθεση για την κινητοποίηση διεθνούς χρηματοδοτικής στήριξης από πολυμερείς οργανισμούς, την Ευρωπαϊκή Ένωση, χώρες του Κόλπου και άλλους διεθνείς εταίρους, οι οποίοι συνδέουν τη χρηματοδότηση της ανοικοδόμησης με συγκεκριμένη πρόοδο στις μεταρρυθμίσεις.

Παρά τις υφιστάμενες προκλήσεις, οι ανάγκες αποκατάστασης και ανοικοδόμησης, ο εκσυγχρονισμός κρίσιμων υποδομών, η ενεργειακή μετάβαση, ο ψηφιακός μετασχηματισμός και η θεσμική ανασυγκρότηση αναμένεται να δημιουργήσουν σημαντικές επιχειρηματικές δυνατότητες μεσοπρόθεσμα, υπό την προϋπόθεση αποκατάστασης ενός σταθερού περιβάλλοντος ασφάλειας και μακροοικονομικής προβλεψιμότητας. Το υψηλό μορφωτικό επίπεδο του ανθρώπινου δυναμικού, η επιχειρηματική παράδοση της χώρας, η παρουσία της λιβανικής διασποράς και η στρατηγική γεωγραφική θέση του Λιβάνου εξακολουθούν να αποτελούν σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα.

Υπό το πρίσμα αυτό, η συστηματική παρακολούθηση των εξελίξεων, η ανάπτυξη συνεργασιών με τους βασικούς οικονομικούς και θεσμικούς φορείς της χώρας και η έγκαιρη ενημέρωση της ελληνικής επιχειρηματικής κοινότητας μπορούν να συμβάλουν ώστε οι ελληνικές επιχειρήσεις να βρίσκονται σε πλεονεκτική θέση, όταν οι συνθήκες επιτρέψουν την ουσιαστική επανεκκίνηση της λιβανικής οικονομίας και την υλοποίηση μεγάλων έργων ανασυγκρότησης και επενδύσεων.

8.1 Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

Οι προοπτικές ανάπτυξης του διμερούς εμπορίου Ελλάδας–Λιβάνου αξιολογούνται ως θετικές υπό μεσοπρόθεσμη προοπτική, παρά τις συνεχιζόμενες οικονομικές δυσχέρειες της Λ/οικονομίας. Ο Λίβανος εξακολουθεί να αποτελεί κατεχόμενη εισαγωγική οικονομία, με περιορισμένη παραγωγική βάση και σημαντική εξάρτηση από εισαγόμενα καταναλωτικά αγαθά, πρώτες ύλες, φαρμακευτικά προϊόντα, εξοπλισμό και καύσιμα.

Οι αυξημένες ανάγκες ανοικοδόμησης κατοικιών, δημοσίων κτιρίων και βασικών υποδομών δημιουργούν προοπτικές ενίσχυσης των ελληνικών εξαγωγών δομικών υλικών, ηλεκτρολογικού εξοπλισμού, σωλήνων, μονωτικών υλικών, συστημάτων ύδρευσης και λοιπών προϊόντων που συνδέονται με έργα αποκατάστασης και ανακατασκευής. Παράλληλα, η αναμενόμενη υλοποίηση έργων στους τομείς ενέργειας, υδάτων και περιβάλλοντος εκτιμάται ότι θα ενισχύσει τη ζήτηση για εξειδικευμένο εξοπλισμό και τεχνικές υπηρεσίες.

Ιδιαίτερα ευνοϊκές παραμένουν οι προοπτικές για τα ελληνικά τρόφιμα και ποτά, δεδομένης της αναγνωρισιμότητας και της θετικής εικόνας των ελληνικών προϊόντων στη λιβανική αγορά. Ειδικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα γαλακτοκομικά προϊόντα, το ελαιόλαδο, οι ελιές, τα μεταποιημένα τρόφιμα, τα προϊόντα αρτοποιίας, τα κρασιά και λοιπά προϊόντα μεσογειακής διατροφής.

Σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης παρουσιάζει επίσης ο φαρμακευτικός κλάδος, καθώς η χώρα εξακολουθεί να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από εισαγόμενα φαρμακευτικά προϊόντα και γενόσημα φάρμακα. Η ισχυρή παρουσία ελληνικών φαρμακοβιομηχανιών στην ευρύτερη περιοχή δημιουργεί ευνοϊκές προϋποθέσεις περαιτέρω διεξόδου στην αγορά.

Στον τομέα των υπηρεσιών, προοπτικές παρουσιάζουν ο τουρισμός, η τριτοβάθμια εκπαίδευση, οι συμβουλευτικές υπηρεσίες, η διαχείριση έργων και οι τεχνικές μελέτες. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον καταγράφεται για την προσέλκυση Λιβάνιων φοιτητών σε ελληνικά Πανεπιστήμια, καθώς και για την ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ ακαδημαϊκών ιδρυμάτων των δύο χωρών.

Συνολικά, η πορεία του διμερούς εμπορίου θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τη διατήρηση της πολιτικής σταθερότητας, την πρόοδο των μεταρρυθμίσεων και την επανεκκίνηση της οικονομικής δραστηριότητας μέσω διεθνών χρηματοδοτήσεων και επενδύσεων.

Πίνακας 8: Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
1	Αγροδιατροφικός κλάδος	Ο Λίβανος, με μακρά γαστρονομική παράδοση, σημαντικό ποσοστό καταναλωτών υψηλής αγοραστικής δύναμης και ένα δυναμικό τομέα HORECA, παρά τις προκλήσεις των τελευταίων ετών, διαθέτει περιορισμένη εγχώρια παραγωγή τροφίμων και συνεπώς στρέφεται προς τις εισαγωγές. Η Ελλάδα, αξιοποιώντας τη γεωγραφική εγγύτητα και τη συγγενή μεσογειακή διατροφική κουλτούρα, δύναται ενισχύσει περαιτέρω την παρουσία της στη λιβανική αγορά μέσω της προώθησης, αυθεντικών ποιοτικών ελληνικών τροφίμων και ποτών.
2	Κατασκευαστικός κλάδος – δομικά υλικά	Ο Λίβανος, μετά τις πρόσφατες συγκρούσεις αντιμετωπίζει εκτεταμένες ανάγκες ανάκαμψης και ανασυγκρότησης, που σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα εκτιμώνται σε \$11δισ., εκ των οποίων \$1 δισ. αφορά αποκατάσταση υποδομών και \$6.3 δισ. στέγαση. Ο δε, τομέας των ακινήτων (real estate) και ειδικότερα η κατασκευή πολυτελών κτιρίων και ξενοδοχείων, παραμένει η κινητήριος δύναμη της λιβανικής οικονομίας. Σε ανωτέρω πλαίσιο, δημιουργούνται σημαντικές ευκαιρίες σε ευρύ φάσμα του κατασκευαστικού κλάδου και των δομικών υλικών.
3	Φαρμακευτικός κλάδος	Η λιβανική αγορά φαρμάκων παραμένει σημαντικά εξαρτημένη από εισαγωγές — περίπου 70% των φαρμάκων. Σημαντικές ελλείψεις υφίστανται σε παιδικά εμβόλια, φάρμακα για καρκινοπαθείς και χρόνιες παθήσεις.
4	Εκπαίδευση	Ο Λίβανος διαθέτει ισχυρή παράδοση ιδιωτικών πανεπιστημιακών σπουδών (ιδίως στα γαλλικά και αγγλικά). Ωστόσο, οι πολλαπλές κρίσεις της τελευταίας πενταετίας και η αβεβαιότητα, ωθούν τους φοιτητές να αναζητήσουν εναλλακτικές σε άλλες χώρες. Με δεδομένο ότι τα δίδακτρα στη χώρα μας είναι ανταγωνιστικά και σε συνδυασμό με την ανάπτυξη αγγλόφωνων προγραμμάτων στα ελληνικά δημόσια και ιδιωτικά ΑΕΙ, την γεωγραφική και πολιτιστική εγγύτητα Ελλάδος-Λιβάνου, ο τομέας της εκπαίδευσης στην Ελλάδα δύναται αποκτήσει δυναμική προοπτική.

8.2 Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων στην Ελλάδα

Παρά τη συνεχιζόμενη οικονομική κρίση και τις περιορισμένες δυνατότητες εξαγωγής κεφαλαίων από τον Λίβανο, εξακολουθεί να υφίσταται ενδιαφέρον εκ μέρους λ/επιχειρηματικών κύκλων για επενδυτικές τοποθετήσεις στο εξωτερικό και ιδίως σε χώρες που συνδυάζουν πολιτική σταθερότητα, ασφάλεια δικαίου, πρόσβαση στην ευρωπαϊκή αγορά και πολιτισμική εγγύτητα. Στο πλαίσιο αυτό, η Ελλάδα εξακολουθεί να αποτελεί ελκυστικό επενδυτικό προορισμό για Λιβάνιους επενδυτές και μέλη της λ/διασποράς.

Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται κυρίως στον τομέα των ακινήτων, όπου η Ελλάδα εξακολουθεί να θεωρείται ασφαλής επενδυτική επιλογή, ιδιαίτερα σε περιοχές υψηλού τουριστικού ενδιαφέροντος. Παράλληλα, καταγράφεται αυξανόμενο ενδιαφέρον για επενδύσεις στον τουρισμό, στη φιλοξενία, στην εστίαση και στις υπηρεσίες αναψυχής, τομείς στους οποίους οι Λιβάνιοι επιχειρηματίες διαθέτουν σημαντική εμπειρία και διεθνή παρουσία.

Η ανάπτυξη του ελληνικού οικοσυστήματος καινοτομίας, σε συνδυασμό με τη στρατηγική θέση της χώρας ως πύλης προς την ευρωπαϊκή αγορά, δύναται να προσελκύσει ενδιαφέρον από λ/επενδυτικά κεφάλαια που επιδιώκουν διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους.

Ιδιαίτερη σημασία μπορεί να διαδραματίσει η λ/διασπορά, η οποία παραδοσιακά αναζητεί ευκαιρίες επένδυσης σε χώρες με σταθερό επιχειρηματικό περιβάλλον και ισχυρούς δεσμούς με την περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου. Η ενίσχυση της προβολής των επενδυτικών δυνατοτήτων της Ελλάδας, σε συνδυασμό με την αξιοποίηση των διμερών επιχειρηματικών δικτύων και των επιμελητηριακών συνεργασιών, θα μπορούσε να συμβάλει στην προσέλκυση νέων λ/επενδύσεων.

Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι πέραν τις σταθεροποίησης του επιπέδου ασφάλειας, η ανάκαμψη της λ/οικονομίας, η εξυγίανση του τραπεζικού συστήματος και η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των επενδυτών αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για την επανενεργοποίηση σημαντικών εξερχόμενων επενδυτικών ροών από τον Λίβανο.

8.3 Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας

Η **έγκαιρη και στοχευμένη πληροφόρηση των ελληνικών επιχειρήσεων** για τις οικονομικές εξελίξεις, τις μεταρρυθμιστικές προοπτικές και τις δυνατότητες επιχειρηματικής συνεργασίας στη λιβανική αγορά, **σε συνδυασμό με τη διατήρηση ενεργών διαύλων επιχειρηματικής και θεσμικής δικτύωσης**, αποτελούν κρίσιμους παράγοντες για την έγκαιρη τοποθέτησή τους σε μια αγορά, η οποία αναμένεται να εισέλθει σταδιακά σε φάση οικονομικής ανάκαμψης, ανοικοδόμησης και υλοποίησης επενδυτικών και αναπτυξιακών σχεδίων.

Στο πλαίσιο αυτό, κρίνεται σκόπιμη η **συστηματική ενίσχυση της παρουσίας ελληνικών επιχειρήσεων στις σημαντικότερες κλαδικές εκθέσεις του Λιβάνου**, καθώς και η **διοργάνωση θεματικών επιχειρηματικών εργαστηρίων (workshops) σε τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος**, όπως τα τρόφιμα και ποτά, οι κατασκευές, τα δομικά υλικά, η ενέργεια, οι φαρμακευτικές εφαρμογές και άλλοι κλάδοι με προοπτικές συνεργασίας. Παράλληλα, θα συνεχιστεί η προβολή ελληνικών προϊόντων που διαθέτουν ήδη παρουσία στη λιβανική αγορά, ενώ θα ενισχυθούν οι προσπάθειες προσέλκυσης λιβανικών επιχειρήσεων σε σημαντικές διεθνείς εμπορικές εκθέσεις και επιχειρηματικά συνέδρια που διοργανώνονται στην Ελλάδα.

Σύμφωνα με σχετικές ανακοινώσεις των διοργανωτών, η 27η Διεθνής Έκθεση Project Lebanon, με αντικείμενο τις κατασκευές, τις υποδομές, την ηλεκτρική ενέργεια και τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, προγραμματίζεται να πραγματοποιηθεί από 29.09 έως 02.10.2026, ενώ η 30ή Διεθνής Έκθεση HORECA Lebanon 2026, από 10 έως 13.11.2026. Το Γραφείο ΟΕΥ Βηρυτού, ήδη από τις αρχές του 2026, έχει αναπτύξει επαφές με τους διοργανωτές των εν λόγω εκθέσεων, με στόχο τη διερεύνηση

δυνατοτήτων υποστήριξης της συμμετοχής ελληνικών επιχειρήσεων και διοργάνωσης παράλληλων ενημερωτικών και επιχειρηματικών δράσεων.

Η σταδιακή ανασυγκρότηση των υποδομών του Λιβάνου, υπό την προϋπόθεση προόδου στις διαδικασίες οικονομικής εξυγίανσης, θεσμικών μεταρρυθμίσεων και αποκατάστασης της εμπιστοσύνης των διεθνών εταίρων, αναμένεται να κινητοποιήσει σημαντικούς πόρους από διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς, την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη διεθνή κοινότητα των δωρητών. Η έγκαιρη προετοιμασία και ενημέρωση των ελληνικών επιχειρήσεων, σε συνεργασία με τους αρμόδιους ελληνικούς φορείς εξωστρέφειας, δύνανται να ενισχύσει τη δυνατότητα συμμετοχής τους σε έργα και επενδυτικές ευκαιρίες στους τομείς των κατασκευών, των ενεργειακών υποδομών, της διαχείρισης υδάτινων πόρων και αποβλήτων, της υγείας, της εκπαίδευσης και του ψηφιακού μετασχηματισμού.

8.4 Προτάσεις ενίσχυσης διμερούς θεσμικού πλαισίου

Η περαιτέρω ανάπτυξη των διμερών οικονομικών σχέσεων θα ωφεληθεί από την ενίσχυση, καθώς και τη διερεύνηση δυνατοτήτων επικαιροποίησης του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου ευρύτερης οικονομικής συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας και Λιβάνου.

Ιδιαίτερη σημασία παρουσιάζει η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των επιμελητηριακών φορέων των δύο χωρών, με στόχο τη δημιουργία μόνιμων μηχανισμών επιχειρηματικής δικτύωσης και ανταλλαγής πληροφοριών. Παράλληλα, κρίνεται σκόπιμη η ενθάρρυνση νέων συμφωνιών συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημίων, ερευνητικών ιδρυμάτων και φορέων καινοτομίας.

Στον ενεργειακό τομέα, οι πρόσφατες εξελίξεις στην Ανατολική Μεσόγειο και η αυξανόμενη σημασία της περιφερειακής ενεργειακής συνεργασίας δημιουργούν περιθώρια περαιτέρω εμβάθυνσης της συνεργασίας Ελλάδας και Λιβάνου σε ζητήματα ενεργειακής μετάβασης, ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ενεργειακής αποδοτικότητας και θαλάσσιων υποδομών.

Επιπροσθέτως, θα μπορούσε να διερευνηθεί η ενίσχυση της συνεργασίας στους τομείς τυποποίησης, πιστοποίησης προϊόντων, ψηφιακού μετασχηματισμού και υποστήριξης νεοφυών επιχειρήσεων, τομείς στους οποίους η ελληνική εμπειρία μπορεί να συμβάλει θετικά στις προσπάθειες εκσυγχρονισμού της λ/οικονομίας.

Η διατήρηση στενού διαλόγου με τις λ/Αρχές και τους παραγωγικούς φορείς, σε συνδυασμό με τη συστηματική παρουσία ελληνικών επιχειρήσεων στην αγορά, εκτιμάται ότι θα συμβάλει ουσιαστικά στην περαιτέρω αναβάθμιση των διμερών οικονομικών και εμπορικών σχέσεων κατά τα επόμενα έτη.

Η επανενεργοποίηση του Λιβανο-Ελληνικού Επιχειρηματικού Συμβουλίου, πρόθεση που εκφράστηκε από την λιβανική πλευρά, κατά το α' εξάμηνο του 2026, συγκεκριμένα από το μεγαλύτερο επιμελητηριακό φορέα της χώρας, το Εμπορικό, Βιομηχανικό και Αγροτικό Επιμελητήριο Βηρυτού και Όρους Λιβάνου, θα συνέβαλε στη δημιουργία ενός μόνιμου θεσμικού μηχανισμού οικονομικού και επιχειρηματικού διαλόγου μεταξύ Ελλάδας και Λιβάνου. Η τακτική λειτουργία του θα μπορούσε να αποτελέσει σταθερό δίαυλο επικοινωνίας μεταξύ επιμελητηριακών και επιχειρηματικών φορέων των δύο χωρών, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της επιχειρηματικής δικτύωσης, στην προώθηση κοινών επενδυτικών πρωτοβουλιών, στην ανταλλαγή τεχνογνωσίας και στην καλύτερη προετοιμασία της ελληνικής επιχειρηματικής κοινότητας για τη μελλοντική φάση ανοικοδόμησης και οικονομικής ανάκαμψης του Λιβάνου.

9 Παράρτημα

9.1 Οικονομικό Προφίλ Λιβάνου 2025

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Πολίτευμα	Κοινοβουλευτική Δημοκρατία	Πληθυσμός	5.900.000*	Πρωτεύουσα	Βηρυτός
-----------	----------------------------	-----------	------------	------------	---------

Πηγή: *UNFPA (εκτίμηση)

ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ονομαστικό ΑΕΠ, δις \$	34,5	Ανεργία	N/A	Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	139,4%
Μεταβολή ΑΕΠ, % (2023/2024)	+3,5%	Πληθωρισμός	+ 14.6%	Εξαγωγές, εκ. \$	3.639,50
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ, \$	6.443.2	Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	+3,25%	Εισαγωγές, εκ. \$	21.075,56

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, ΔΝΤ, Κεντρική Τράπεζα Λιβάνου, Λ/Υπουργείο Οικονομικών, Δ/νση Τελωνείων Λιβάνου (εκτιμήσεις, προσωρινά στοιχεία)

ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΛΙΒΑΝΟΥ

(ποσά σε εκατ. ευρώ)	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Ε/Εξαγωγές αγαθών (αξία)	1.165,35	653,52	1.173,41	1.582,31	1.426,10	1.220,06	1.168,65
Ε/Εισαγωγές αγαθών (αξία)	55,29	72,29	92,19	93,84	75,49	58,37	74,16
Εμπορικό ισοζύγιο (αξία)	1.110,06	581,23	1.081,22	1.488,47	1.350,61	1.161,68	1.094,49

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (άντληση στοιχείων 05.06.2026)

ΟΙ 5 ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας (ποσά σε εκατ. ευρώ)	2024		2025		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Ορυκτά καύσιμα (27)	1.164,25	95,43%	1.093,56	93,57%	-6,07%
Καπνά & βιομηχανικά υποκατάστατα (24)	2,47	0,20%	7,78	0,71%	214,98%
Πλαστικές ύλες & τεχνουργήματα (39)	7,95	0,65%	7,78	0,67%	-2,14%
Προϊόντα χημικών βιομηχανιών (38)	5,22	0,43%	7,56	0,65%	44,83%
Υπολείμματα βιομ. ειδών διατροφής (23)	2,93	0,24%	5,17	0,44%	76,45%
Φαρμακευτικά προϊόντα (30)	4,83	0,40%	4,52	0,39%	-6,42%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (άντληση στοιχείων 05.06.2026)

ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

(ποσά σε εκ.)	2021	2022	2023	2024	2025
ΑΞΕ προς την Ελλάδα (απόθεμα)	Μη διαθέσιμα στοιχεία				
Ελληνικές άμεσες επενδύσεις στο Λίβανο (απόθεμα)	Μη διαθέσιμα στοιχεία				

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Αφίξεις από τον Λίβανο στην Ελλάδα	12.833	32.979	65.577	77.825	61.056	71.342
Ποσοστό στο σύνολο των αφίξεων	0.1%	0,29%	0,2%	0,3%	0,2%	0.2%
Μεταβολή	-85.9%	+256%	+50,3%	+18,7%	-21,5%	+16.8%

Πηγές: ΙΝΣΕΤΕ, ΔΑΑ, ΥΠΑ ΚΑΙ FRAPORT

9.2 Χρήσιμες διευθύνσεις

Ελληνική Αρχή

Πρεσβεία της Ελλάδος στον Λίβανο

Tel: +961 4 521700

email: gremb.bei@mfa.gr

Προξενικό Γραφείο

Tel: +961 4 403498

email: grcon.bei@mfa.gr

Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

Tel: +961 4 521700

email: ecocom-beirut@mfa.gr

Ελληνική Ομογένεια

Ελληνική Κοινότητα Βηρυτού

(The Greek Community of Beirut)

Tel: + 961 1 493467

email: info@greekcommunity.org.lb

website: www.greekcommunityofbeirut.com

Λιβανέζοι Απόφοιτοι Ελληνικών Πανεπιστημίων

Ένωση Λιβανέζων Αποφοίτων Ελληνικών Πανεπιστημίων

(The League of Lebanese Graduates from Greek Universities)

τηλ: +961 1 615920

email: info@llggu.org

Παραγωγικά και Οικονομικά Υπουργεία

1. Υπουργείο Οικονομικών (Ministry of Finance)

Tel: +961 1 98100

Email: minister@finance.gov.lb; infocenter@finance.gov.lb

Website: <https://www.finance.gov.lb>

2. Υπουργείο Ενέργειας και Υδάτων (Ministry of Energy & Water)

Tel: +961 1 565040

Email: minister@energyandwater.gov.lb

Website: <https://www.energyandwater.gov.lb>

3. Υπουργείο Τουρισμού (Ministry of Tourism)

Tel: +961 1 340940

Email: info@lebanon-tourism.com

Website: <https://www.mot.gov.lb>

4. **Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων (Ministry of Social Affairs)**
Tel : +961 1 611 260/4
Email: info@socialaffairs.gov.lb;
Website: <https://www.socialaffairs.gov.lb>
5. **Υπουργείο Εξωτερικών (Ministry of Foreign Affairs)**
Tel: +961 1 971 431
Email: mfalebanon@outlook.com
Website: <https://www.mfa.gov.lb>
6. **Υπουργείο Οικονομίας και Εμπορίου (Ministry of Economy & Trade)**
Tel: +961 1 982 360/5
Email: info@economy.gov.lb
Website: <https://www.economy.gov.lb>
7. **Υπουργείο Εκτοπισμένων & Υπουργείο Πληροφόρησης και Τεχνητής Νοημοσύνης (Ministry of Displaced & Ministry of State for Information & AI)**
Tel: +961 1 351 390
Email: mobb Beirut@hotmail.com
Website: <https://www.ministryinfo.gov.lb>
8. **Υπουργείο Εσωτερικών (Ministry of Internal Affairs)**
Tel: +961 1 754 200
Email: minister.office@moim.gov.lb
Website: <https://www.moim.gov.lb>
9. **Υπουργείο Δικαιοσύνης (Ministry of Justice)**
Tel: +961 1 422 944,
Email Not Available
Website: <https://www.justice.gov.lb>
10. **Υπουργείο Ταχυδρομείων και Τηλεπικοινωνιών (Ministry of Posts & Telecommunications)**
Tel: +961 1 979 979
Email: minister@minister-mot.com
Website: <https://www.mpt.gov.lb>
11. **Υπουργείο Νεολαίας και Αθλητισμού (Ministry of Youth & Sports)**
Tel: +961 1 425 770
Email: pyouthandsportsleb@gmail.com
Website: <https://www.minijes.gov.lb>
12. **Υπουργείο Παιδείας (Ministry of Education)**
Tel: +961 1 772 000
Email: minister@mehe.gov.lb
Website: <https://www.mehe.gov.lb>
13. **Υπουργείο Βιομηχανίας (Ministry of Industry)**
Tel: +961 1 427 006
Email: minister@industry.gov.lb
Website: <https://www.industry.gov.lb>
14. **Υπουργείο Ανάπτυξης (Ministry of Development)**
Tel: +961 1 611 241
Email: info@socialaffairs.gov.lb
Website: <https://www.cdr.gov.lb>

15. Υπουργείο Εργασίας (Ministry of Labour)

Tel: +961 1 556 801

Email: info@labor.gov.lb

Website: <https://www.labor.gov.lb>

16. Υπουργείο Δημοσίων Έργων και Μεταφορών (Ministry of Public Works & Transport)

Tel: +961 5 459 980

Email: mail@ministry.gov.lb

Website: <https://www.mopw.gov.lb>

17. Υπουργείο Γεωργίας (Ministry of Agriculture)

Tel: +961 1 849618

Email: info@agriculture.gov.lb

Website: <https://www.agriculture.gov.lb>

18. Υπουργείο Περιβάλλοντος (Ministry of Environment)

Tel: +961 1 976 555

Email: info@moe.gov.lb

Website: <https://www.moe.gov.lb>

19. Υπουργείο Υγείας (Ministry of Health)

Tel: +961 1 830 300

Email: info@moph.gov.lb

Website: <https://www.moph.gov.lb>

Λιβανικές Αρχές

Επενδυτική Αρχή Ανάπτυξης του Λιβάνου

(Investment Development Authority of Lebanon - IDAL)

Tel: +961-1-983306-9,

Email: invest@idal.com.lb

Website: <https://www.idal.com.lb>

Τελωνειακή Διοίκηση του Λιβάνου

(Customs Administration)

Tel: +961-1-700115

Email: info@customs.gov.lb

Website: www.customs.gov.lb

Συμβούλιο Ανάπτυξης και Ανασυγκρότησης

(Council for Development and Reconstruction - CDR)

Tel: +961-1-981252-3, Email: msc-cdr@cdr.gov.lb, www.cdr.gov.lb

Διεθνές Αεροδρόμιο Βηρυτού Rafic Hariri

(International Airport of Beirut Rafic Hariri)

Tel: +961- 1 -628000

Email: info@beirutairport.gov.lb

Website: www.beirutairport.gov.lb

Λιμένας Βηρυτού (Port of Beirut)

Tel: +961-1- 580211-16

Email: info@portdebeyrouth.com

Website: <https://www.portdebeyrouth.com>

Λιμένας Τρίπολης (Port of Tripoli)

Tel: +961-6-220180

Email: info@oept.gov.lb,

Website: <https://www.oept.gov.lb>

Λιβανικός Οργανισμός Προτύπων (LIBNOR)

(Lebanese Standards Institution, LIBNOR)

Tel: +961-1-485927

Email: libnor@libnor.org

Website: <https://www.libnor.org>

Επιμελητήρια

Εμπορικό, Βιομηχανικό και Γεωργικό Επιμελητήριο Βηρυτού και Όρους Λιβάνου (CCIA-BML)

(Chamber of Commerce, Industry and Agriculture of Beirut & Mount Lebanon, CCIA-BML)

Tel.: +961 1 353390-3, +9611353391

Email: information@ccib.org.lb

Website: <https://www.ccib.org.lb>

Εμπορικό, Βιομηχανικό και Γεωργικό Επιμελητήριο Τρίπολης & Βορείου Λιβάνου

(Chamber of Commerce, Industry & Agriculture of Tripoli and North Lebanon)

Tel: +961-6-425600/1,

Email: cicat@inco-tr.com.lb

Website: <https://www.cciat.org.lb>

Εμπορικό, Βιομηχανικό και Γεωργικό Επιμελητήριο Σιδώνας & Νοτίου Λιβάνου

(Chamber of Commerce, Industry & Agriculture Saida & South Lebanon)

Tel: +961-7-720123

Email: chamber@ccias.org.lb.

Website: <https://www.ccias.org.lb>

Εμπορικό, Βιομηχανικό και Γεωργικό Επιμελητήριο Ζάχλε & Μπεκάα

(Chamber of Commerce, Industry & Agriculture Zahle & Bekaa)

Tel: +961 8 807375

Email: info@cciaz.org.lb

Website: <https://www.cciaz.org.lb>

Ομοσπονδία των Εμπορικών, Βιομηχανικών και Γεωργικών Επιμελητηρίων Λιβάνου

(Federation of the Chambers of Commerce, Industry and Agriculture in Lebanon)

Tel: +961 1 744 702

Email: webmail@cci-fed.org.lb

Website: <https://www.cci-fed.org.lb>

**Γενική Ένωση Εμπορικών, Βιομηχανικών και Γεωργικών Επιμελητηρίων Αραβικών Χωρών
(General Union of Chambers for Arab countries)**

Tel: +961 1 814269/70

Email: admin@gucciaac.org.lb

Website: [https:// www.gucciaac.org.lb](https://www.gucciaac.org.lb)

Λιβανο-Ελληνικό Επιχειρηματικό Συμβούλιο

(Lebanese Hellenic Business Council)

Tel: +961 1 694000

Email: hr.admin@tamerholding.com

Website: <https://www.tamerholding.com>

Ένωση Λιβανέζων Επιχειρηματιών

(The Lebanese Businessmen Association)

Tel: +961 1 320 450, +961 3 289 800

Email: rdcl@rdcl.org.lb

Website: <https://www.rdcl.org.lb>

Κλαδικοί Φορείς

Σύνδεσμος Εμπόρων Βηρυτού

(Beirut Traders Association)

Tel: +961 1 345735

Email: contact@beiruttraders.org

Website: <https://www.beiruttraders.com>

Σύνδεσμος Λιβανέζων Βιομηχάνων

(Association of Lebanese Industrialists)

Tel: +961 1 350280

Email: ali@ali.org.lb

Website: <https://ali.org.lb>

Σύλλογος Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων Βηρυτού

(Order of Engineers and Architects of Beirut)

Tel: +961 1 850 111

Email: info@ording.org.lb

Website: <https://www.oea.org.lb>

Σύνδεσμος Λιβανέζων Εργολάβων

(Lebanese Contractors Syndicate)

Tel: +961 1 611283

Email: dbank@lcsyndicate.com.lb

Website: <https://www.lcsyndicate.com.lb>

Συνδικάτο Ακινήτων του Λιβάνου (R.E.A.L.)

(Real Estate Syndicate of Lebanon)

Tel: +961 1 566700, Email: info@real.org.lb

Website: [https:// www.real.org.lb](https://www.real.org.lb)

**Σύνδεσμος Ταξιδιωτικών & Τουριστικών Πρακτόρων
(Association of Travel & Tourist Agents)**

Tel: +961-1-200176

Email: lebtravl@inco.com.lb

Τράπεζες

Τράπεζα του Λιβάνου (Banque du Liban)

Tel: +961 7 50000 Email: bdlit@bdl.gov.lb, www.bdl.gov.lb

Association of Banks in Lebanon

Tel: +961-1-970500

Email: abl@abl.org.lb

Website: <https://www.abl.org.lb>

Διεθνείς Οργανισμοί Ηνωμένων Εθνών στον Λίβανο

UN Entities in Lebanon

<https://lebanon.un.org/en/about/un-entities-in-country>